

๖๓๐.๗๑
๑ ๖๕๑ ก
๙.๒

การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา เกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรม
เกษตรครบวงจรของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี

ปริญญาโท

ของ

จรีวรรณ อัครสัมพันธ์

๒๒ ต.ค. ๒๕๓๙

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม ๒๕๓๙

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

B. 48286

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบฯ ได้พิจารณาปริญญาโทฉบับนี้แล้ว เห็นสมควร
รับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒฯ

คณะกรรมการควบคุม

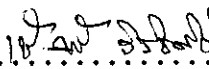
..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ไชยศรี วิวิธสิริ)

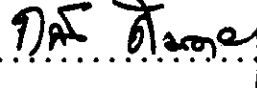
..... กรรมการ

(ดร.กัญญา สมตระกูล)

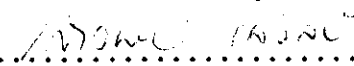
คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(รองศาสตราจารย์ไชยศรี วิวิธสิริ)

..... กรรมการ

(ดร.กัญญา สมตระกูล)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เล่ววัลย์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญาโทฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ 8 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2539

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เพราะได้รับความกรุณาอย่างดียิ่งในการให้ความรู้ ให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากรองศาสตราจารย์ เขียวศรี วิวิธสิริ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และดร.กล้า สมตระกูล กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและเอาใจใส่จากท่านอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง พร้อมทั้งรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ที่กรุณารับเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.เพ็ญแข ประจวบจันทึก รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ อาจารย์วินัย สายหงษ์ ดร.กล้า สมตระกูล และรองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้อำนวยการวิระ นวพันธุ์ ผู้อำนวยการว่าที่ ร.ต.ณรงค์ศักดิ์ กุลจินต์ อาจารย์แสง โรตศรีสวัสดิ์เกษม อาจารย์สุวรรณา ธนุดคามิน อาจารย์ณัฐวุฒิ ธรรมมงคล อาจารย์อรณิษ วรธัญ ที่ได้กรุณาให้ข้อมูลรายละเอียด คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรบวงจระ และขอขอบคุณอาจารย์ฝ่ายส่งเสริมเผยแพร่ของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว ที่ได้กรุณาช่วยเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยขอกราบน้อมระลึกถึงพระคุณอันสูงยิ่งของบิดามารดา ครูอาจารย์ ทุกท่าน ซึ่งได้เมตตาให้การสนับสนุน ให้กำลังใจ และประสิทธิ์ประสาทความรู้ให้แก่ผู้วิจัยอย่างดียิ่ง

จุรีวรรณ อัครสัมพันธ์

การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา เกษตรกรบวจรและผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรม
เกษตรกรบวจรของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี

บทคัดย่อ

ของ

จुरีวรรณ อัครสัมพันธ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม 2539

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม จำนวนตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาเกษตรครบวงจรที่เข้ารับการฝึกอบรมในระหว่าง พ.ศ.2535 - 2537 จำนวน 154 คน ผู้ที่เกี่ยวข้อง 2 กลุ่ม คือ ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง จำนวน 12 คน คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร จำนวน 176 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า และคำถามปลายเปิด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าทดสอบที และค่าทดสอบเอฟ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักศึกษาเกษตรครบวงจรมีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรทั้งโดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง โดยจัดเรียงลำดับผลรายด้านได้ดังนี้ ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม ด้านเนื้อหาหลักสูตร และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม จำนวนตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก ปรากฏผลดังนี้

2.1 นักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีเพศ อายุและอาชีพหลักต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 นักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในรายด้าน พบว่า ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านกระบวนการฝึกอบรมและด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรโดยรวมทุกด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแยกตามรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน และระดับปานกลาง 2 ด้าน โดยจัดเรียงลำดับผลรายด้านได้ดังนี้ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านกระบวนการฝึกอบรม ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ และด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม

4. คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรโดยรวม 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้มีความคิดเห็นด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมสูงกว่าด้านกระบวนการฝึกอบรม

5. ความคิดเห็นปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร มีดังนี้ กิจกรรมที่สำคัญและมีประโยชน์ ได้แก่ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การดูแลงานฟาร์ม ควรจะมีเงินทุนหมุนเวียนและพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ให้นักศึกษาเป็นหลักสูตรควรปรับปรุงเนื่องจากรายวิชามากเกินไป นักศึกษาขาดเป้าหมายในการนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ และมีปัญหาการอยู่ร่วมกันในหอพัก ขาดความตั้งใจจริงในการเรียน อุปกรณ์การฝึกอบรมไม่เพียงพอและล้าสมัย ควรเพิ่มงบประมาณที่ใช้ในโครงการตามสภาพเศรษฐกิจ การคัดเลือกนักศึกษาเกษตรควรเลือกจากผู้สนใจด้านการเกษตร

A STUDY ON OPINIONS OF THE STUDENTS AND OFFICERS CONCERNED IN
FULL-CIRCLE AGRICULTURAL TRAINING PROGRAM OF THE VOCATIONAL
TRAINING AND DEVELOPMENT CENTRE FOR THAI PEOPLE ALONG THE
BORDER AREAS OF PRACHINBURI PROVINCE

AN ABSTRACT

BY

JUREVON ATTASAMPANT

Presented in partial fulfillment of the requirement for
Master of Education Degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

March 1996

The purposes of this research were to study opinions of the students and officers concerned in Full-Circle Agricultural Training Program of the Vocational Training and Development Centre for Thai People along The Border Areas of Prachinburi Province and also to compared those students' opinions towards the program into 4 areas ; curriculum contents, training resources, training process and training results classified by sex, age, educational level and main occupation.

The sample used in this research comprised of 154 Full-Circle Agricultural Training Programs students in the academic years ; 1992-1994, 12 officials and hourly teachers, and 176 village committees and students' parents. A rating scale questionnaire with open-ended questions were used for collecting data. The statistics used for analyzing data were percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test.

The significant research findings were as follows;

1. Full-Circle Agricultural students had opinions towards the training program as a whole and in each particular area at the moderate level.
2. Full-Circle Agricultural students with different sexes, ages and main accupution had no significantly statistical difference in their opinions as a whole and in each particular area.
3. Full-Circle Agricultural students with different educational levels had significantly statistical difference at the .05 level in their opinions as a whole and in the particular areas of training process and training results but at the .01 level in the particular area of training resources.

4. officials and hourly teachers had opinions towards the training program as a whole at the high level as well as in the particular areas of curriculum contents, training process and training results but at the moderate level in the particular areas of project objectives and training resources.

5. Village committees and the students' parents had opinions towards the training program as a whole at the moderate level but in the particular area of training results is higher than in the particular area of training results is higher than in the particular area of training process.

6. In additional opinions towards the training program among the sample revealed that the important and the useful activities were study tour, taking care of farm on weekend, provide of revolving fund and good seeds and animal for upgrade the income. Curriculum improvement due to too many subjects. Students' lack of Objective to apply their knowledge into their occupation, students' problems in the dormitory, students' lack of real intention on study and inadequate out-of date materials, increase of budget for the program and recruitment of students really interested in agriculture.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	5
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	7
สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
โครงการฝึกอบรมวิชาชีพ เกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น	11
การฝึกอบรมวิชาชีพ เกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นในประเทศไทย	13
การฝึกอบรมวิชาชีพ เกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นในต่างประเทศ	15
โครงการฝึกอบรม เกษตรครบวงจร	16
การประเมินโครงการฝึกอบรม	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	38
สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล	39

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	42
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม	44
ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรม เกษตรครบวงจร	52
ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีต่อโครง การฝึกอบรมเกษตรครบวงจร	62
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบ วงจร	136
ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการจัด โครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร	151
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	166
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	166
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	166
วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	167
สรุปผลการวิจัย	169
อภิปรายผล	178
ข้อเสนอแนะทั่วไป	193
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย	194

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม	195
ภาคผนวก	201
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพเครื่องมือ	202
ภาคผนวก ข หนังสือติดต่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	204
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	207
ประวัติย่อของผู้วิจัย	231

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	โครงสร้างของหลักสูตร เกษตรครบวงจร	19
2	ตารางกิจกรรมประจำวันในการฝึกอบรม	22
3	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนในแต่ละจังหวัดและอำเภอ ...	35
4	จำนวนและร้อยละของนักศึกษาเกษตรครบวงจร จำนวนตามข้อมูลส่วนตัว ...	44
5	จำนวนและร้อยละของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง	47
6	จำนวนและร้อยละคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร	50
7	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ โครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ด้านเนื้อหาหลักสูตร	53
8	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ โครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ...	55
9	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ โครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ด้านกระบวนการฝึกอบรม	58
10	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ โครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	60
11	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อ โครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรโดยรวมทุกด้าน	61
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ด้านเนื้อหาหลักสูตร จำนวนตามเพศ	63
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม จำนวนตามเพศ	65

ตาราง	หน้า
14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านกระบวนการฝึกอบรม จำนวนตามเพศ	68
15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม จำนวนตามเพศ	70
16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร โดยรวมทุกด้าน จำนวนตามเพศ	72
17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านเนื้อหาหลักสูตร จำนวนตามอายุ	73
18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม จำนวนตามอายุ	75
19 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านกระบวนการฝึกอบรม จำนวนตามอายุ	78
20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม จำนวนตามอายุ	80
21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร โดยรวมทุกด้าน จำนวนตามอายุ	82
22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านเนื้อหาหลักสูตร จำนวนตามระดับการศึกษาโดยวิเคราะห์ความแปรปรวน	83
23 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านเนื้อหา หลักสูตรวิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ จำนวนตามระดับการศึกษา	88
24 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านเนื้อหา หลักสูตรเกี่ยวกับวิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร จำนวนตามระดับ การศึกษา	89

25	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านเนื้อหา หลักสูตรวิชาคุณหมายการเกษตร จำนวนตามระดับการศึกษา	90
26	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบ วงจรด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม จำนวนตามระดับการศึกษาโดย วิเคราะห์ความแปรปรวน	91
27	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากร ที่ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการฝึกภาค ปฏิบัติ จำนวนตามระดับการศึกษา	96
28	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากร ที่ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบาย เนื้อหาวิชา จำนวนตามระดับการศึกษา	97
29	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากร ที่ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับครูผู้สอนมีความรับผิดชอบในการสอน จำนวน ตามระดับการศึกษา	98
30	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากร ที่ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจ่าย เงินค่าอาหารตรงเวลา จำนวนตามระดับการศึกษา	99
31	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากรที่ ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับครูผู้ควบคุมดูแลหอพัก ครงครัดนการควบคุมดูแล ความประพฤติของนักศึกษา เกษตรครบวงจร จำนวนตามระดับการศึกษา ..	100
32	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากรที่ ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับครูผู้ควบคุมดูแลหอพัก ครงครัดน เรื่องกฎระเบียบ ของหอพัก จำนวนตามระดับการศึกษา	101

33	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากรที่ ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับด้านบุคลากรโดยรวม จำนวนตามระดับการศึกษา	102
34	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากรที่ ใช้ในการฝึกอบรมโดยรวม จำนวนตามระดับการศึกษา	103
35	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านกระบวนการฝึกอบรม จำนวนตามระดับการศึกษาโดยวิเคราะห์ความ แปรปรวน	104
36	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านกระบวนการ ฝึกอบรมเกี่ยวกับกฎระเบียบของหอพักที่ให้นักศึกษานักปฏิบัติ มีความเหมาะสม จำนวนตามระดับการศึกษา	108
37	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านกระบวนการ ฝึกอบรมเกี่ยวกับการกำหนดให้นักศึกษาได้มีเวลาดูแลกิจกรรมงานฟาร์มใน วันเสาร์-อาทิตย์ มีความเหมาะสม จำนวนตามระดับการศึกษา	109
38	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของนักศึกษาด้านกระบวนการฝึกอบรม เกี่ยวกับการจัดไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ที่มีความเหมาะสม จำนวนตามระดับ การศึกษา	110
39	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของนักศึกษาด้านกระบวนการฝึกอบรมโดย รวม จำนวนตามระดับการศึกษา	111
40	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม จำนวนตามระดับการศึกษา โดยวิเคราะห์ ความแปรปรวน	112
41	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านผลที่ได้รับ จากการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาสัตว์ปีก จำนวนตามระดับการศึกษา	117

42	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาการเลี้ยงปลาในน้ำจืด จำนวนตามระดับการศึกษา	118
43	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาสหกรณ์การเกษตร จำนวนตามระดับการศึกษา	119
44	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพคหกรรม จำนวนตามระดับการศึกษา	120
45	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพพาณิชย์กรรมและศิลปหัตถกรรม จำนวนตามระดับการศึกษา	121
46	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมโดยรวม จำนวนตามระดับการศึกษา	122
47	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร โดยรวมทุกด้าน จำนวนตามระดับการศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน	123
48	เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ความคิดเห็นของนักศึกษารโดยรวมทุกด้าน จำนวนตามระดับการศึกษา	125
49	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ด้านเนื้อหาหลักสูตร จำนวนตามอาชีพหลัก	126
50	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม จำนวนตามอาชีพหลัก	128
51	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ด้านกระบวนการฝึกอบรม จำนวนตามอาชีพหลัก	131
52	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม จำนวนตามอาชีพหลัก	133

53	เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร โดยรวมทุกด้าน จานแนกตามอาชีพหลัก	135
54	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของข้าราชการและครู สอนรายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านวัตถุประสงค์ ของโครงการ	136
55	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของข้าราชการและครู สอนรายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านเนื้อหาหลักสูตร	138
56	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของข้าราชการและครู สอนรายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านทรัพยากรที่ใช้ ในการฝึกอบรม	140
57	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของข้าราชการและครู สอนรายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านกระบวนการ ฝึกอบรม	143
58	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของข้าราชการและครู สอนรายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านผลที่ได้รับจาก การฝึกอบรม	144
59	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของข้าราชการและครู สอนรายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดยรวมทุกด้าน ..	146
60	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ปกครองนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านกระบวนการ ฝึกอบรม	147
61	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ปกครองนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านผลที่ได้รับ จากการฝึกอบรม	149

62	คำเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร โดยรวมทุกด้าน	150
63	จำนวนและร้อยละความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรเกี่ยวกับการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร	151
64	จำนวนและร้อยละความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงเกี่ยวกับการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร	157
65	จำนวนและร้อยละความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักเรียนเกษตรกรครบวงจรเกี่ยวกับการจัดโครงการฝึกอบรมนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร	162

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากการศึกษาสภาพทางภูมิศาสตร์พบว่าประเทศไทยมีอาณาเขตติดต่อกับกลุ่มประเทศต่าง ๆ ในแถบอินโดจีน รอบด้าน คือ ลาว พม่า กัมพูชา และมาเลเซีย เมื่อประเทศเหล่านี้ประสบปัญหาทางการเมืองและการปกครองประเทศ จะส่งผลกระทบต่อปัญหาชายแดนไทยอยู่เสมอ ดังจะเห็นได้จากเมื่อเกิดสงครามกลางเมืองในประเทศกัมพูชา ในปี พ.ศ. 2518 มีทหารและราษฎรชาวกัมพูชาจำนวนมากอพยพหนีภัยสงครามเข้ามาอาศัยอยู่ตามแนวชายแดนด้านตะวันออกเขตจังหวัดปราจีนบุรี จันทบุรี และตราด ผู้อพยพเหล่านี้ได้มีส่วนในการทำลายชีวิตและทรัพย์สิน สังคม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจระดับหมู่บ้าน ทำให้การดำรงชีวิตของคนไทยที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้เกิดความอึดอัดและลำบากยิ่ง บางครอบครัวต้องละทิ้งถิ่นฐานอพยพไปอยู่ที่อื่น เพราะไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เกิดความยากจนแร้นแค้น สุขภาพอนามัยเลวลง ขาดขวัญและกำลังใจ เกิดภาวะตลาดมืด การค้าขายสิ่งผิดกฎหมาย เช่น ยาเสพติด การค้าอาวุธสงคราม จากสภาพปัญหาดังกล่าวรัฐบาลได้หามาตรการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้เกิดความสงบสุข ราษฎรมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น แต่จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาชายแดนขององค์การสหประชาชาติร่วมกับรัฐบาลไทยในขณะนั้น พบว่า ประชาชนยังไม่อาจรับการพัฒนาเต็มศักยภาพ เนื่องจากประชาชนจำนวนมากขาดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่รู้หนังสือ ทำให้เกิดข้อจำกัดในการติดต่อสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการขาดความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และที่สำคัญคือ ขาดความมั่นใจและแรงจูงใจที่จะรวมกลุ่ม เพื่อพัฒนาตนเองและชุมชนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้และพ้นจากภาวะการรอคอยแต่ความช่วยเหลือจากรัฐบาล (ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี. 2525 : 7)

ดังนั้นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎรบริเวณชายแดนให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ แนวทางการพัฒนาคือการศึกษา เพราะการศึกษาคือกระบวนการที่จะพัฒนาบุคลิกภาพ ของบุคคลในด้านต่าง ๆ รวมถึงการพัฒนาด้านศักยภาพ เป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถปรับตัว ให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ช่วยให้ผู้เรียนเป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพ เชื่อมั่นในตนเอง (สุนทร สุนันทชัย. 2525 : 22 - 24) การจัดการศึกษามีทั้งในระบบโรงเรียนและนอก ระบบโรงเรียน สำหรับการศึกษาในระบบโรงเรียนมีข้อจำกัด ขาดความยืดหยุ่น ไม่สามารถสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้ ส่วนการศึกษานอกระบบโรงเรียนมีความยืดหยุ่น คล่องตัว สามารถจัดได้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสังคม เนื่องจากกิจกรรม การเรียนใช้ระยะเวลาสั้น มีวัตถุประสงค์เฉพาะเจาะจง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนได้ อย่างกว้างขวางตามความสนใจ (ปฐม นิคมานนท์. 2522 : 48) ดังนั้นการให้การศึกษา นอกระบบโรงเรียนแก่ราษฎรบริเวณชายแดนจึงเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้ราษฎรบริเวณชายแดนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ไม่ละทิ้งถิ่น เกิดความรักและหวงแหนแผ่นดิน และเพื่อให้ราษฎรที่ขาดโอกาสทางการศึกษาได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง รัฐบาลไทยขณะนั้น ซึ่งอยู่ในสมัยที่พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มอบหมายให้ศูนย์อำนวยการ ร่วม กองบัญชาการทหารสูงสุดร่วมกับกรมการศึกษานอกโรงเรียนประสานงานขอความช่วยเหลือ ด้านงบประมาณค่าก่อสร้างและครุภัณฑ์จากรัฐบาลญี่ปุ่น จัดตั้งศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพ ราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี (ศพช.บจ.) ในปี พ.ศ.2525 และได้เริ่ม เปิดดำเนินการจัดสอนวิชาชีพในปี พ.ศ.2526

ในการจัดตั้งศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี มี เป้าหมายที่สำคัญคือ แก้ปัญหาความเดือดร้อน เสริมสร้างความมั่นคง ป้องกันการอพยพ ย้ายถิ่นด้วยการให้การศึกษาฝึกทักษะวิชาชีพเพื่อเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย แก่ราษฎรในหมู่บ้าน ตามแนวชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี จันทบุรี และตราด ลักษณะกิจกรรมที่ศูนย์ดำเนินการได้แก่ การฝึกอบรมวิชาชีพทั้งหลักสูตรระยะสั้นและระยะยาว หลักสูตรระยะสั้น ใช้เวลาเรียน 100-300 ชั่วโมง วิชาที่เปิดสอน 4 หมวดคือ หมวดวิชาเกษตรกรรม หมวดวิชาอุตสาหกรรม หมวดวิชาคหกรรม และหมวดวิชาทั่วไป แต่ละวิชาเนื้อหาจบในตัวเอง เปิดสอนในศูนย์และ

ส่งหน่วยเคลื่อนที่ออกไปสอนนอกศูนย์ กิจกรรมหลักสูตรกลุ่มสมาชิกใช้เวลาเรียน 30 ชั่วโมง สำหรับหลักสูตรระยะยาวดำเนินการในรูปแบบของโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร หลักสูตร 1000 ชั่วโมง ซึ่งในปัจจุบันได้มีการปรับปรุงหลักสูตรเป็น 648 ชั่วโมง

โครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี จัดทำมีขึ้นเพราะราษฎรบริเวณชายแดนส่วนใหญ่มประกอบอาชีพทางเกษตร และเนื่องจากเกษตรกรโดยทั่วไปมีฐานะยากจน การศึกษาต่ำ จึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ขาดประสิทธิภาพในการประกอบอาชีพ ดังนั้นการที่จะส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้เพิ่มขึ้นในด้านการประกอบอาชีพเกษตร และรู้จักปรับปรุงตัวเองให้สอดคล้องกับสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การจัดโครงการฝึกอบรมทำให้ความรู้ด้านการเกษตร จะช่วยให้เกษตรกรมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น

ในการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้แก่เกษตรกรในรูปแบบของโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรนั้นจะ เน้นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนและมีข้อผูกพันเมื่อเรียนจบต้องกลับไปทำการเกษตรในหมู่บ้านของตน ลักษณะการอบรมแตกต่างจากโครงการฝึกอบรมเกษตรกรของหน่วยงานอื่น ๆ นั่นคือ การฝึกอบรมเกษตรกรแบบครบวงจร มุ่งเน้นให้เกษตรกรมีความรู้ ความคิด รู้จักตนเอง รู้จักรักของอาชีพ มองเห็นแนวทางการประกอบอาชีพ มีกระบวนการคิดอย่างมีระบบ ตัดสินใจเลือกอาชีพได้ พัฒนาอาชีพ เรียนรู้ด้านการจัดการการตลาด และทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อให้ผู้เรียนมองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพคือ การจัดทัศนศึกษา การพบผู้รู้ การออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ ในระหว่างการอบรมจะได้รับเบี้ยเลี้ยงวันละ 40 บาท และได้อยู่ในพัทหอโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย หลักสูตรอบรม 4 เดือน (648 ชั่วโมง) เนื้อหาหลักสูตรเน้นความรู้ด้านการเกษตรแผนใหม่ การเกษตรแบบผสมผสาน (คู่มือนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร. 2534 : 3)

โครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรจะเปิดอบรมทุกปี ในปีหนึ่งจะอบรม 3 รุ่น เมื่อจบการอบรมในแต่ละรุ่นจะมีการรายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาทราบถึงปัญหาและอุปสรรคในระหว่างการฝึกอบรม ซึ่งการประเมินในลักษณะนี้จะกระทำเมื่อสิ้นสุดการฝึกอบรมเท่านั้น แต่หลังจากที่นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรจบการฝึกอบรมกลับไปหมู่บ้านของตนแล้ว ยังมีได้มีการติดตามผลอย่าง

เป็นระบบว่าได้นักความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด ทั้งที่โครงการฝึกอบรมเกษตรกร
ครบวงจรดำเนินการมา 11 ปีแล้ว (พ.ศ.2526-2537) มีนักศึกษาสมัครเข้ารับการอบรม
ทั้งสิ้นจำนวน 1,263 คน แต่สำเร็จการศึกษาเพียงร้อยละ 76 เท่านั้น (สถิติฝ่ายแผนงานของ
ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี. 2537) และจากผลการวิจัย
ของวิระ นวพันธุ์ (2536 : 51) ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาการบริหารและการใช้หลักสูตร
ของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า สภาพปัญหาการใช้
หลักสูตรไม่สอดคล้องกับสภาพชุมชนของนักศึกษา และผลการวิจัยยังสอดคล้องกับการสรุปปัญหา
ด้านการจัดสอนวิชาชีพพระยะสั้นของกรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งพบว่า ผู้เรียนไม่สามารถนำ
ความรู้ที่ได้รับการฝึกอบรมไปใช้ในการประกอบอาชีพ เนื่องจากการฝึกไม่ครบกระบวนการสร้าง
งานอาชีพ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2534 : 259)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว และประกอบกับสถานการณ์ปัจจุบันบ้านเมืองเจริญมากขึ้น
ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะพื้นที่จังหวัดชายแดนซึ่งจากเดิมที่เคยมีสภาพเป็นชุมชน
ชนบทปัจจุบันได้เปลี่ยนสภาพเป็นชุมชนเมือง ที่เห็นได้ชัดคือจังหวัดปราจีนบุรี ได้แยกออกเป็น
2 จังหวัด โดยมีการประกาศจัดตั้งจังหวัดสระแก้วขึ้นเมื่อ 1 ธันวาคม 2536 ดังนั้นศูนย์ฝึก
และพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรีเดิม จึงเปลี่ยนเป็นจังหวัดสระแก้ว
(ข้อมูลจังหวัดสระแก้ว : ม.ป.ป.) สังคมในอนาคตมีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจากสังคม
เกษตรกรรมไปสู่สังคมอุตสาหกรรมมากขึ้น อาจทำให้การดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของ
ราษฎรบริเวณชายแดนต้องมีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่ง
ย่อมส่งผลกระทบต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา
ความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกร
ครบวงจร เพื่อจะได้ทราบว่าการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรบรรลุ
วัตถุประสงค์เพียงใด มีปัญหา อุปสรรคอย่างไร นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรสามารถนำความรู้
และทักษะที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ได้มากน้อยเพียงใด เนื้อหาหลักสูตรจำเป็นต้อง
มีการพัฒนาปรับปรุงหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อจะได้ข้อมูลสำคัญสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้อง
ใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรให้มี
ประสิทธิภาพและสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นปัจจุบันต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

งานวิจัยนี้เป็นการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา เกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้อง ที่มีต่อโครงการฝึกอบรม เกษตรครบวงจรของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน จังหวัดปราจีนบุรี โดยได้ตั้งจุดมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา เกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรม เกษตรครบวงจร ในด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา เกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรม เกษตรครบวงจร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพหลัก
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรม เกษตรครบวงจร ในด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม
4. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการฝึกอบรม เกษตรครบวงจร

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลการวิจัยทำให้ทราบถึงสภาพการดำเนินงานของโครงการฝึกอบรม เกษตรครบวงจร ตามความคิดเห็นของนักศึกษา เกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งจะ เป็นข้อมูลให้ผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการฝึกอบรม เกษตรครบวงจรใช้เป็นแนวทางการวางแผน ปรับปรุง พัฒนาหลักสูตรและกระบวนการฝึกอบรมให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น หรือปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ความต้องการในสังคมปัจจุบันของเยาวชนและหมู่บ้าน ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนในพื้นที่ชายแดนให้เกิดความมั่นคงต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน จังหวัดปราจีนบุรีที่ดำเนินการฝึกอบรมในระหว่าง พ.ศ. 2535-2537

1. ประชากร กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา รวมจำนวน 418 คน ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ได้แก่

1.1 นักศึกษาเกษตรครบวงจร รุ่นที่ 22-28 ซึ่งผ่านการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ในปี พ.ศ. 2535-2537 จำนวน 318 คน

1.2 ผู้เกี่ยวข้องับโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ได้แก่ ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง จำนวน 12 คน คณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 88 คน และผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร จำนวน 318 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างดังนี้

2.1 นักศึกษาเกษตรครบวงจร รุ่นที่ 22-28 ซึ่งผ่านการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ในปี พ.ศ. 2535-2537 ได้กลุ่มตัวอย่างมาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 154 คน จาก 4 จังหวัด จังหวัดละ 1 อำเภอ ดังมีรายละเอียดในบทที่ 3

2.2 ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร มี 2 กลุ่ม ได้แก่ ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง จำนวน 12 คน ซึ่งเลือกมาจากผู้เกี่ยวข้องับโครงการเกษตรครบวงจรทั้งหมดของศูนย์ฯ และกลุ่มคณะกรรมการหมู่บ้าน ได้จากหมู่บ้านที่นักศึกษาเกษตรครบวงจรอาศัยอยู่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มี 44 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน รวม 88 คน ผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร ได้มาโดยการสุ่มแบบบังเอิญ จำนวน 88 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องทั้งสิ้น จำนวน 188 คน

3. ตัวแปร ในการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้อง ได้กำหนดตัวแปรไว้ดังนี้

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ สถานภาพของนักศึกษาเกษตรครบวงจร ดังนี้

3.1.1 เพศ แบ่งเป็น

- 1) เพศชาย
- 2) เพศหญิง

3.1.2 อายุ แบ่งเป็น

- 1) ต่ำกว่า 21 ปี
- 3) 21 ปีขึ้นไป

3.1.3 ระดับการศึกษา

- 1) ประถมศึกษาปีที่ 4
- 2) ประถมศึกษาปีที่ 6, 7
- 3) สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 6, 7

3.1.4 อาชีพปัจจุบัน

- 1) ด้านการเกษตร (ทนาย ทาสวน ทาไร่ เลี้ยงสัตว์ ประมง)
- 2) ไม่ได้ทำการเกษตร (ค้าขาย รับจ้าง อื่น ๆ.....)

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรในด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี (ศฝช.บจ.) หมายถึง สถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีหน้าที่ฝึกและพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎรตามแนวชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี จันทบุรี และตราด และปัจจุบันศูนย์ฯขึ้นตรงกับจังหวัดสระแก้ว ซึ่งเป็นจังหวัดที่ประกาศจัดตั้งขึ้นมาใหม่ เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2536

2. โครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร หมายถึง โครงการฝึกอบรมที่ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรีจัดขึ้น เพื่อให้ความรู้ด้านการเกษตรแก่ราษฎรที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดนด้านตะวันออก เขตจังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว จันทบุรี และตราด าน 1 ปี จะเปิดอบรม 3 รุ่น คือ

รุ่นที่ 1 อบรมตั้งแต่ ตุลาคม - มกราคม ของทุกปี

รุ่นที่ 2 อบรมตั้งแต่ กุมภาพันธ์ - พฤษภาคม ของทุกปี

รุ่นที่ 3 อบรมตั้งแต่ มิถุนายน - กันยายน ของทุกปี

3. ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึก ความเข้าใจ และการรับรู้เกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ตามทัศนะของบุคคลที่เกี่ยวข้องในแต่ละด้านของโครงการ

3.1 วัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ของโครงการ หมายถึง เป้าหมายหรือแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ที่วางไว้

3.2 หลักสูตร หมายถึง เนื้อหาวิชาชีพหลักที่เปิดสอนในโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ซึ่งมีทั้งหมด 6 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาพืช หมวดวิชาสัตว์ หมวดวิชาประมง หมวดวิชาเกษตรประยุกต์ หมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ และหมวดวิชากิจกรรมเสริมหลักสูตร และเนื้อหาวิชาชีพรองซึ่งนักศึกษาสามารถเลือกเรียนได้ มี 3 หมวดวิชาคือ หมวดวิชาคหกรรม หมวดวิชาอุตสาหกรรม และหมวดวิชาพาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม

3.3 ทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม หมายถึง บุคลากรและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น สื่อ วัสดุอุปกรณ์ อาคารสถานที่ งบประมาณ

3.4 กระบวนการฝึกอบรม หมายถึง ขั้นตอนในการดำเนินการระหว่างการฝึกอบรม เช่น กระบวนการจัดฝึกอบรม การทดลองฝึกปฏิบัติ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ การประสานงานของผู้รับผิดชอบโครงการ

3.5 ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม หมายถึง การได้นำเอาความรู้และทักษะที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนางานอาชีพในความรับผิดชอบ และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น

4. นักศึกษาเกษตรครบวงจร หมายถึง ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการหมู่บ้านให้เข้ารับการอบรมเกษตรครบวงจร มีอายุระหว่าง 14-35 ปี และอาศัยอยู่ในเขตบริเวณชายแดนไทย 4 จังหวัด คือ ปราจีนบุรี สระแก้ว จันทบุรี และตราด
5. ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร หมายถึง บุคคลที่เกี่ยวข้อง 2 กลุ่มคือ ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร
6. ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง หมายถึง ผู้บริหาร ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงที่เกี่ยวข้องและทำการสอนในโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร
7. คณะกรรมการหมู่บ้าน หมายถึง คณะกรรมการที่ติดต่อประสานงานร่วมกับศูนย์ฯ ในการพิจารณากำหนดพื้นที่ปฏิบัติงานและกลุ่มเป้าหมายที่จะพัฒนาอาชีพ ซึ่งคณะกรรมการหมู่บ้านประกอบด้วย ผู้ใหญ่บ้าน เป็นประธาน ชาวบ้าน เป็นเลขานุการ
8. ผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร หมายถึง บิดา มารดา หรือญาติผู้ใหญ่ที่นักศึกษาเกษตรครบวงจรให้ความเคารพนับถือและอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน
9. พื้นที่ชายแดนด้านตะวันออก หมายถึง พื้นที่ที่มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเขมรด้านชายแดนตะวันออก ซึ่งได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว (ได้รับการจัดตั้งเป็นจังหวัดแยกตัวจากจังหวัดปราจีนบุรี เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2536) จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด
10. จังหวัดสระแก้ว หมายถึง จังหวัดใหม่ที่แยกตัวมาจากจังหวัดปราจีนบุรีได้รับการจัดตั้งเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2536 โดยแบ่งการปกครองออกเป็น 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองสระแก้ว อำเภอวัฒนานคร อำเภออรัญประเทศ อำเภอดาพระยา อำเภอคลองหาด อำเภอวังน้ำเย็น และกิ่งอำเภอเขาฉกรรจ์
11. วิชาชีพหลัก หมายถึง เนื้อหารายวิชาที่เปิดสอนในโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรมี 6 หมวดวิชา ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องเรียนทุกหมวดวิชาที่เปิดสอน
12. วิชาชีพรอง หมายถึง วิชาชีพระยะสั้นที่เปิดสอนเพื่อให้ประชาชนทั่วไปและนักศึกษาเกษตรครบวงจรเลือกเรียนตามความสนใจ นอกเหนือจากวิชาชีพหลักตามหลักสูตรโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร เพื่อนำความรู้ไปใช้ในวิถีประจำวันหรือนำไปใช้ในการ

ประกอบอาชีพเป็นการเสริมรายได้จากการประกอบอาชีพหลัก หลักสูตร 200 ชั่วโมง วิชาที่สอนอยู่ใน 3 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาคหกรรม หมวดวิชาอุตสาหกรรม และหมวดพาณิชยกรรม และศิลปหัตถกรรม

13. กิจกรรมเสริมหลักสูตร หมายถึง กิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมประสบการณ์ให้แก่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญได้แก่ โครงการตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ กิจกรรมงานพาร์ม และเทคโนโลยีที่เหมาะสม

สมมติฐานของการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาที่ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม แตกต่างกัน
4. นักศึกษาที่ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม แตกต่างกัน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นแนวทางการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
นำเสนอโดยสรุปเรียงตามลำดับหัวข้อดังนี้

1. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น
 การฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นในประเทศไทย
 การฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นต่างประเทศ
2. โครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร
 สภาพปัญหา
 หลักสูตรเกษตรครบวงจร
 การดำเนินงานการฝึกอบรม
3. การประเมินโครงการฝึกอบรม
 ความหมายของการประเมินโครงการฝึกอบรม
 วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการฝึกอบรม
 ประโยชน์ของการประเมินโครงการ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โครงการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น

ในการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น ก็เพื่อให้เกษตรกรได้มีความรู้
ความคิด และความสามารถในการเกษตรทั้งทางด้านการผลิต การแปรรูป และการจัดจำหน่าย
ดังนั้นจึงได้มีผู้เสนอแนวทางการจัดฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมไว้หลายทาง ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกันดังนี้

โกวิท วรพิพัฒน์ (2518 : 34 - 35) ให้ความสำคัญเห็นว่า หลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพ
 เกษตรกรรมระยะสั้นที่คั้น ควรบรรจุเนื้อหาเฉพาะเรื่องที่เกษตรกรต้องการนำไปใช้ได้จริง ๆ
 เพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของเกษตรกร ความรู้พื้นฐานต่าง ๆ ไม่ควรจัดเกินความจำเป็น
 เพราะนอกจากจะสิ้นเปลืองงบประมาณแล้ว ยังทำให้ผู้เข้ารับการอบรมเกิดความเบื่อหน่ายและ
 ออกจากการฝึกอบรม ส่วนที่ จลิตทอง และจินดา จลิตทอง (2534 : 53 - 57) ให้ความสำคัญ
 ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมว่า หลักสูตรควรจัดทำให้ยืดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียนและจบเปิดเสรีจ
 านตัวเอง เน้นการแก้ปัญหาในท้องถิ่น เน้นความรู้ที่ใหม่เคยทราบมาก่อน จัดอบรมแบบต่อวงจร
 ครบวงจรไม่มีรอบไม่มีรุ่น แนะนำอาชีพ ให้บริการ จัดอบรมแบบเคลื่อนที่

อำนาจ ศิลวัตร (2522 : 74 - 75) ได้ทำการวิจัยและสรุปแนวทางการจัด
 หลักสูตรวิชาเกษตรกรรมไว้ดังนี้

1. ควรมีทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี
2. ควรเพิ่มเติมความรู้ด้านอาชีพใหม่ ๆ ให้แก่เกษตรกร เพื่อนำไปประกอบอาชีพได้
3. สามารถแก้ปัญหาในการประกอบอาชีพระยะยาวได้
4. เกษตรกรสามารถนำไปปฏิบัติได้
5. เหมาะสมกับฤดูกาลที่จะทำการอบรม
6. ควรจัดตามความต้องการและความสะดวกของผู้รับการฝึกอบรม

สุณิตย์ เป็นนานอน (2530 : 13) ได้เสนอแนวคิดในการจัดอบรมเกษตรกรรม
 ระยะสั้นไว้ดังนี้

1. จะต้องจัดการศึกษาขึ้นในท้องถิ่นที่เกษตรกรประกอบอาชีพอยู่ คือ ในไร่ นา
 และหมู่บ้านของเขาโดยตรง
2. จะต้องจัดทำสัมพันธ์กับความต้องการและความสนใจของเกษตรกรในขณะนั้น ๆ
3. จะต้องใช้วิธีการที่เหมาะสมในการสอนผู้ที่มีอายุแล้ว
4. จะต้องจัดขึ้นในโอกาสที่เกษตรกรว่างงานอื่น ๆ
5. รายวิชาที่สอนจะต้องเป็นเรื่องใหม่ ๆ
6. จะต้องเป็นการศึกษาที่เกษตรกรสามารถนำไปใช้ได้อย่างได้ผล

การฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นในประเทศไทย

ประเทศไทยมีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จัดฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม หลักสูตรระยะสั้นให้แก่เกษตรกร เช่น

สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ได้เปิดอบรมวิชาชีพภาคฤดูร้อน สำหรับประชาชนทั่วไป ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2496 ถึงปัจจุบัน เพื่อเผยแพร่วิทยาการใหม่ ๆ เป็นการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความคิดริเริ่ม ระยะเวลาในการอบรมประมาณ 4 สัปดาห์ เปิดอบรม ประมาณเดือนเมษายนของทุกปี ผู้เข้ารับการอบรมจะได้รับประกาศนียบัตรด้วย (สำนักงานส่งเสริมและฝึกอบรม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2518 : 1 - 22)

กรมการศึกษานอกโรงเรียน ได้จัดฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นให้แก่บุคคลทั่วไป เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพและไปใช้ในชีวิตรประจำวัน หลักสูตรจัดขึ้นตามความต้องการและความสนใจของผู้เรียน เช่น ตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม เสริมสวย ช่างซ่อมวิทยุ ช่างซ่อมเครื่องยนต์ เกษตรกรรมและวิชาชีพอื่น ๆ ใช้ระยะเวลาเรียนตั้งแต่ 100-300 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมแต่ละเนื้อหาวิชา สำหรับการจัดกลุ่มสนใจ ใช้ระยะเวลาเรียน 30 ชั่วโมง โดยรวมกลุ่มผู้เรียนไม่น้อยกว่า 15 คน นอกจากนี้กรมการศึกษานอกโรงเรียนยังได้ร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ และหน่วยงานเอกชนจัดฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้น (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2527 : 3 - 4)

กรมอาชีวศึกษา ได้มอบหมายให้กองวิทยาลัยเกษตรกรรมจัดโครงการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้น 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรประจำที่ และหลักสูตรเคลื่อนที่ โดยมอบหมายให้วิทยาลัยเกษตรกรรมที่กระจายอยู่ทั่วประเทศดำเนินการ ระยะเวลาในการอบรม 1 - 2 สัปดาห์ ตามความเหมาะสมของเนื้อหาวิชา สำหรับหลักสูตรเคลื่อนที่ ใช้เวลาอบรม 1 - 2 วัน โดยจัดขึ้นในพื้นที่ชนบทยากจน (กรมอาชีวศึกษา. 2527 : 17 - 19)

กระทรวงกลาโหม มีหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการเกษตร ได้แก่ กองอำนวยการรักษาความปลอดภัย (กรป.กลาง) และกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน (กอ.รมน.) โดยจัดโครงการส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์ 3 โครงการคือ โครงการขยายพันธุ์สัตว์ ดำเนินการอบรมในด้านการผสมเทียมโคและกระบือ โดยหน่วยงานในท้องถิ่นจะคัดเลือกประชาชน

เข้ารับการอบรม ในปีหนึ่งจะอบรม 3 รุ่น ๆ ละ 20 คน ระยะเวลาอบรม 21 วัน โครงการส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัว โดยหน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ เป็นผู้ดำเนินการส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัวด้วยการทำงานปลงสาธิตาให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎร เยาวชน และโรงเรียนต่าง ๆ แจกเมล็ดพันธุ์ผักต่าง ๆ ให้นำไปปลูกที่บ้าน โครงการฝึกอบรมผู้นำสหกรณ์การเกษตร เป็นการอบรมเป็นครั้งคราว (กระทรวงกลาโหม. 2529 : 22 - 23)

โครงการฝึกอบรมเยาวชนเกษตรตามโครงการพัฒนาพื้นที่วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อ

1. ปลูกหลานของเกษตรกรในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงวัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร ได้มีความรู้ด้านเกษตรานเชิงปฏิบัติการอย่างแท้จริง และยึดอาชีพเกษตรต่อไปหลังจากจบการฝึกอบรมแล้ว

2. เพื่อให้วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหารได้มีส่วนในการวางแผนฝึกอบรมให้ความรู้ด้านอาชีพและด้านศิลปกรรม

3. เพื่อให้วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร ได้มีเจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งเป็นบรรพชาสที่อยู่บริเวณพื้นที่ใกล้เคียงได้มีอาชีพเลี้ยงตัวเอง และสามารถช่วยเหลือพื้นที่ รวมทั้งสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ของวัดได้ โดยไม่ต้องใช้ความรู้ทางทฤษฎีและความสามารถทางเทคโนโลยีขั้นสูง สามารถแก้ไขปรับปรุงการพังทลายของดิน การดูแลต้นไม้ สวนป่า สัตว์ป่า ตลอดจนพืชผลหรือผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นในบริเวณวัด รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรการฝึกอบรม ใช้หลักสูตรระยะสั้นและพัฒนาหลักสูตรไปตามเงื่อนไขของสภาพแวดล้อมท้องถิ่นและความต้องการของสังคมเกษตร การเรียนการสอนเน้นภาคปฏิบัติ ในปีหนึ่งจะมีการฝึกอบรม 2 รุ่น รุ่นละประมาณ 20 คน หลักสูตรการฝึกอบรม 2-5 เดือน เนื้อหาวิชาแบ่งเป็น 5 หมวด คือ หมวดวิชาการเกษตรทั่วไป หมวดวิชาการปศุสัตว์ หมวดวิชาเครื่องจักรกลเกษตร หมวดวิชาไม้ตัดดอกและไม้ผล และหมวดวิชากิจกรรมเสริมหลักสูตร (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2532 : 2 - 4)

การฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นในต่างประเทศ

กลุ่มประเทศอาฟริกาที่ใช้ภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาพูด ได้มีการฝึกอบรมเกษตรกรรม และเกษตรกรอาวุโส 2 รูปแบบ คือ 1. ให้การฝึกอบรมนพารมภ์แก่เกษตรกรที่ต้องการความรู้ใหม่ ๆ และให้การฝึกอบรมผู้นำท้องถิ่น เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่แก่เกษตรกรต่อไป ผู้นำท้องถิ่นจะทำหน้าที่เสมือนเป็นพนักงานส่งเสริมการเกษตร (Andra Voision. 1974 : 310)

ประเทศศรีลังกา ได้จัดตั้งองค์การสรรวทัย เมื่อปี พ.ศ. 2501-2011 ผู้ก่อตั้งชื่อ อริยรัตเน เป็นองค์การเอกชนที่ใหญ่สุด มีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินงานพัฒนาชุมชน องค์การนี้มีขอบข่ายปฏิบัติงานถึง 4,000 ตำบล มีอาสาสมัครทำงานเต็มเวลาประมาณ 6,000 คน และทำงานบางเวลาอีกจำนวนหนึ่ง

สรรวทัย แปลว่า "การตื่นขึ้นของคนทั้งปวง" ชื่อเดิมขององค์การนี้คือ ลาคะชาติกะ สรรวทัย สรามมาทาน สังคมัย ซึ่งแปลว่า การทำงานแห่งชาติเพื่อความอยู่ดีกินดีของทุกคนและเพื่อฟื้นฟูและให้เสรีภาพแก่ทุกคนในศรีลังกา องค์การสรรวทัยใช้หลักการพึ่งพาตนเอง ในทางพุทธศาสนาเป็นจุดเริ่มต้นที่สำคัญในการพัฒนาชุมชน ด้วยการออกแรงร่วมทำงานที่เรียกว่า สรามทาน โดยการจัดค่ายอาสาพัฒนาขึ้นในที่ต่าง ๆ ของประเทศ และได้มีการชักชวนนักเรียนมัธยมเข้าร่วมกิจกรรม เช่น การสร้างโรงเรียน ศาลาประชาคม สถานีอนามัย เป็นต้น (สุนทร รัตบรรเทา. 2525 : 106 ; สุนทร สุนันท์ชัย. 2529 : 200 - 206)

ประเทศฟิลิปปินส์ เป็นศูนย์กลางการศึกษาค้นคว้ากระบวนการฟื้นฟูบูรณะชนบท ใช้ชื่อว่า อาร์อาร์พีเอ็ม (RRPM คือ Rural Reconstruction Philippines Movement) แนวคิดนี้เกิดจากปรัชญาของ ดร.เบน จัดตั้งกองทุนที่อเมริกาแล้วส่งเงินกองทุนไปช่วยประเทศต่าง ๆ 18 ประเทศ ถ้าโครงการนี้อยู่ในประเทศใด ก็ใช้ชื่อประเทศนั้นนำหน้า เช่น Thai Rural Reconstruction Movement (TRRM) ในประเทศไทยมีศูนย์ปฏิบัติงานคือ มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทย อำเภอเมืองจังหวัดชัยนาท หลักการพัฒนาเน้น 4 ด้าน คือ ด้านอาชีพ ด้านสาธารณสุข ด้านการศึกษา และด้านอัต-ประชาภิบาล (นาริรัตน์ รักวิจิตรกุล. 2531 : 220 - 221)

ประเทศบราซิลมีโครงการฝึกอบรมเกษตรกร จัดขึ้นเพื่อให้ผู้ที่ไม่เคยได้รับการศึกษาหรือมีการศึกษาน้อยทั้งเด็กและผู้ใหญ่ เข้ารับการฝึกอบรม ปีหนึ่งรับ 50 คน หลักสูตร 10 เดือน เนื้อหาจะเน้นในเรื่องเทคนิคการปรับปรุงงานเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ เมื่ออบรมเสร็จแล้วผู้เกษตรเหล่านี้จะต้องกลับบ้านของตน เพื่อทำหน้าที่ในการกระตุ้นให้มีการเปลี่ยนแปลงการทำงานของเกษตรกรในบ้านของตน โดยแนะนำทำกิจกรรมวิธีเกษตรแผนใหม่ เพื่อให้ผลผลิตดีขึ้น (ทองอยู่ แก้ววโรษะ. 2533 : 70)

ประเทศจีน ได้จัดตั้งโรงเรียนแรงงาน "The May 7" ปัจจุบันในประเทศจีนมีโรงเรียนที่ขึ้นต้นด้วย "May 7" อยู่ 2 ประเภท คือ The May 7 Cadre School เป็นโรงเรียนที่พรรคคอมมิวนิสต์และข้าราชการเข้ารับการอบรมเพิ่มเติม ส่วน The May 7 Labour School เป็นโรงเรียนท้องถิ่นที่รับเยาวชนเข้าเรียนในรูปทำงานในไร่ภาคครึ่งวันเรียนครึ่งวัน จุดประสงค์ของโรงเรียนนี้ เพื่อฝึกให้ผู้เรียนมีความสามารถรอบตัว ฝึกให้เป็นคนงานในท้องถิ่นและพัฒนาการเกษตรในท้องถิ่น การศึกษาจะประสานกับผลผลิตทางการเกษตร ครูและนักเรียนเป็นคนงานในท้องถิ่นไปด้วย และเมื่อเรียนสำเร็จขบวนการและเยาวชนต้องกลับไปอยู่ชนบท (อุดม เขยก็วงศ์. 2534 : 215)

โครงการฝึกอบรมเกษตรกรบราซิล

สภาพปัญหา

ในปี พ.ศ.2526 รัฐบาลได้จัดตั้งศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน จังหวัดปราจีนบุรี บนเนื้อที่ 270 ไร่ ถนนสุวรรณศร อําเภอสระแก้ว (ปัจจุบันได้รับการจัดตั้งเป็นจังหวัดสระแก้ว เมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2536 (ข้อมูลจังหวัดสระแก้ว. ม.ป.ป.) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาอาชีพ เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย และปลูกฝังความรักชาติรักถิ่นแก่ราษฎรบริเวณชายแดน ทั้งนี้เนื่องจากผลของสงครามของกลุ่มประเทศต่าง ๆ ในแถบอินโดจีน คือ ลาว พม่า เวียดนาม และกัมพูชา ทำให้แนวชายแดนด้านตะวันออกซึ่งมีระยะทางยาวประมาณ 2,000 กิโลเมตร กลายเป็นแนวรับแรงปะทะความขัดแย้งระหว่างฝ่ายรัฐบาล

คอมมิวนิสต์และฝ่ายกลุ่มต่อต้าน เหตุการณ์ได้ทวีความรุนแรงมากขึ้น เมื่อเกิดสงครามกลางเมืองในประเทศกัมพูชา ก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่ราษฎรไทยที่อาศัยอยู่ในเขตจังหวัดปราจีนบุรี จันทบุรี และตราด โดยเฉพาะด้านอาณาเขตอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งอยู่ห่างจากชายแดนเขมรเพียง 80 กิโลเมตร เมื่อเกิดปัญหาความไม่สงบตามแนวชายแดน ทำให้ราษฎรที่อาศัยอยู่ในบริเวณนี้เกิดความอึดอัดและลำบากยิ่งในการดำรงชีวิต ประกอบกับสภาพพื้นที่ตามแนวชายแดนแห่งแล้งทुरुกันดาร การประกอบอาชีพไม่ได้ผลเต็มที่โดยเฉพาะด้านการเกษตร เนื่องจากราษฎรขาดความรู้ทักษะที่จำเป็นต่อการพัฒนาอาชีพ จึงทำให้ผลผลิตตกต่ำมีรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต ทำให้เกิดการอพยพย้ายถิ่นไปหางานทำในตัวเมืองเกิดภาวะการว่างงาน และปัญหาทางสังคมต่าง ๆ ดังนั้นเพื่อทำให้ราษฎรอาศัยอยู่ในพื้นที่ชายแดนด้วยความสงบสุข รู้สึกรักและหวงแหนแผ่นดินก็ต้องทำให้พื้นที่บริเวณนี้มีความหมายด้วยการให้โอกาสทางการศึกษาด้านอาชีพ เพื่อให้ราษฎรดำรงชีวิตในระดับที่สามารถพึ่งพาตนเองได้ หรือเพื่อเป้าหมายด้านความมั่นคงบริเวณหมู่บ้านชายแดนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม รัฐบาลจึงได้จัดตั้งศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อแก้ไขสภาพปัญหาดังกล่าว

การฝึกอบรมวิชาชีพของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี เน้นหนักทางด้านการเกษตรกรรม เพราะตระหนักว่าประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ในชนบทและพื้นที่ชายแดนประกอบอาชีพทางการเกษตร เนื่องจากการเกษตรมีความสำคัญต่อการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศเป็นอย่างมาก เพราะการเกษตรเป็นแหล่งผลิตอาหารเพื่อเลี้ยงประชากรในประเทศ ส่วนที่เหลือกลายเป็นสินค้าส่งออกที่หารายได้เข้าประเทศเป็นมูลค่ามหาศาลในแต่ละปี นอกจากนี้การเกษตรยังมีส่วนช่วยสนับสนุนการพัฒนาและการเจริญเติบโตในสาขาการผลิตอื่น ๆ เช่น การผลิตด้านอุตสาหกรรม การบริการ แต่เนื่องจากการทำเกษตรกรรมส่วนใหญ่ทำแบบดั้งเดิมไม่มีกรรมนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาช่วยในการผลิต เกษตรกรส่วนใหญ่จึงมีฐานะยากจน ไม่มีกรรมสิทธิ์ที่ดิน มีการศึกษาต่ำ ความรู้สึกนึกคิดไม่ชอบการเปลี่ยนแปลง ไม่กล้าเสี่ยงต่อวิธีการใหม่ ๆ ผูกพันอยู่กับขนบธรรมเนียมประเพณีหรือความเชื่อบางอย่างที่ใหม่เอื้อต่อการเพิ่ม

ผลผลิต ดังนั้น เพื่อช่วยพัฒนาเกษตรกรรายที่มีฐานะดีขึ้นและสามารถปรับตัวเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี จึงได้จัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรให้แก่ราษฎรในพื้นที่เป้าหมายชายแดน ซึ่งได้เน้นหมู่บ้านที่มีความจำเป็นเร่งด่วนเรียงตามลำดับหมู่บ้านในประเภทคือ (1) หมู่บ้านป้องกันตนเองตามแนวชายแดน (ปชค.) (2) หมู่บ้านโครงการพระราชดำริ หมู่บ้านอาสาพัฒนาป้องกันตนเอง (อพป.) และหมู่บ้านปกติที่มีปัญหา

ในการดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ได้กำหนดหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้รับการอบรมดังนี้

1. เป็นเกษตรกรชาย-หญิง อายุระหว่าง 14-35 ปี
2. มีที่ทำการเกษตรของตนเองในหมู่บ้าน
3. เป็นผู้ผ่านการคัดเลือกของคณะกรรมการหมู่บ้าน
4. อยู่นในพื้นที่เป้าหมายของศูนย์
5. เป็นผู้ที่มีความรู้อ่านออกเขียนได้
6. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้ปกครอง
7. ผู้เข้ารับการฝึกอบรมต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของศูนย์ฯ

การฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร เนื้อหาของหลักสูตร เน้นด้านการเกษตรแผนใหม่ การเกษตรแบบผสมผสาน จุดประสงค์เพื่อ

1. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ด้านการเกษตรอย่างถูกต้อง และรู้จักนำความรู้ไปพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ทำการเกษตร
2. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมนำความรู้ไปเผยแพร่และเป็นแกนนำด้านการเกษตรในท้องถิ่นของตน
3. เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรักและผูกพันในอาชีพเกษตร
4. เพื่อเป็นการส่งเสริมอาชีพการเกษตรที่พึ่งพาตนเองได้ ไม่ละทิ้งถิ่นที่อยู่อาศัย
5. เป็นตัวแทนของศูนย์ ในการจัดกิจกรรมการศึกษาอบรมโรงเรียน

หลักสูตรเกษตรครบวงจร

หลักสูตรเกษตรครบวงจรจะเปิดอบรม 4 เดือน (648 ชั่วโมง) เนื้อหาหลักสูตรแบ่งออกเป็น 6 หมวดคือ หมวดวิชาพืช หมวดวิชาสัตว์ หมวดวิชาประมง หมวดวิชาเกษตรประยุกต์ หมวดวิชาสร้างเสริมประสบการณ์ หมวดวิชากิจกรรมเสริมหลักสูตร รายละเอียดดังตาราง 1

ตาราง 1 โครงสร้างของหลักสูตรเกษตรครบวงจร

หมวดวิชา/รายวิชา	จำนวน ชั่วโมง	ร้อยละ
1. <u>หมวดวิชาพืช</u>	240	37.04
วิชาสวนผัก	75	
วิชาไม้ผล	75	
วิชาการเพาะเห็ด	60	
วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	30	
2. <u>หมวดวิชาสัตว์</u>	105	16.20
วิชาสัตว์เล็ก	54	
วิชาสัตว์ปีก	51	
3. <u>หมวดวิชาประมง</u>	30	4.63
วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด	30	
4. <u>หมวดวิชาเกษตรประยุกต์</u>	30	4.63
วิชาการแปรรูปผลผลิตการเกษตร	30	

ตาราง 1 (ต่อ)

หมวดวิชา/รายวิชา	จำนวน ชั่วโมง	ร้อยละ
5. <u>หมวดวิชาเสริมประสบการณ์</u>	<u>99</u>	<u>15.28</u>
วิชาการเป็นผู้นำ	3	
วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ	3	
วิชาสหกรณ์การเกษตร	3	
วิชาการวางแผนเพื่อทำการโครงการเกษตร	3	
วิชากฎหมายการเกษตร	3	
วิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสม	42	
การทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่	42	
6. <u>หมวดวิชากิจกรรมเสริมหลักสูตร</u>	<u>144</u>	<u>22.22</u>
รายงานตัว บรมนิเทศ เข้าที่พัก	6	
กิจกรรมงานพาร์ม (วันหยุด เสาร์ อาทิตย์ และ วันนักขัตฤกษ์) เช่น การเลี้ยงดูแลสัตว์ การดูแล บ่อปลา การดูแลแปลงผัก การดูแลแปลงผลไม้ การดูแลแปลงส่วนตัวและรอบ ๆ บริเวณหอพัก การออกบริการตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่	81	
กิจกรรมวันนักขัตฤกษ์ต่าง ๆ เช่น วันปิยะมหาราช วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันรัฐธรรมนูญ วันสงท่ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่	30	
ปัจฉิมนิเทศ รับวุฒิบัตร	15	
ส่งตัวกลับภูมิลำเนา	6	
รวม 6 หมวดวิชา	648	100

การดำเนินการฝึกอบรม

สามารถจำแนกขั้นตอนการฝึกอบรมได้ดังนี้

1. ก่อนดำเนินการฝึกอบรม จะต้องมีการจัดทำแผนและวางโครงการฝึกอบรม ซึ่งมีการดำเนินงานดังนี้

1.1 จัดทำโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร โดยศูนย์ฯ ร่วมกับคณะกรรมการหมู่บ้านสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของราษฎรในพื้นที่เป้าหมายจัดทำแผนโครงการฝึกอบรม กำหนดระยะเวลาในการฝึกอบรมตลอดทั้งปี ซึ่งในปีหนึ่งเปิดอบรม 3 รุ่น คือ

รุ่นที่ 1 อบรมตั้งแต่ตุลาคม – มกราคม ของทุกปี

รุ่นที่ 2 อบรมตั้งแต่กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม ของทุกปี

รุ่นที่ 3 อบรมตั้งแต่มิถุนายน – กันยายน ของทุกปี

1.2 จัดทำแผนติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการหมู่บ้านในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อจัดหาเยาวชนเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรในแต่ละรุ่น โดยจัดสรรเยาวชนที่เข้ารับการอบรมตามความจำเป็นและเร่งด่วน และศูนย์ฯได้ส่งเจ้าหน้าที่รับผิดชอบโครงการไปรับนักศึกษา แต่ละหมู่บ้าน และเมื่อเสร็จสิ้นการอบรม จะมีการส่งตัวกลับภูมิลำเนาเดิม

1.3 จัดประชุมนิเทศนักศึกษาก่อนหน้าก่อนเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อชี้แจงงานให้นักศึกษาทราบเกี่ยวกับความเป็นมาของศูนย์ฯ กฎระเบียบต่าง ๆ ของหอพัก วิธีการเลือกเรียนวิชาชีพหรือการร่วมกิจกรรมในศูนย์ฯ เมื่อเสร็จสิ้นการอบรมจะมีการปัจฉิมนิเทศ เพื่อให้ความแนะนำนักศึกษา ก่อนที่จะกลับไปประกอบอาชีพในท้องถิ่น

2. ในระหว่างการฝึกอบรม นักศึกษาจะต้องเรียนทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี ซึ่งนักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามตารางกิจกรรมประจำวันที่กำหนดไว้ (ตาราง 2) สำหรับการอยู่ร่วมกันในหอพักนักศึกษาและการออกฝึกภาคปฏิบัติ นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบที่วางไว้ คือ

2.1 นักศึกษาจะต้องอยู่ร่วมกันในหอพักหลังละประมาณ 5-6 คน และต้องแบ่งหน้าที่กันทำตั้งแต่ ทำอาหาร ทำอาหาร และทำความสะอาดหอพัก

2.2 นักศึกษาจะต้องมีการพบกลุ่มเพื่อร่วมประชุมเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่พบในแต่ละสัปดาห์ พบกลุ่มอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ตั้งแต่เวลา 20.00 น.

2.3 นักศึกษาจะต้องเลือกเรียนวิชาชีพพรองจาก 3 หมวดวิชา คือ หมวดวิชาคหกรรม หมวดวิชาอุตสาหกรรม และหมวดวิชาพาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม ตัวอย่างเช่น วิชาตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม เสริมสวย ช่างวิทยุ ช่างไฟฟ้า คุยเรียนเวลา 17.00-20.00 น.

2.4 ออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ หลังจากที่นักศึกษาเรียนในศูนย์ฯ ประมาณ 4 สัปดาห์ จะต้องออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ไปตามหมู่บ้านต่าง ๆ ครั้งละ 1 สัปดาห์

2.5 ศึกษาออกสถานที่เดือนละ 1 ครั้ง

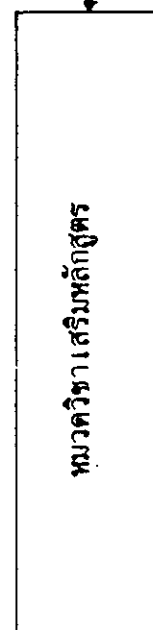
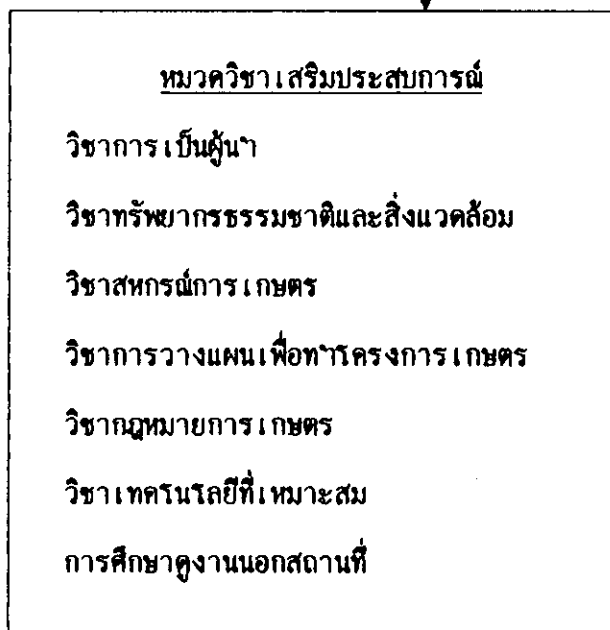
ตารางกิจกรรมประจำวันในการฝึกอบรม

เวลา	กิจกรรม
06.00 - 06.20 น.	กายบริหาร
06.20 - 07.20 น.	กิจกรรมพัฒนาหอพัก
07.20 - 08.00 น.	กิจกรรมส่วนตัว
08.00 - 08.30 น.	รับประทานอาหารเช้า
09.00 - 12.00 น.	เข้ารับการฝึกอบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
12.00 - 13.00 น.	รับประทานอาหารกลางวัน
13.00 - 16.00 น.	เข้ารับการฝึกอบรมภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
16.10 - 16.30 น.	รับประทานอาหารเย็น
17.00 - 20.00 น.	เรียนวิชาชีพพรอง (วิชาชีพพระยะสัน)
20.00 - 21.30 น.	ประชุมกลุ่ม
20.35 - 22.00 น.	กิจกรรมส่วนตัว
22.00 น.	เข้านอน

หมายเหตุ

ในการเรียนการสอนนั้น นักศึกษาเกษตรครบวงจรจะต้องเรียนวิชาหลักทางการเกษตร ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตั้งแต่วันจันทร์-วันศุกร์ (เวลา 09.00-12.00 น. และ เวลา 13.00-16.00 น.) ในการเรียนการสอน จะมีการแบ่งกลุ่มนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม ทั้ง 2 กลุ่มจะเรียนหมวดวิชาพืช หมวดวิชาสัตว์ หมวดวิชาประมง และหมวดวิชาเกษตรประยุกต์ สับเปลี่ยนกันไปจนหมดเนื้อหาในแต่ละหมวดวิชา สำหรับหมวดวิชาเสริมประสบการณ์นั้น นักศึกษา ทั้ง 2 กลุ่ม จะเรียนรวมกัน โดยจะเรียนหลังจากจบหมวดวิชาหลักแล้ว (ดังภาพประกอบ 1) ส่วนหมวดวิชาเสริมประสบการณ์และหมวดวิชาเสริมหลักสูตร คือ กิจกรรมงานพาร์ทม เทคโนโลยีที่เหมาะสม และการศึกษาดูงานนอกสถานที่ ฯลฯ นักศึกษาจะต้องปฏิบัติในวันเสาร์-อาทิตย์ ในระหว่างการเรียนการสอน จะมีการประเมินผลเป็นรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

กลุ่มที่ 1		กลุ่มที่ 2	
ภาคเช้า	ภาคบ่าย	ภาคเช้า	ภาคบ่าย
วิชาไม้ผล	วิชาการเลี้ยง ปลาหน้าจืด	วิชาสวนผัก	วิชาเพาะเห็ด
วิชาไม้ดอก- ไม้ประดับ	วิชาสัตว์เล็ก	วิชาแปรรูป ผลผลิตทาง การเกษตร	วิชาสัตว์ปีก
วิชาสวนผัก	วิชาเพาะเห็ด	วิชาไม้ผล	วิชาเลี้ยงการ ปลาหน้าจืด
วิชาแปรรูป ผลผลิตทาง การเกษตร	วิชาสัตว์ปีก	วิชาไม้ดอก- ไม้ประดับ	วิชาสัตว์เล็ก

ภาพประกอบ 1 ฟังงานแสดงหมวดวิชาต่าง ๆ

3. หลังการฝึกอบรม

ในการที่นักศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมโครงการเกษตรครบวงจร นักศึกษาจะต้องยอมรับเงื่อนไขของศูนย์ฝึกฯ ที่วางไว้หลังเสร็จสิ้นการฝึกอบรม คือ

- 3.1 ต้องกลับไปประกอบอาชีพการเกษตร ณ ภูมิลำเนาเดิม
- 3.2 เป็นผู้นำกลุ่มพัฒนาอาชีพ
- 3.3 เป็นตัวแทนของศูนย์ฝึกฯ ในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน

ในการเรียนการสอนนั้นจะต้องมีประเมินผลการเรียน เพื่อให้ทราบว่าผู้เรียนเข้าเรียนบทเรียนหรือไม่ การถ่ายทอดความรู้ของครูผู้สอนเป็นอย่างไร การประเมินผลการเรียนกระทำเมื่อ

1. ครูผู้สอนประเมินผลการเรียนทุก ๆ กิจกรรมเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม
2. ประเมินตนเองโดยนำปัญหาที่พบประจำวันมาวิเคราะห์หาทางแก้ไขโดยจัด

อภิปรายเป็นกลุ่ม

3. การประเมินผลจะทำก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน

การประเมินโครงการฝึกอบรม

ความหมายของการประเมินโครงการฝึกอบรม

การประเมินโครงการฝึกอบรมเป็นการสืบหาข้อเท็จจริง วัดประสิทธิผลของโครงการ วิเคราะห์การดำเนินงาน และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดำเนินงาน เพื่อนำผลการประเมินไปใช้ในการตัดสินใจที่จะปรับปรุงหรือล้มเลิกโครงการ (นาคัย ทนุพล. 2532 : 83) ได้มีนักวิชาการหลายท่านให้ความหมายเกี่ยวกับการประเมินโครงการฝึกอบรมดังนี้

แฮมบลิน (Hamblin. 1972 : 92 - 97) กล่าวว่า การประเมินโครงการฝึกอบรมเป็นกระบวนการรวบรวมวิเคราะห์และประเมินผลข้อมูลที่น่าไปสู่การวินิจฉัยสั่งการและปฏิบัติการ วอร์ธเชน และแซนเดอร์ส (Worthen and Sanders. 1973 : 19) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการคือ กระบวนการของการกำหนดคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย

วิธีการหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของผลผลิต วิธีการ จุดมุ่งหมาย และประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ ซึ่งเป็นความหมายที่เน้นในเรื่องการตัดสินใจคุณค่าของโครงการ

สตัฟเฟิลบีม และคนอื่น ๆ (Stufflebeam and others. 1977) กล่าวว่า การประเมินโครงการเป็นกระบวนการของการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจงานทางเลือกต่าง ๆ ที่มีอยู่

สมพร แสงชัย และสุนทร เกิดแก้ว (2520 : 3) กล่าวว่า การประเมินผลโครงการคือ การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานที่ปฏิบัติจริงกับแผนงานที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการควบคุมการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่กำหนดไว้ เพื่อที่จะทราบถึงผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ

นิศา รุท (2531 : 8) กล่าวถึงการประเมินผลโครงการว่าเป็นกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ หรือเป็นการใช้เทคนิคด้านสังคมศาสตร์มาใช้ในการตรวจสอบโครงการ เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นจริงและเชื่อถือได้ สำหรับใช้เป็นแนวทางการตัดสินใจว่าโครงการดังกล่าวดีหรือไม่อย่างไร

จากความหมายทั้งหมดที่กล่าวมานี้ สรุปได้ว่า การประเมินโครงการมีกรอบรรมหมายถึง กระบวนการวิเคราะห์และเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการมีกรอบรรม เป็นการชี้ให้เห็นถึงจุดเด่น จุดด้อยของแผนงาน กระบวนการมีกรอบรรม และผลสัมฤทธิ์ของการมีกรอบรรม

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการมีกรอบรรม

การประเมินโครงการเป็นกิจกรรมที่สำคัญซึ่งช่วยให้ผู้ปฏิบัติโครงการและผู้บริหารได้ใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามผลโครงการ ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย 4 ประการ คือ (สมบัติสุวรรณพิทักษ์. 2531 : 17)

1. เพื่อการหาข้อมูลต่าง ๆ นำมาใช้ในการวางแผนโครงการ
2. เพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ นำมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานโครงการ
3. เพื่อหาข้อมูลที่แสดงถึงผลสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการ
4. เพื่อหาข้อมูลต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นประสิทธิภาพของโครงการ

ประโยชน์ของการประเมินโครงการ

จากการพิจารณาความหมาย ลักษณะและจุดมุ่งหมายของการประเมินโครงการ แสดงให้เห็นว่า การประเมินโครงการเป็นกิจกรรมที่สำคัญอันจะขาดไม่ได้ในวงจรของโครงการ เพราะการประเมินโครงการมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารโครงการ ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้ (สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. 2531 : 15)

1. ช่วยให้ได้ข้อมูลและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดโครงการ การตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการ ตลอดจนความเป็นไปได้ในการจัดทําโครงการ
2. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาและอุปสรรคของโครงการ ที่นำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการดำเนินงานโครงการ ให้เป็นไปตามทิศทางที่ต้องการ
3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของโครงการที่นำมาใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยว่า จะดำเนินการในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือจะขยายการดำเนินงานต่อไปอีก
4. ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกประสิทธิภาพของโครงการว่าเป็นอย่างไร สัมพันธ์กับการลงทุนหรือไม่

รูปแบบการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการมีรูปแบบการประเมินที่แตกต่างกันหลายรูปแบบ การประเมินบางเรื่องเน้นที่ประสิทธิผลของโครงการ แต่บางเรื่องเน้นประสิทธิภาพของโครงการ และบางเรื่องเน้นที่ความสอดคล้อง ความคุ้มค่าของโครงการ ซึ่งจุดเน้นดังกล่าวก่อให้เกิดรูปแบบของการประเมินโครงการที่แตกต่างกัน 3 กลุ่มดังนี้ (กิตติ ปริศิตติก และคนอื่น ๆ. 2538 : 34 - 37 ; อ้างอิงมาจาก สมบูรณ์ จิตพงศ์ และคนอื่น ๆ. 2535 : 20)

กลุ่มที่ 1 รูปแบบการประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Objective Centered Evaluation Models) ได้แก่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ (Tyler. 1949) แฮมมอนด์ (Hammond. 1969) และครอนบาค (Cronbach. 1973)

กลุ่มที่ 2 รูปแบบการประเมินที่เน้นการตัดสินคุณค่า (Judgment Evaluation Models) ได้แก่ รูปแบบการประเมินของสคริเวน (Scriven, 1967) สเต็ค (Stake, 1967) และโพรวัส (Provus, 1967)

กลุ่มที่ 3 รูปแบบการประเมินที่เน้นการหาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ (Decision-oriented Evaluation Models) ได้แก่ รูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1968) และอัลคิน (Alkin, 1969)

การศึกษานี้เรื่องรูปแบบของการประเมินโครงการจะช่วยให้นักประเมินเกิดความคิดรวบยอดในวิธีการประเมินโครงการในลักษณะต่าง ๆ แม้ว่ารูปแบบการประเมินโครงการเหล่านั้นจะไม่สามารถนำไปใช้ในการตอบจุดประสงค์ของการประเมินได้ทุกลักษณะของโครงการก็ตาม

สำหรับรูปแบบการประเมินที่เน้นการหาข้อมูลเพื่อการตัดสินใจ รูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีม เป็นรูปแบบที่ครอบคลุมการประเมินในทุกด้าน และผู้วิจัยสนใจที่จะนำกรอบแนวคิดมาศึกษาเพื่อใช้เป็นแนวทางการวิจัย จึงขอเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินของ สตัฟเฟิลบีมดังนี้

สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam, 1974 : 126) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการประเมินซึ่งเรียกว่า ซิปป์โมเดล (CIPP Model) เป็นรูปแบบที่สร้างขึ้นมาเพื่อหาข้อมูลการประเมินซึ่งจะนำไปใช้ในการตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสม รวมทั้งช่วยในการพัฒนาโครงการได้ด้วย

การประเมินตามรูปแบบซิปป์ ประกอบด้วย การประเมิน 4 อย่างคือ

1. การประเมินบริบทหรือสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) เป็นการประเมินสภาพแวดล้อม ความต้องการและความจำเป็นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง ตลอดจนการศึกษาปัญหาอุปสรรคทั้งในและนอกระบบสังคมปัจจุบัน เพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทางและวัตถุประสงค์ที่เหมาะสมของโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) เป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ ทั้งในด้านกำลังคน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ตลอดจนระบบการบริหาร ระบบการจัดการ เพื่อวิเคราะห์หาทางเลือกที่เหมาะสมกับทรัพยากรที่มีอยู่ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดแผนงานโครงการที่เหมาะสมที่สุด

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินการดำเนินงาน เมื่อนำโครงการที่วางแผนไว้ไปปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อศึกษาว่าการดำเนินงานตามโครงการนั้นมีจุดเด่น จุดด้อย มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร เพื่อที่จะได้สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ทันที่และเหมาะสม

4. การประเมินผลผลิตหรือผลงาน (Product Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อให้ทราบว่าโครงการนั้นประสบผลสำเร็จหรือไม่ โดยพิจารณาว่าผลที่ได้รับบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ หรือดูว่าผลจากโครงการคุ้มค่าหรือไม่ ผลจากการประเมินช่วยให้ผู้บริหารตัดสินใจได้ว่าควรจะคงไว้ ปรับปรุง หรือล้มเลิกโครงการนั้น

จากเรื่องการประเมินโครงการทั้งหมดที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่าการประเมินโครงการนั้น ทราบที่สามารถมองเห็นภาพรวมทั้งหมดของโครงการว่าบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด มีจุดเด่นจุดด้อยอย่างไร มีสิ่งใดบ้างที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข ดังนั้นในการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา เกษตรกรบวจรและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรบวจร ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดของการประเมินโครงการตามรูปแบบชิปป (CIPP Model) มาแต่ละด้านมาใช้เป็นแนวทางสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาความคิดเห็นแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านวัตถุประสงค์และหลักการของโครงการ ด้านเนื้อหาหลักสูตร และทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม ซึ่งข้อมูลที่รวบรวมและวิเคราะห์ได้จากแบบสอบถามนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารในการที่จะปรับปรุงโครงการต่อไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับด้านการเกษตรและการประเมินโครงการ

สำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ (2515 : 167) ได้รายงานผลการวิจัยโครงการประเมินผลการฝึกอบรมเคลื่อนที่ของโรงเรียนสารพัดช่างไว้ว่า ประโยชน์ของการฝึกอบรมอาชีพช่วยให้ผู้เข้ารับการอบรมฝึกฝนอาชีพแล้วสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ นอกจากนั้นการฝึกฝนอาชีพยังช่วยแก้ปัญหาของสังคม ทราบให้ประชาชนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์อีกด้วย

อนาจ ศิลวัตร (2522 : 39 - 56) ได้ศึกษาเรื่องความสนใจและความต้องการของประชาชนที่มีต่อการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น เพื่อใช้ในโครงการของวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตพระนครศรีอยุธยา พบว่า เกษตรกรสนใจและต้องการที่จะเข้ารับการฝึกอบรม โดยจัดคำหมีหลักสูตรทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ในช่วงเดือนเมษายน-พฤษภาคม ในวันเสาร์-อาทิตย์ เป็นระยะเวลา 1-7 วัน สำหรับวิชาที่ประชาชนสนใจมากไปหาน้อยคือ

สาขาพืชกรรม ได้แก่ การปลูกผักเพื่อการค้าและสวนครัว การเพาะเห็ด การทำนาแผนใหม่

สาขาสัตวบาล ได้แก่ การเลี้ยงไก่ การผลิตโรคม การเพาะเลี้ยงปลา การผสมเทียมปลา

วัลลภ พรหมทอง (2529 : บทคัดย่อ) ได้ติดตามผลการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ให้ความเห็นต่อเรื่องต่าง ๆ ในการฝึกอบรมว่ามีความเหมาะสมมากคือ หลักสูตร วิทยากร เจ้าหน้าที่ดำเนินการฝึกอบรมกิจกรรมต่าง ๆ วัสดุอุปกรณ์ สื่อ และสถานที่ที่ใช้ฝึกอบรม ผู้เข้ารับการอบรมต้องการความรู้เพิ่มเติมเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ วิชาการทำนา หลักการเลี้ยงสัตว์ทั่วไป การปลูกผลไม้ การเพาะเห็ดและวิชาการเลี้ยงไก่ ในปีต่อมา นิพนธ์ พึ่งเจริญ (2530 : บทคัดย่อ) ได้ประเมินผลการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมเคลื่อนที่ของวิทยาลัยเกษตรกรรมสิงห์บุรี พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่เห็นว่าการฝึกอบรมมีความเหมาะสมในทุกด้าน คือ หลักสูตร วิทยากร วิธีการที่ใช้ในการฝึกอบรม อุปกรณ์ สื่อ และสถานที่ สำหรับปัญหาที่ผู้อบรมระบุนมากที่สุดคือ ไม่มีการแจกเอกสารประกอบการสอน รองลงมาคือ เวลาในการอบรมน้อยเกินไป หลังการผ่านการฝึกอบรมไปแล้ว ผู้เข้ารับการอบรมมากกว่าครึ่งได้ถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับไปสู่นบ้านและส่วนใหญ่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมยังคงมีรายได้คงเดิมแต่มีบ้างที่รายได้เพิ่มขึ้น มีความเห็นต่อความรู้นักความรู้เรื่องสุขาภิบาลและป้องกันโรค-กระป๋องไปเข้าให้ เกิดประโยชน์มากกว่า เกษตรกรหญิง

พลากร โครตรจันทร์ (2529 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการของประชาชนในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมระยะสั้นที่จัดโดยมหาวิทยาลัยเกษตรกรรมร้อยเอ็ดพบว่า วิชาชีพเกษตรกรรมที่ประชาชนต้องการเข้ารับการฝึกอบรมคือ วิชาการเลี้ยงสัตว์ปีก การทำนาแผนใหม่ ช่างไฟฟ้า การเลี้ยงโคเนื้อ-โคเนื้อ สวนผัก การป้องกันและรักษาโรค การทำไข่และตรวจซ่อมเครื่องยนต์ฟาร์ม การใช้และบำรุงรักษาเครื่องมือขนาดเล็ก การเลี้ยงปลา การเพาะเห็ด และการทำเชื้อเห็ดชนิดต่าง ๆ

สุรัชย์ จิวเจริญสกุล (2530 : 75 - 76) ได้ศึกษาเรื่องความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรรมของทหารกองประจำการ พบว่า ทหารประจำการมีความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรรมทั้ง 4 สาขาตามลำดับคือ สาขาช่างเกษตร สาขาพืช สาขาสัตว์ และสาขาแปรรูปถนอมอาหาร แต่มีความต้องการน้อยสำหรับเรื่องเวลาในการอบรม ควรมีการฝึกอบรมครั้งละ 3-4 สัปดาห์ การบรรยายแต่ละครั้งใช้เวลา 30-40 นาที การปฏิบัติควรใช้เวลาครั้งละ 2-3 ชั่วโมง ควรใช้สื่อการสอนที่ช่วยให้เห็นได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย และต้องการให้มีการทดสอบความรู้ทั้งภาคปฏิบัติและทฤษฎี เพื่อจะได้รับประกาศนียบัตร

สุคิจ บุตรอากาศ (2532 : 93 - 95) ได้ศึกษาเรื่องรูปแบบการฝึกอบรมเยาวชนเกษตรตามโครงการพัฒนาพื้นที่วัดญาณสังวราราม อันเนื่องมาจากพระราชดำริพบว่า เกษตรกรที่เข้ารับการอบรมส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการฝึกอบรมมากในด้านเนื้อหาหมวดวิชาเกษตรทั่วไป ส่วนหมวดอื่น ๆ พอใจในระดับปานกลาง ด้านวิธีการฝึกอบรมพอใจมากที่สุดต่อวิธีการอบรมในภาคทฤษฎีโดยวิธีแจกเอกสารประกอบการบรรยาย ส่วนภาคปฏิบัติพึงพอใจมากในด้านการสาธิตและให้ผู้รับการฝึกอบรมปฏิบัติตาม ด้านการวัดผลและประเมินผล การฝึกอบรม มีความพึงพอใจมากในด้านการให้ปฏิบัติจริงและตรวจผลงาน รองลงมาคือแบบทดสอบ การสังเกตและการซักถาม ด้านวิทยากรมีความพึงพอใจมากในทุกด้าน เรียงตามลำดับคือ ด้านความรู้ความสามารถในวิชาที่สอน ด้านการปฏิบัติงานจริง มนุษย์สัมพันธ์ และการตรงต่อเวลา ด้านสถานที่ฝึกอบรมและที่พักอาศัยมีความพึงพอใจมาก ด้านระยะเวลาในการฝึกอบรม 5 เดือน พึงพอใจมาก ด้านความมั่นคงงานความรู้ที่ได้รับต่อการนำไปประกอบอาชีพ มั่นใจมากในหมวดวิชาเกษตรกรรมทั่วไป

บุญธร สุธรรมวิจิตร (2535 : 84 - 86) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการฝึกอบรมด้านการเกษตรสำหรับราษฎรไทยบริเวณชายแดนอีสานตอนล่างของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ พบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้มากคือ สาขาวิชาพืชสวน สาขาที่นำความรู้ไปใช้น้อยคือ การขยายพันธุ์พืช เช่น การติดตา การเสียบยอด และทาบกิ่ง วิชาการเพาะเห็ด วิชาการประมง สำหรับช่วงเวลาที่เหมาะสมการจัดฝึกอบรมคือ ช่วงเดือน มีนาคมและเมษายน ระยะเวลาอบรมประมาณ 10 วัน สาขาที่ต้องการอบรมมีปศุสัตว์ การปลูกพืช (พืชสวน) ไร่นาสวนผสม

คารณี ครุฑคำ (2536 : 104 - 106) ได้ศึกษาเรื่องผลกระทบของโครงการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา พบว่า ด้านผลของโครงการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชาของผู้สำเร็จหลักสูตรเกษตรครบวงจร พบว่า โดยรวมผู้สำเร็จหลักสูตรเกษตรครบวงจร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงลักษณะหรือพฤติกรรมใน 4 ด้าน คือ ด้านการประกอบอาชีพและเพิ่มทุนรายได้ในระดับปานกลาง ด้านความผูกพันในท้องถิ่นในระดับปานกลาง ด้านการศึกษาต่อเนื่อง ระดับปานกลาง ด้านการเป็นผู้นำและเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน

วีระ นวพันธุ์ (2536 : 48) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการศึกษา ด้านอาชีพที่จัดสอนภายในศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า โดยรวมสภาพปัญหาที่พบมากที่สุดคือ การขาดแคลนครูสอนที่มีประสบการณ์ด้านอาชีพ การไม่อุทิศตนให้กับการสอนอย่างจริงจังของครูผู้สอน การขาดแคลนเงินงบประมาณสำหรับจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ การล่าช้าและไม่ทันการของการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การฝึกสำหรับนักศึกษา การขาดแคลนสื่อประเภทตำราหรือเอกสารที่จำเป็นต่อการฝึกสำหรับนักศึกษา การขาดประสิทธิภาพด้านการใช้งานของวัสดุอุปกรณ์การฝึกความคาดหวังของนักศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนไม่ตรงกับความคาดหวัง เพราะไม่ทราบขอบข่ายเนื้อหาวิชาที่จะเรียน

อภิชาติ ศรีประไหม (2536 : 160 - 163) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกษตรกรที่มีต่อการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรรวมเคลื่อนที่ของวิทยาลัยเกษตรกรรมร้อยเอ็ด พบว่า เกษตรกรที่ผ่านการฝึกอบรมมีความคิดเห็นโดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านคือ ด้านวิธีการฝึกอบรม ได้แก่

การจัดทัศนศึกษาออกสถานที่ระหว่างการฝึกอบรม ด้านเนื้อหาวิชา ได้แก่ การเพาะเห็ดนางฟ้า
 ไข่ไก่ ไข่ปลา เอกสารประกอบรายวิชาเหมาะสม เนื้อหาวิชาแต่ละเรื่องสามารถนำไปแก้ปัญหา
 ในอาชีพได้ ด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ ได้แก่ การรวมกลุ่มกันเพื่อจะได้ทดลองฝึกอาชีพ
 ที่ได้จากการฝึกอบรม นำความรู้เรื่องการเลี้ยงไก่พื้นเมือง การเพาะเห็ดนางฟ้า และการขยาย
 พันธุ์ไม้ผลไปใช้ให้เกิดประโยชน์

จากผลงานวิจัยเกี่ยวกับด้านการเกษตร จะพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่
 มีความพึงพอใจในการจัดฝึกอบรมในด้านหลักสูตร วิทยากร วัสดุอุปกรณ์ สื่อ และสถานที่ที่ใช้
 ในการฝึกอบรม การฝึกอบรมควรมีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ระยะเวลาในการฝึกอบรมที่
 เหมาะสมครั้งละ 3-4 สัปดาห์ ความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมสามารถนำไปถ่ายทอดให้ผู้อื่น
 และนำไปพัฒนาอาชีพของตนเองได้ สำหรับปัญหาในการฝึกอบรมที่พบคือ ไม่มีการแจก
 เอกสารประกอบการสอน ควรใช้สื่อการสอนที่เห็นได้ชัดเจนและเข้าใจง่าย ที่กล่าวมาพอจะ
 สรุปได้ว่า ในการจัดฝึกอบรมของหน่วยงานต่าง ๆ นั้น ส่วนใหญ่จัดได้สนองความต้องการของ
 ผู้เรียนในทุกด้าน และในการที่จะให้ผู้เรียนพึงพอใจในทุก ๆ ด้านแล้วควรจะต้องศึกษาความ
 จำเป็นในการฝึกอบรมและสภาพพื้นฐานโดยทั่วไปของบุคคลกลุ่มเป้าหมายก่อน เพื่อจะได้จัด
 การฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นการที่จะทำห้
 ทราบว่าโครงการฝึกอบรมสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด จึงต้องมีการติดตามผลและประเมิน
 โครงการเป็นระยะตั้งแต่ก่อนดำเนินการฝึกอบรม ระหว่างดำเนินการฝึกอบรม และหลังการ
 ฝึกอบรม ซึ่งจะทำได้สามารถมองเห็นภาพรวมของโครงการทั้งระบบได้ จะทำให้ทราบข้อดี
 และข้อบกพร่องของโครงการได้

วิธิตำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรบเกษตรครบวงจรของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรบ ด้านกระบวนการฝึกอบรบ และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรบ โดยดำเนินการตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้รวมจำนวน 418 คน ประกอบด้วย
 - 1.1 นักศึกษาเกษตรครบวงจรที่ผ่านโครงการฝึกอบรบเกษตรครบวงจรรุ่นที่ 22-28 ซึ่งเข้ารับการฝึกอบรมาในระหว่าง พ.ศ.2535-2537 จำนวน 318 คน
 - 1.2 ผู้เกี่ยวข้องับโครงการฝึกอบรมนักศึกษาเกษตรครบวงจร ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ (1) ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง 12 คน (2) คณะกรรมการหมู่บ้าน 88 คน และผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร 318 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้รวมทั้งหมคมมี 342 คน ประกอบด้วย
 - 2.1 นักศึกษาเกษตรครบวงจรรุ่นที่ 22-28 ซึ่งเข้ารับการฝึกอบรมาในระหว่าง พ.ศ.2535-2537 เป็นนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาอยู่ใน 4 จังหวัดคือ จังหวัดปราจีนบุรี สระแก้ว จันทบุรี และตราด ซึ่งผู้วิจัยได้เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จังหวัดละ 1 อำเภอ รวม 4 อำเภอ แล้วใช้นักศึกษาทั้งหมดใน 4 อำเภอ เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาเกษตรครบวงจรทั้งหมดรวม 154 คน ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างนักศึกษานานาชาติแต่ละจังหวัดและอำเภอ

จังหวัด-อำเภอ	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
<u>จังหวัดปราจีนบุรี</u> (3 อำเภอ)	16	-
อำเภอกบินทร์บุรี	4	-
อำเภอประจันตคาม	2	-
อำเภอนาดี	10	10
<u>จังหวัดสระแก้ว</u> (6 อำเภอ)	166	-
อำเภอเมืองสระแก้ว	24	-
อำเภอวัฒนานคร	15	-
อำเภออรัญประเทศ	40	40
อำเภอตาพระยา	37	-
อำเภอคลองหาด	38	-
อำเภอวังน้ำเย็น	12	-
<u>จังหวัดจันทบุรี</u> (2 อำเภอ)	62	-
อำเภอสอยดาว	48	48
อำเภอโป่งน้ำร้อน	14	-
<u>จังหวัดตราด</u> (2 อำเภอ)	74	-
อำเภอเมือง	18	-
อำเภอบ่อไร่	56	56
รวมทั้งสิ้น	318	154

2.2 บุคลากรที่เกี่ยวข้อง จำนวน 188 คน ได้แก่

1) กลุ่มบุคลากรของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน จังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงที่รับผิดชอบโครงการหรือที่เกี่ยวข้อง จำนวน 12 คน ซึ่งผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

2) กลุ่มคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านที่นักศึกษากลุ่มตัวอย่างอาศัยอยู่ ซึ่งมี 44 หมู่บ้าน ๆ ละ 2 คน รวม 88 คน ผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการสุ่มแบบบังเอิญ จำนวน 88 คน รวมทั้งหมด 176 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามนักศึกษาเกษตรครบวงจร แบบสอบถามข้าราชการและครูสอนราย ชั่วโมง และแบบสอบถามคณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร โดยแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด ได้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพและข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ถามความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านวัตถุประสงค์ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม

สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 ของทั้ง 3 ชุด จำนวนด้านที่ถามจะแตกต่างกันไปตามความเกี่ยวข้องของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดดำเนินการโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ในด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการและโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร รวมทั้งสัมภาษณ์คณะกรรมการดำเนินโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร เพื่อให้ได้กรอบแนวคิดและเนื้อหาในการสร้างเครื่องมือ
2. ศึกษาเอกสารและวิธีสร้างแบบสอบถามตามแนวของ ลิกเคอร์ต (Likert) และแนวการประเมินโครงการรูปแบบชิปปี้ (CIPP Model) แล้วนำข้อมูลที่ได้รับมาทั้งหมด มาสร้างแบบสอบถามความคิดเห็นในด้านวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ของโครงการ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครื่องมือ
3. นำผลที่ได้จากการศึกษานำข้อ 1, 2 มาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม 3 ชุด แล้วนำเสนอประธานและกรรมการควบคุมปริญญาโท และผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงและแก้ไขด้านความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษา ข้อความ และเพื่อความครอบคลุมจุดมุ่งหมายของการวิจัย
4. นำแบบสอบถามทั้ง 3 ชุด ที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วตรวจสอบคุณภาพโดยนำไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่มีในกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำผลที่ได้ไปทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 61) ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น ปรากฏว่า
 - 4.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 ทดลองกับนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอตาพระยา จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 20 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.90
 - 4.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 ทดลองกับข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงของศูนย์ฯ จำนวน 5 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95
 - 4.3 แบบสอบถามชุดที่ 3 ทดลองกับคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร 20 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.94

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเองโดยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาเกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้อง
2. สืบจรรยาชื่อและที่อยู่ของผู้ที่ผ่านโครงการฝึกอบรมนักศึกษาเกษตรครบวงจร รุ่นที่ 22-28 ซึ่งเข้ารับการฝึกอบรมในระหว่าง พ.ศ. 2535-2537 และผู้เกี่ยวข้องในส่วนของคณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจรจากงานทะเบียนของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี ที่ได้รวบรวมไว้
3. ผู้วิจัยได้ไปติดต่อประสานงานกับฝ่ายส่งเสริมเผยแพร่ของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี ขอความอนุเคราะห์ประสานงานและนัดหมายนักศึกษาเกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้องในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อการเก็บข้อมูลตามวัน เวลา และสถานที่ที่กำหนดในแต่ละอำเภอ
4. ผู้วิจัยได้ไปแจกแบบสอบถามนักศึกษาเกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้อง ตามวันเวลาที่เจ้าหน้าที่ฝ่ายส่งเสริมเผยแพร่ได้นัดหมายไว้ โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงการเก็บข้อมูลและการออกแบบสอบถามอย่างละเอียด เมื่อเข้าใจดีแล้ว จึงให้ตอบแบบสอบถาม สำหรับผู้ที่อ่านเขียนหนังสือไม่คล่อง ผู้วิจัยและผู้ช่วยจะนำวิธีการอ่านให้ฟังเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบแล้วจึงเขียนคำตอบนั้นลงในแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ มีผู้ช่วยในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งเป็นอาจารย์ที่อยู๋ในฝ่ายส่งเสริมเผยแพร่ จำนวน 3 คน ซึ่งได้รับการแนะนำการอ่านแบบสอบถามให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน - 1 ธันวาคม 2537 รวมเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล 30 วัน
5. ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกอบรมนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่เป็นข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง จำนวน 12 คน ได้ดำเนินการแจกและเก็บแบบสอบถามระหว่างวันที่ 6-7 ธันวาคม 2537

6. นำแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาและผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกอบรม
เกษตรครบวงจรตอบรวมทั้งหมด 342 ชุด มาทำการวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์
(โปรแกรม SPSS-X)

สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. สถิติสำหรับการตรวจสอบเครื่องมือ การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยวิธี
หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161)

ใช้สูตร

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S^2_i}{S^2_t} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งชุด

k แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม

$\sum S^2_i$ แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

S^2_t แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งชุด

2. ค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2.1 หาค่าร้อยละ ใช้สูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น}}{\text{ความถี่ทั้งหมด}} \times 100$$

2.2 คำนวนเฉลี่ย

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ย
 ΣX แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

2.3 การหาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2528 : 64)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\Sigma X)^2$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
 N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน มีดังนี้

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม ใช้

t-test (ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 85 - 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s^2_1}{n_1} + \frac{s^2_2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้ในการแจกแจงแบบ t - distribution
 \bar{X}_1, \bar{X}_2 แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 s^2_1, s^2_2 แทน ค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2
 n_1, n_2 แทน กลุ่มตัวอย่างที่ 1 และกลุ่มตัวอย่างที่ 2

3.2 ใช้วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวประกอบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่ม โดยใช้ F-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2528 : 95)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม
 MS_b แทน ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม
 MS_w แทน ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี Studentized - q - Statistic แบบ Newman Keuls Method (Winer. 1971 : 210 - 218)

$$q = \frac{T_{largest} - T_{smallest}}{MS_{error}/n}$$

เมื่อ q แทน ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่
 $T_{largest}$ แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่มากที่สุด
 $T_{smallest}$ แทน คะแนนเฉลี่ย Treatment ที่น้อยที่สุด
 MS_{error} แทน Mean Square ของความคลาดเคลื่อน
n แทน Harmonic Mean ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรกรรมวงจรรและ ผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรรมวงจรรในด้านเนื้อหาหลักสูตร ทรัพยากรที่ใช้ ในการฝึกอบรม กระบวนการฝึกอบรมและผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม และ เปรียบเทียบความ คิดเห็นของนักศึกษาเกษตรกรรมวงจรร จำนวนตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ตลอดจน รวบรวมปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรรมวงจรร สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้สถิติค่าที (T-test) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่าง ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Anova) เพื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป และ เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของ นิวแมน-คูลส์ (Newman Keuls) ซึ่งการวิเคราะห์ผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์เพื่อใช้ในการ แปลความหมายข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
T	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มีสองกลุ่ม
F	แทน	ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มีมากกว่าสองกลุ่ม
q	แทน	ค่าความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน

- MS แทน ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน
- * แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
- ** แทน ความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์คะแนนเฉลี่ยความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้อง 2 กลุ่ม คือ 1. ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง 2. คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครอง นักศึกษาเกษตรครบวงจร ผู้วิจัยได้แปลความหมายคะแนนเฉลี่ยจากเกณฑ์ประมาณค่าสามระดับของเบสต์ (Best. 1970 : 189) ดังต่อไปนี้

2.34 - 3.00 หมายถึง มีความเพียงพอหรือเหมาะสมในระดับมาก

1.67 - 2.33 หมายถึง มีความเพียงพอหรือเหมาะสมระดับปานกลาง

1.00 - 1.66 หมายถึง มีความเพียงพอหรือเหมาะสมระดับน้อย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลสำหรับการวิจัยเรื่องนี้ ได้นำเสนอเป็นสี่ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มี 3 กลุ่ม ได้แก่

1.1 นักศึกษาเกษตรครบวงจร

1.2 ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง

1.3 คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาเกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้อง 2 กลุ่ม คือ 1. ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง 2. คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร ปรากฏผลดังรายละเอียดในตาราง 4 - 6

1.1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาเกษตรครบวงจร

ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาเกษตรครบวงจร โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และอาชีพรอง

ตาราง 4 จำนวนและร้อยละของนักศึกษาเกษตรครบวงจร จำแนกตามข้อมูลส่วนตัว

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (n=154)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	114	74.03
หญิง	40	25.97
อายุ		
ต่ำกว่า 21 ปี	106	68.83
21 ปีขึ้นไป	48	31.17

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (n=154)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาปีที่ 4	11	7.14
ประถมศึกษาปีที่ 6,7	119	77.27
สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 6	24	15.59
อาชีพหลัก		
ด้านการเกษตร (ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ประมง)	124	80.52
ไม่ได้ทำการเกษตร	30	19.48
ค้าขาย รับจ้าง	18	11.69
ทำงานที่มีเงินเดือนประจำ	5	3.25
อื่น ๆ	7	4.54
อาชีพรอง		
เกษตรกรรม	39	25.32
ค้าขาย	23	14.94
รับจ้าง	85	55.20
อื่น ๆ	7	4.54

จากตาราง 4 แสดงว่านักศึกษาเกษตรครบวงจรเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยมีเพศชาย จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 74.03 เพศหญิง จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 25.97

นักศึกษาส่วนใหญ่อายุต่ำกว่า 21 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 68.83 ในส่วนผู้ที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 31.17

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6,7 จำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 77.27 รองลงมาจบสูงกว่าชั้นประถมศึกษาปีที่ 6,7 จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 15.59 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14

อาชีพหลัก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 80.52 รองลงมาไม่ได้ทำการเกษตร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.48 ในจำนวนนี้แยกเป็นค้าขายรับจ้าง จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.69 อื่น ๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.54 ทางการที่มีเงินเดือนประจำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.25 ในส่วนอาชีพรองนั้น ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 55.20 รองลงมาเกษตรกรรวม จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.32 ค้าขาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.94 และอื่น ๆ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 4.54

1.2 ข้อมูลส่วนตัวของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง

ข้อมูลส่วนตัวของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับโครงการ

ตาราง 5 จำนวนและร้อยละของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง จำแนกตามข้อมูลส่วนตัว

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (n=12)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	8	66.67
หญิง	4	33.33
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	1	8.33
30-40 ปี	7	58.34
มากกว่า 40 ปี	4	33.33
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	4	33.33
ปริญญาตรี	5	41.67
สูงกว่าปริญญาตรี	3	25.00

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (n=12)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	3	25.00
ข้าราชการ/อาจารย์	5	41.67
ครูสอนรายชั่วโมง	4	33.33
ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับโครงการ		
ผู้บริหาร	3	25.00
หัวหน้าโครงการ	2	16.66
ครูสอนวิชาชีพ	7	58.34

จากตาราง 5 แสดงว่าข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเป็นเพศชาย จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 เพศหญิง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.34 รองลงมาอายุมากกว่า 40 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33

สำหรับระดับการศึกษานั้นส่วนใหญ่จบปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 เป็นต้นทางอาจารย์ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาครูสอนรายชั่วโมง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ผู้บริหาร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับโครงการ ส่วนใหญ่เป็นครูสอนวิชาชีพ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.34 รองลงมาผู้บริหาร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และหัวหน้าโครงการ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66

1.3 ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร

ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพหลัก และความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับโครงการ

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร
จำนวนตามข้อมูลส่วนตัว

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (n=176)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	113	64.20
หญิง	63	35.80
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	30	17.04
30-40 ปี	65	36.93
มากกว่า 40 ปี	81	46.03
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษาปีที่ 4	74	42.04
ประถมศึกษาปีที่ 6,7	34	19.32
มัธยมศึกษาปีที่ 3	26	14.78
อื่น ๆ	42	23.86
อาชีพ		
ทำการเกษตร	113	64.20
ค้าขาย	12	6.82

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (n=176)	ร้อยละ
รับจ้าง	23	13.08
อื่น ๆ	28	15.90
ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับโครงการ		
คณะกรรมการหมู่บ้าน	89	50.56
ผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรกรรมวงจร	87	49.44
รวม	176	100.00

จากตาราง 6 แสดงว่าคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรกรรมวงจร มีจำนวนเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเป็นเพศชาย จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 64.20 เพศหญิง จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 35.80

อายุ ส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 40 ปี จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 46.03 รองลงมา อายุ 30-40 ปี จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 36.93 และอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.04

ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 42.04 รองลงมาจบการศึกษาในระดับอื่น ๆ จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 23.86 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6,7 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 19.32 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 14.78

อาชีพปัจจุบัน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตร จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 64.20 รองลงมาประกอบอาชีพอื่น ๆ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 15.90 รับจ้าง จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 13.08 และอาชีพค้าขาย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.82

ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับโครงการ ส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 50.56 รองลงมาผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 49.44

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรเป็นรายด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม ปรากฏผลดังรายละเอียดในตาราง 7 - 11

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการ
ฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านเนื้อหาหลักสูตร

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. วิชาไม้ผล	2.27	.65	ปานกลาง
2. วิชาสวนผัก	2.27	.65	ปานกลาง
3. วิชาเพาะเห็ด	1.99	.77	ปานกลาง
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	1.74	.77	ปานกลาง
5. วิชาสัตว์เล็ก	2.22	.65	ปานกลาง
6. วิชาสัตว์ปีก	2.44	.66	มาก
7. วิชาการเลี้ยงปลาในจืด	1.99	.75	ปานกลาง
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	1.95	.77	ปานกลาง
9. วิชาการเป็นผู้นำ	1.71	.66	ปานกลาง
10. วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ	2.01	.70	ปานกลาง
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร	1.90	.73	ปานกลาง
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร	2.12	.72	ปานกลาง
13. วิชากฎหมายการเกษตร	1.83	.68	ปานกลาง
14. วิชาชีพรอง			
วิชาชีพอุตสาหกรรม (ช่างยนต์ ช่างวิทยุ ช่างไฟฟ้า ฯลฯ)	2.23	.71	ปานกลาง
วิชาชีพเกษตรกรรม (ตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม-เสริมสวย ตัดผมชาย)	2.11	.63	ปานกลาง
วิชาชีพพาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม (พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ศิลป์ประดิษฐ์ ฯลฯ)	1.74	.67	ปานกลาง
รวม	2.03	.32	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่านักศึกษาที่มีความเห็นว่าโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านเนื้อหาหลักสูตรโดยรวมเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.03$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายวิชา พบว่า เกือบทุกวิชามีเนื้อหาเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือชุมชนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.71 - 2.27$) ยกเว้นวิชาสัตวปีกที่เหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.44$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการ
ฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. บุคลากร			
1.1 ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการฝึกภาคปฏิบัติ	2.52	.57	มาก
1.2 ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบายเนื้อหา วิชา	2.57	.55	มาก
1.3 ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบในการสอน	2.49	.64	มาก
1.4 ครูผู้สอนมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการเกษตร มาแนะนำอยู่เสมอ	2.05	.67	ปานกลาง
1.5 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจ่ายเงินค่าอาหารตรงเวลา	2.46	.58	มาก
1.6 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักเข้มงวดในการควบคุมดูแล ความประพฤติของนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร	2.21	.58	ปานกลาง
1.7 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักเคร่งครัดในเรื่องระเบียบ ของหอพัก	2.30	.63	ปานกลาง
1.8 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจัดให้นักศึกษาเกษตรกรครบวงจร มีกิจกรรมนันทนาการ	2.05	.70	ปานกลาง
รวม	2.33	.39	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
2. <u>สิ่งอำนวยความสะดวก</u>			
2.1 มีเอกสารและคู่มือประกอบการเรียนการสอนภาค ทฤษฎีเพียงพอ	2.28	.63	ปานกลาง
2.2 มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติจำนวนเพียงพอ และอยู่ในสภาพที่ใช้การได้	2.06	.58	ปานกลาง
2.3 สถานที่ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติสะดวกสบาย	2.22	.60	ปานกลาง
2.4 สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมภาคทฤษฎีมีสภาพแวดล้อม ที่เหมาะสม	2.28	.58	ปานกลาง
2.5 สภาพแวดล้อมของหอพักมีความปลอดภัย	2.03	.69	ปานกลาง
2.6 น้ำที่ใช้สำหรับดื่มและใช้เพื่อการเกษตรมีปริมาณ เพียงพอกับความต้องการ	2.10	.65	ปานกลาง
2.7 มีความพร้อมด้านศูนย์การเรียนหรือแหล่งค้นคว้าหา ข้อมูล	2.03	.71	ปานกลาง
รวม	2.14	.39	ปานกลาง
รวมทั้งหมด	2.24	.34	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาที่มีความเห็นว่าโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมโดยรวม มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.24$) และในรายด้านคือ ด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.33$) และด้าน สิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรมีความคิดเห็นด้านบุคลากรในระดับมาก 4 ข้อ เรียงตามลำดับรายชื่อ คือ ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการฝึกภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.52$) ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 2.57$) ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบในการสอน ($\bar{X} = 2.49$) และครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจ่ายค่าอาหารตรงเวลา ($\bar{X} = 2.46$) รายละเอียดคนนอกจาก นี้ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรหรือด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีความเพียงพอหรือเหมาะสมอยู่ใน ระดับปานกลางทั้งหมด ($\bar{X} = 2.05 - 2.30$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการ
ฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านกระบวนการฝึกอบรม

ด้านกระบวนการฝึกอบรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. การเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรใช้ระยะเวลา 4 เดือน (648 ชั่วโมง) มีความเหมาะสม	2.32	.72	ปานกลาง
2. กิจกรรมประจำวันที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามตารางที่กำหนด ไว้มีความเหมาะสม	2.38	.59	มาก
3. ภาระเบียบของหอพักที่ให้นักศึกษาปฏิบัติมีความเหมาะสม	2.28	.58	ปานกลาง
4. สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลมีความเหมาะสมเพียงพอ	1.85	.66	ปานกลาง
5. การกำหนดให้นักศึกษาได้มีเวลาดูแลกิจกรรมงานฟาร์มในวัน เสาร์-อาทิตย์มีความเหมาะสม	2.08	.68	ปานกลาง
6. ศูนย์การเรียนรู้สำหรับใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูล สะดวก สบาย ค้นหาหนังสือง่าย	2.14	.72	ปานกลาง
7. การจัดไปศึกษาดูงานนอกสถานที่มีความเหมาะสม	2.64	.57	มาก
8. การจัดหาให้มีกิจกรรมออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่มีความ เหมาะสม	2.03	.67	ปานกลาง
9. ระยะเวลาในการออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ 1-5 วัน มีความเหมาะสม	2.05	.67	ปานกลาง
10. การฝึกทักษะด้านการจัดการและการตลาดด้วยการนำสินค้า ทางการเกษตรไปจำหน่ายมีความเหมาะสม	2.16	.67	ปานกลาง

ตาราง 9 (ต่อ)

ด้านกระบวนการฝึกอบรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
11. การวัดผลประเมินผลโดยการตรวจผลงานและทดสอบ			
ความรู้มีความเหมาะสม	2.41	.64	มาก
รวม	2.21	.32	ปานกลาง

จากตาราง 9 แสดงว่านักศึกษาที่มีความเห็นว่าโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรด้านกระบวนการฝึกอบรมโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก 3 ข้อ คือ เรียงตามลำดับรายชื่อคือ กิจกรรมประจำวันที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามตารางที่กำหนดไว้ มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.38$) การจัดใบศึกษาดูงานนอกสถานที่ มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.64$) และการวัดผลประเมินผลโดยการตรวจผลงานและทดสอบความรู้ มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.41$) ส่วนใหญ่นอกเหนือจากนี้ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 1.85 - 2.32$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการ
ฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม

ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. วิชาไม้ผล	2.27	.70	ปานกลาง
2. วิชาสวนผัก	2.26	.68	ปานกลาง
3. วิชาเพาะเห็ด	1.86	.75	ปานกลาง
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	1.76	.71	ปานกลาง
5. วิชาสัตว์เล็ก	2.14	.72	ปานกลาง
6. วิชาสัตว์ปีก	2.37	.68	มาก
7. วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด	2.01	.72	ปานกลาง
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	1.99	.73	ปานกลาง
9. วิชาการเป็นผู้นำ	1.73	.62	ปานกลาง
10. วิชาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.98	.67	ปานกลาง
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร	1.77	.66	ปานกลาง
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร	1.93	.71	ปานกลาง
13. วิชากฎหมายการเกษตร	1.56	.61	ปานกลาง
14. วิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสม	1.76	.67	ปานกลาง
15. การศึกษาดูงานนอกสถานที่	2.35	.74	มาก
16. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.09	.69	ปานกลาง
รวม	1.99	.38	ปานกลาง

จากตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาสามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมโครงการเกษตร
ครบวงจรไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองได้โดยรวมอยู่ในระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = 1.99$) โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สามารถนำวิชาความรู้ไปพัฒนา
อาชีพและชีวิตความเป็นอยู่ได้ในระดับมาก 2 ข้อ คือ วิชาสัตว์ปีก ($\bar{X} = 2.37$) และการศึกษา
คูงานนอกสถานที่ ($\bar{X} = 2.35$) วิชาชีพส่วนใหญ่ นอกเหนือจากนี้ นำไปใช้ประโยชน์ในด้านระดับ
ปานกลาง ($\bar{X} = 1.56 - 2.27$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการ
ฝึกอบรมเกษตรครบวงจรโดยรวมทุกด้าน

การจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร	\bar{X}	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
ด้านเนื้อหาหลักสูตร	2.03	.32	ปานกลาง
ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	2.24	.34	ปานกลาง
ด้านกระบวนการฝึกอบรม	2.21	.32	ปานกลาง
ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	1.99	.38	ปานกลาง
รวม	2.11	.23	ปานกลาง

จากตาราง 11 แสดงว่านักศึกษามีความเห็นว่าโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร
โดยรวมทุกด้าน มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือชุมชนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.11$)
เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายด้าน พบว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลางทุกด้าน โดย
เมื่อเรียงลำดับความสำคัญ ปรากฏผลดังนี้ ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 2.24$)
ด้านกระบวนการฝึกอบรม ($\bar{X} = 2.21$) ด้านเนื้อหาหลักสูตร ($\bar{X} = 2.03$) และด้านผลที่
ได้รับจากการฝึกอบรม ($\bar{X} = 1.99$)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรม

เกษตรครบวงจร

เป็นการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรมและผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม โดยจำแนกตามตัวแปรอิสระคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ โดยใช้การทดสอบค่า (t-test) และใช้การทดสอบค่า (F-test) ผลปรากฏดังตาราง 12 - 53 ดังต่อไปนี้

3.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจร จำแนกตามเพศ

เป็นการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 คือ นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน ปรากฏผลดังรายละเอียดในตาราง 12 - 16

ตาราง 12 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรบวงจรด้าน
เนื้อหาหลักสูตร จำนวนตามเพศ

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ชาย n=114		หญิง n=40		T
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. วิชาไม้ผล	2.31	.67	2.17	.59	1.11
2. วิชาสวนผัก	2.34	.65	2.08	.62	2.27*
3. วิชาเพาะเห็ด	1.96	.80	2.05	.68	0.60
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	1.67	.66	1.95	0.50	-2.47*
5. วิชาสัตว์เล็ก	2.20	.64	2.28	.68	-0.61
6. วิชาสัตว์ปีก	2.44	.68	2.42	.59	0.11
7. วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด	2.00	.76	1.98	.73	0.18
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	1.85	.78	2.23	.70	-2.68**
9. วิชาการเป็นผู้นา	1.67	.69	1.85	.58	-1.51
10. วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ	2.07	.71	1.85	.62	1.73
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร	1.91	.76	1.88	.65	0.28
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร	2.14	.74	2.05	.68	0.68
13. วิชากฎหมายการเกษตร	1.85	.69	1.78	.66	0.60
14. วิชาชีพรอง					
วิชาชีพอุตสาหกรรม (ช่างยนต์ ช่างวิทยุ ช่างไฟฟ้า ฯลฯ)	2.32	.68	2.00	.75	2.45*

ตาราง 12 (ต่อ)

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ชาย n=114		หญิง n=40		T
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
วิชาชีพคหกรรม (ตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม-เสริมสวย ตัดผมชาย ฯลฯ)	2.07	.62	2.23	.66	-1.34
วิชาชีพพาณิชย์กรรมและศิลปหัตถกรรม (พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ศิลปประดิษฐ์ ฯลฯ)	1.69	.67	1.88	.69	-1.47
รวม	2.03	.31	2.04	.36	-0.17

จากตาราง 12 แสดงว่านักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตร
ครบวงจรด้านเนื้อหาหลักสูตรโดยรวมแตกต่างจากเพศชายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเพศหญิง มีความคิดเห็นแตกต่างจากเพศชายอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 ในวิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สำหรับวิชาสวนผัก วิชาไม้ดอกไม้
ประดับ และวิชาชีพอุตสาหกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่าง
กันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้าน
ทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม จำนวนตามเพศ

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	ชาย n=114		หญิง n=40		T
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. บุคลากร					
1.1 ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการฝึกภาคปฏิบัติ	2.55	.58	2.42	.55	1.21
1.2 ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาวิชา	2.59	.55	2.53	.55	0.62
1.3 ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบในการสอน	2.52	.64	2.42	.64	0.79
1.4 ครูผู้สอนมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการเกษตรมาแนะนำอยู่เสมอ	2.00	.68	2.17	.64	-1.43
1.5 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจ่ายเงินค่าอาหารตรงเวลา	2.47	.57	2.42	.64	0.45
1.6 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพัก ใช้งวดในการควบคุมดูแลความประพฤติของนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร	2.22	.58	2.17	.59	0.41
1.7 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพัก เครื่องครัดานเรื่องกฎระเบียบของหอพัก	2.33	.62	2.20	.65	1.16
1.8 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจัดเจ้าหน้าที่นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรมีกิจกรรมนันทนาการ	2.04	.70	2.08	.69	-0.31
รวม	2.34	.38	2.30	.42	0.52

ตาราง 13 (ต่อ)

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	ชาย		หญิง		T
	n=114		n=40		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
2. สิ่งอำนวยความสะดวก					
2.1 มีเอกสารและคู่มือประกอบการเรียนการสอน					
ภาคทฤษฎีเพียงพอ	2.32	.64	2.17	.59	1.22
2.2 มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติจำนวน					
เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้	2.09	.60	2.00	.51	0.82
2.3 สถานที่ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติสะดวกสบาย					
2.26	.60	2.10	.59	1.49	
2.4 สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมภาคทฤษฎีมีสภาพ					
แวดล้อมที่เหมาะสม	2.34	.58	2.10	.55	2.31*
2.5 สภาพแวดล้อมของหอพักมีความปลอดภัย					
1.96	.72	2.20	.61	-1.86	
2.6 น้ำที่ใส่สำหรับดื่มและใช้เพื่อการเกษตรมี					
ปริมาณเพียงพอกับความต้องการ	2.16	.66	1.95	.60	1.76
2.7 มีความพร้อมด้านศูนย์การเรียนหรือแหล่ง					
ค้นคว้าหาข้อมูล	2.05	.73	1.95	.68	0.78
รวม	2.17	.41	2.07	.35	1.40
รวมทั้งหมด	2.26	.34	2.19	.34	1.08

จากตาราง 13 แสดงว่านักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรรมวงจรด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมโดยรวมแตกต่างจากเพศหญิงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นแตกต่างจากเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องสถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมภาคทฤษฎี มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 14 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้าน
กระบวนการฝึกอบรม จำแนกตามเพศ

ด้านกระบวนการฝึกอบรม	ชาย n=114		หญิง n=40		T
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรในระยะ เวลา 4 เดือน (648 ชั่วโมง) มีความเหมาะสม	2.32	.71	2.33	.76	-0.07
2. กิจกรรมประจำวันที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามตาราง ที่กำหนดไว้มีความเหมาะสม	2.41	.59	2.30	.56	1.04
3. ระยะเวลาของห้องพักที่ให้นักศึกษาปฏิบัติมีความ เหมาะสม	2.29	.62	2.25	.44	0.44
4. สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลมีความเหมาะสม เพียงพอ	1.81	.68	1.98	.62	1.38
5. การกำหนดให้นักศึกษาได้มีเวลาดูแลกิจกรรมงาน ฟาร์มในวันเสาร์-อาทิตย์มีความเหมาะสม	2.09	.71	2.08	.57	0.10
6. ศูนย์การเรียนรู้สำหรับใช้เป็นที่แหล่งค้นคว้าหาข้อมูล สะดวกสบาย ค้นหาหนังสือง่าย	2.15	.73	2.10	.71	0.37
7. การจัดไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ที่มีความเหมาะสม	2.65	.58	2.60	.55	0.47
8. การจัดทำมีกิจกรรมออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่มี ความเหมาะสม	2.04	.70	2.00	.60	0.35
9. ระยะเวลาในการออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ 1-5 วัน มีความเหมาะสม	2.05	.68	2.05	.68	0.02

ตาราง 14 (ต่อ)

ด้านกระบวนการฝึกอบรม	ชาย		หญิง		T
	n=114		n=40		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
10. การฝึกทักษะด้านการจัดการและการตลาดด้วยการ นำสินค้าทางการเกษตรไปจำหน่ายมีความเหมาะสม	2.16	.69	2.17	.64	-0.14
11. การวัดผลประเมินผลโดยการตรวจผลงานและทดสอบ ความรู้มีความเหมาะสม	2.44	.65	2.33	.62	0.96
รวม	2.22	.33	2.20	.31	0.35

จากตาราง 14 แสดงว่านักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตร
ครบวงจรด้านกระบวนการฝึกอบรมโดยรวมแตกต่างจากเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นแตกต่างจากเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติทุกข้อเช่นเดียวกัน

ตาราง 15 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้าน
ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม จำนวนตามเพศ

ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	ชาย n=114		หญิง n=40		T
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. วิชาไม้ผล	2.28	.70	2.25	.71	0.24
2. วิชาสวนผัก	2.25	.71	2.28	.60	-0.16
3. วิชาเพาะเห็ด	1.80	.74	2.05	.75	-1.84
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	1.63	.71	2.13	.56	-3.99**
5. วิชาสัตว์เล็ก	2.07	.73	2.33	.69	-1.93
6. วิชาสัตว์ปีก	2.37	.69	2.38	.63	-0.05
7. วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด	2.03	.73	1.95	.68	0.58
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	1.88	.72	2.33	.66	-3.47**
9. วิชาการเป็นผู้ના	1.70	.62	2.83	.59	-1.09
10. วิชาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1.96	.68	2.05	.64	-0.76
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร	1.74	.72	1.85	.48	-1.11
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร	1.95	.75	1.88	.61	0.55
13. วิชากฎหมายการเกษตร	1.51	.60	1.73	.64	-1.93
14. วิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสม	1.71	.66	1.90	.67	-1.55

ตาราง 15 (ต่อ)

ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	ชาย		หญิง		T
	n=114		n=40		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
15. การศึกษาดูงานนอกสถานที่	2.32	.77	2.38	.67	-0.37
16. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.10	.69	2.08	.69	0.17
รวม	1.96	.38	2.08	.36	-1.85

จากตาราง 15 แสดงว่านักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมโดยรวมแตกต่างจากเพศชายอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างจากเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องวิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ และวิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร โดยรวมทุกด้าน จำนวนตามเพศ

การจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร	ชาย		หญิง		T
	n=114		n=40		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านเนื้อหาหลักสูตร	2.03	.31	2.04	.36	-0.17
ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	2.26	.34	2.19	.34	1.08
ด้านกระบวนการฝึกอบรม	2.22	.33	2.20	.31	0.35
ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	1.96	.38	2.08	.36	-1.85
รวม	2.10	.23	2.12	.24	0.04

จากตาราง 16 แสดงว่านักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดยรวมแตกต่างจากเพศหญิงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นแตกต่างจากเพศหญิงอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ที่ว่า "นักศึกษาที่ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน"

3.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจร จำนวนตามอายุ เป็น การทดสอบสมมติฐานข้อ 2 คือ นักศึกษาที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตร ครบวงจรทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน ปรากฏผลดังรายละเอียดในตาราง 17 - 21

ตาราง 17 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรด้าน เนื้อหาหลักสูตร จำนวนตามอายุ

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ต่ำกว่า 21 ปี		21 ปีขึ้นไป		T
	n=106		n=48		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. วิชาไม้ผล	2.19	.65	2.46	.62	-2.42*
2. วิชาสวนผัก	2.22	.66	2.40	.61	-1.59
3. วิชาเพาะเห็ด	1.94	.71	2.08	.87	-1.05
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	1.67	.61	1.90	.66	-2.07*
5. วิชาสัตว์เล็ก	2.23	.62	2.21	.71	.16
6. วิชาสัตว์ปีก	2.43	.65	2.44	.68	-.03
7. วิชาการเลี้ยงปลาในจืด	1.99	.75	2.00	.77	-.07
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	1.97	.79	1.00	.75	.56
9. วิชาการเป็นผู้นำ	1.19	.64	1.77	.72	-.71
10. วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ	2.02	.69	2.00	.71	.16
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร	1.88	.71	1.96	.77	-.64
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร	2.10	.70	2.15	.77	-.33
13. วิชากฎหมายการเกษตร	1.78	.65	1.94	.76	-1.30

ตาราง 17 (ต่อ)

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ต่ำกว่า 21 ปี		21 ปีขึ้นไป		T
	n=106		n=48		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
14. วิชาชีพรอง					
วิชาชีพอุตสาหกรรม (ช่างยนต์ ช่างวิทยุ ช่างไฟฟ้า ฯลฯ)	2.18	.70	2.35	.73	-1.42*
วิชาชีพทหาร (ตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม-เสริมสวย ตัดผมชาย ฯลฯ)	2.18	.64	1.96	.58	2.03*
วิชาชีพพาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม (พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ศิลปประดิษฐ์ ฯลฯ)	1.77	.32	2.67	.33	-1.02
รวม	2.02	.32	2.67	.33	-1.02

จากตาราง 17 แสดงว่านักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรด้านเนื้อหาหลักสูตรโดยรวมแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในวิชาไม้ผล วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ วิชาชีพอุตสาหกรรม และวิชาชีพทหาร นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้าน
ทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม จำแนกตามอายุ

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	ต่ำกว่า 21 ปี		21 ปีขึ้นไป		T
	n=106		n=48		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. บุคลากร					
1.1 ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการฝึกภาคปฏิบัติ	2.55	.57	2.46	.58	.89
1.2 ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาวิชา	2.63	.52	2.44	.58	2.07*
1.3 ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบในการสอน	2.56	.62	2.35	.67	1.83
1.4 ครูผู้สอนมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการเกษตรมาแนะนำอยู่เสมอ	2.12	.66	1.88	.67	2.15*
1.5 ครูผู้ควบคุมดูแลห้องพักจ่ายเงินค่าอาหารตรงเวลา	2.49	.61	2.40	.54	.93
1.6 ครูผู้ควบคุมดูแลห้องพัก เข้มงวดในการควบคุมดูแลความประพฤติของนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร	2.25	.59	2.10	.56	1.50
1.7 ครูผู้ควบคุมดูแลห้องพัก เครื่องครัวในห้องพัก ระเบียบของห้องพัก	2.36	.64	2.17	.60	1.77
1.8 ครูผู้ควบคุมดูแลห้องพัก จัดทำให้นักศึกษา เกษตรครบวงจรมีกิจกรรมนันทนาการ	2.01	.74	2.13	.61	-.95
รวม	2.37	.36	2.24	.42	1.97*

ตาราง 18 (ต่อ)

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	ต่ำกว่า 21 ปี		21 ปีขึ้นไป		T
	n=106		n=48		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
2. สิ่งอำนวยความสะดวก					
2.1 มีเอกสารและคู่มือประกอบการเรียนการสอน					
ภาคทฤษฎีเพียงพอ	2.26	.67	2.31	.55	-.44
2.2 มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติจำนวน					
เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้	2.08	.65	2.04	.54	.33
2.3 สถานที่ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติสะดวกสบาย					
2.22	.65	2.23	.47		-.13
2.4 สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมภาคทฤษฎีมีสภาพ					
แวดล้อมที่เหมาะสม	2.31	.59	2.21	.54	1.03
2.5 สภาพแวดล้อมของหอพักมีความปลอดภัย					
2.11	.71	1.83	.63		2.35*
2.6 นักใช้สำหรับดื่มและใช้เพื่อการเกษตรมี					
ปริมาณเพียงพอกับความต้องการ	2.08	.63	2.17	.69	-.81
2.7 มีความพร้อมด้านศูนย์การเรียนหรือแหล่ง					
ค้นคว้าหาข้อมูล	2.10	.74	1.85	.62	2.03*
รวม					
	2.17	.41	2.09	.35	1.07
รวมทั้งหมด					
	2.28	.34	2.17	.32	1.79

จากตาราง 18 แสดงว่านักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมโดยรวมแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไปอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านบุคลากรนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป โดยรวมและในรายข้อแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาวิชา และครูผู้สอนมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการเกษตรมาแนะนำอยู่เสมอ สำหรับความคิดเห็นด้านสิ่งแวดล้อม นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งโดยรวมและรายข้อ ยกเว้น 2 ข้อ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องสภาพแวดล้อมของห้องพักมีความปลอดภัย และมีความพร้อมด้านศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่งค้นคว้าหาข้อมูล

ตาราง 19 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้าน
กระบวนการฝึกอบรม จำนวนตามอายุ

ด้านกระบวนการฝึกอบรม	ต่ำกว่า 21 ปี		21 ปีขึ้นไป		T
	n=106		n=48		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรในระยะ เวลา 4 เดือน (648 ชั่วโมง) มีความเหมาะสม	2.39	.71	2.17	.72	1.77
2. กิจกรรมประจำวันที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามตาราง ที่กำหนดไว้มีความเหมาะสม	2.40	.61	2.35	.53	.41
3. ฤดูระเบียบของหอพักทำให้นักศึกษานับถือมีความ เหมาะสม	2.34	.62	2.15	.46	2.17*
4. สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลมีความเหมาะสม เพียงพอ	1.87	.68	1.81	.64	.48
5. การกำหนดให้นักศึกษาได้มีเวลาดูแลกิจกรรมงาน ฟาร์มในวันเสาร์-อาทิตย์มีความเหมาะสม	2.16	.66	1.92	.68	2.10*
6. ศูนย์การเรียนรู้สำหรับใช้แหล่งค้นคว้าหาข้อมูล สะดวกสบาย ค้นหาหนังสือง่าย	2.19	.71	2.02	.76	1.34
7. การจัดไปศึกษาดูงานนอกสถานที่มีความเหมาะสม	2.65	.55	2.60	.61	.47
8. การจัดให้มีกิจกรรมออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่มี ความเหมาะสม	2.00	.68	2.17	.66	-.89
9. ระยะเวลาในการออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ 1-5 วัน มีความเหมาะสม					-1.43

ตาราง 19 (ต่อ)

ด้านกระบวนการฝึกอบรม	ต่ำกว่า 21 ปี		21 ปีขึ้นไป		T
	n=106		n=48		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
10. การฝึกทักษะด้านการจัดการและการตลาดด้วยการ นำสินค้าทางการเกษตรไปจำหน่ายมีความเหมาะสม	2.18	.66	2.13	.70	.46
11. การวัดผลประเมินผลโดยการตรวจผลงานและทดสอบ ความรู้มีความเหมาะสม	2.42	.63	2.40	.68	.17
รวม	2.23	.33	2.16	.31	1.25

จากตาราง 19 แสดงว่านักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรด้านกระบวนการฝึกอบรมโดยรวมแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องภาระเบี่ยงของหอพักที่ให้นักศึกษาปฏิบัติมีความเหมาะสม และการกำหนดให้นักศึกษาได้มีเวลาดูแลกิจกรรมงานฟาร์มในวันเสาร์-อาทิตย์ มีความเหมาะสม นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้าน
ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม จำนวนตามอายุ

ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	ต่ำกว่า 21 ปี		21 ปีขึ้นไป		T
	n=106		n=48		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. วิชาไม้ผล	2.19	.73	2.46	.58	-2.25*
2. วิชาสวนผัก	2.25	.70	2.29	.65	-.39
3. วิชาเพาะเห็ด	1.79	.73	2.02	.79	-1.76
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	1.69	.70	1.92	.71	-1.87
5. วิชาสัตว์เล็ก	2.16	.72	2.08	.74	.61
6. วิชาสัตว์ปีก	2.42	.65	2.27	.74	1.23
7. วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด	2.05	.71	1.92	.74	1.04
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	2.04	.74	1.90	.69	1.12
9. วิชาการเป็นผู้ના	1.74	.62	1.73	.61	.06
10. วิชาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2.04	.63	1.85	.74	1.58
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร	1.82	.66	1.65	.67	1.52
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร	1.92	.73	1.94	.70	-.10
13. วิชากฎหมายการเกษตร	1.65	.63	1.38	.53	2.63
14. วิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสม	1.78	.69	1.71	.62	.64

ตาราง 20 (ต่อ)

ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	ต่ำกว่า 21 ปี		21 ปีขึ้นไป		T
	n=106		n=48		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
15. การศึกษาดูงานนอกสถานที่	2.36	.72	2.29	.77	.52
16. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.13	.65	2.00	.77	1.10
รวม	2.00	.37	1.96	.42	.59

จากตาราง 20 แสดงว่านักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมโดยรวมแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องวิชาไม้ผล นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร โดยรวมทุกด้าน จำแนกตามอายุ

การจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร	ต่ำกว่า 21 ปี		21 ปีขึ้นไป		T
	n=106		n=48		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านเนื้อหาหลักสูตร	2.02	.32	2.07	.33	-1.02
ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	2.28	.34	2.17	.32	1.79
ด้านกระบวนการฝึกอบรม	2.23	.33	2.16	.31	1.25
ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	2.00	.37	1.96	.42	.59
รวม	2.12	.22	2.09	.25	.88

จากตาราง 21 แสดงว่านักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดยรวมแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ว่า "นักศึกษาที่ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน"

3.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจร จำนวนตามระดับการศึกษา

เป็นการทดสอบสมมติฐานในข้อ 3 คือ นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน ปรากฏผลดังรายละเอียดในตาราง 22 - 47

ตาราง 22 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรด้านเนื้อหาหลักสูตร จำนวนตามระดับการศึกษาโดยวิเคราะห์ความแปรปรวน

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. วิชาไม้ผล	ระหว่างกลุ่ม	2	1.6299	.8150	1.95
	ภายในกลุ่ม	151	62.9156	.4167	
	รวม	153	64.5455		
2. วิชาสวนผัก	ระหว่างกลุ่ม	2	.9271	.4635	1.10
	ภายในกลุ่ม	151	63.6184	.4213	
	รวม	153	64.5455		
3. วิชาเพาะเห็ด	ระหว่างกลุ่ม	2	.9683	.4842	0.82
	ภายในกลุ่ม	151	89.0057	.5894	
	รวม	153	89.9740		

ตาราง 22 (ต่อ)

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.0314	.3157	1.28
	ภายในกลุ่ม	151	60.5789	.4012	
	รวม	153	61.6104		
5. วิชาสัตว์เล็ก	ระหว่างกลุ่ม	2	.2143	.1072	1.25
	ภายในกลุ่ม	151	64.2792	.4257	
	รวม	153	64.4935		
6. วิชาสัตว์ปีก	ระหว่างกลุ่ม	2	.6884	.3442	0.80
	ภายในกลุ่ม	151	65.1622	.4315	
	รวม	153	65.8506		
7. วิชาการเลี้ยงปลาในน้ำจืด	ระหว่างกลุ่ม	2	2.6496	1.3248	2.37
	ภายในกลุ่ม	151	84.3439	.5586	
	รวม	153	86.9935		

ตาราง 22 (ต่อ)

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.2392	.6196	1.03
	ภายในกลุ่ม	151	90.3452	.5983	
	รวม	153	91.5844		
9. วิชาการเป็นผู้นำและธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.8774	.9387	2.16
	ภายในกลุ่ม	151	65.5512	.4341	
	รวม	153	67.4286		
10. วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.5345	1.7973	3.79*
	ภายในกลุ่ม	151	70.4395	.4665	
	รวม	153	73.9740		
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.1709	.5854	1.10
	ภายในกลุ่ม	151	80.3681	.5322	
	รวม	153	81.5390		

ตาราง 22 (ต่อ)

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำ โครงการเกษตร	ระหว่างกลุ่ม	2	6.7263	2.3631	4.75**
	ภายในกลุ่ม	151	75.1698	.4978	
	รวม	153	79.8961		
13. วิชากฎหมายการเกษตร	ระหว่างกลุ่ม	2	3.2213	1.6106	3.56*
	ภายในกลุ่ม	151	68.3891	.4529	
	รวม	153	71.6104		
14. วิชาชีพรอง วิชาชีพอุตสาหกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.1207	1.0604	2.12
	ภายในกลุ่ม	151	75.4637	.4998	
	รวม	153	77.5844		
วิชาชีพคหกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.4188	.7094	1.79
	ภายในกลุ่ม	151	59.7046	.3954	
	รวม	153	61.1234		

ตาราง 22 (ต่อ)

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
วิชาสหพณิชยกรรมและ ศิลปหัตถกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	.9671	.4835	1.06
	ภายในกลุ่ม	151	68.6433	.4546	
	รวม	153	69.6104		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.5299	.2650	2.57
	ภายในกลุ่ม	151	15.5651	.1031	
	รวม	153	16.0951		

จากตาราง 22 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นด้านเนื้อหาหลักสูตรโดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า มีความเห็นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องวิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องวิชากฎหมายการเกษตรและวิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ และวิชากฎหมายการเกษตร นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นด้านเนื้อหาหลักสูตรต่างกันนั้น มีการศึกษาระดับใดบ้างที่มีความเห็นต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ นิวแมน คูลส์ (Newman Keuls) ดังปรากฏผลในตาราง 23 - 25

ตาราง 23 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านเนื้อหาหลักสูตร
วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา			
	ป.4	ป.6,7	สูงกว่า ป.6,7	
	\bar{X}	1.73	1.97	2.33
ป.4	1.73	-	0.24	0.60*
ป.6,7	1.97		-	0.36
สูงกว่า ป.6,7	2.33			-

จากตาราง 23 แสดงว่านักศึกษาที่มีการศึกษาระดับสูงกว่า ป.6,7 มีความเห็น
วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ มีความเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา
ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านเนื้อหาหลักสูตร
วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร จำนวนตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4			ป.6,7		สูงกว่า ป.6,7	
	\bar{X}	1.55	2.13	2.33			
ป.4	1.55	-	0.58*	0.78*			
ป.6,7	2.13		-	0.20			
สูงกว่า ป.6,7	2.33			-			

จากตาราง 24 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ป.6,7 และ ป.6,7 มีความเห็นว่าวิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร มีความเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านเนื้อหาหลักสูตร
วิชาคุณหมายการเกษตร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา		
	ป.4	ป.6,7	สูงกว่า ป.6,7
\bar{X}	1.73	1.77	2.17
ป.4	1.73	-	0.04
ป.6,7	1.77	-	0.45*
สูงกว่า ป.6,7	2.17	-	-

จากตาราง 25 แสดงว่านักศึกษาที่มีการศึกษาระดับสูงกว่า ป.6,7 มีความเห็นว
วิชาคุณหมายการเกษตรมีความเหมาะสมมากกว่านักศึกษามีระดับการศึกษา ป.4 และ ป.6,7
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 เปรียบเทียบความเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้าน
ทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม จำแนกตามระดับการศึกษาโดยวิเคราะห์ความแปรปรวน

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
<u>บุคลากร</u>					
1. ครูผู้สอนมีความรู้ความ สามารถในการฝึกภาคปฏิบัติ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.4313	2.2156	7.27**
	ภายในกลุ่ม	151	46.0103	.3047	
	รวม	153	50.4416		
<hr/>					
2. ครูผู้สอนมีความรู้ความ สามารถในการอธิบาย เนื้อหาวิชา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.8637	1.4318	5.04**
	ภายในกลุ่ม	151	42.5806	.2838	
	รวม	153	45.7143		
<hr/>					
3. ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบ ในการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.4738	2.2369	5.89**
	ภายในกลุ่ม	151	58.0197	.3842	
	รวม	153	62.4935		

ตาราง 26 (ต่อ)

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
4. ครูผู้สอนมีการนำเทคโนโลยี ใหม่ ๆ ทางการศึกษา และนวัตกรรมการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	.3105	.1553	0.34
	ภายในกลุ่ม	151	68.3713	.4528	
	รวม	153	68.6818		
5. ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจ่าย เงินค่าอาหารตรงเวลา	ระหว่างกลุ่ม	2	2.9438	1.4719	4.51*
	ภายในกลุ่ม	151	49.3225	.3266	
	รวม	153	52.2662		
6. ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักเครื่อง ครัวในการควบคุมดูแลความ ประพฤติของนักศึกษาเกษตร ครบวงจร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.7987	1.3994	4.35*
	ภายในกลุ่ม	151	48.5519	.3215	
	รวม	153	51.3506		
7. ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักเครื่อง ครัวในเรื่องกฎระเบียบของ หอพัก	ระหว่างกลุ่ม	2	3.9431	1.9716	5.29*
	ภายในกลุ่ม	151	56.3166	.3730	
	รวม	153	60.2597		

ตาราง 26 (ต่อ)

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
8. ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจัดให้นักศึกษา เกษตรกรบวงจรมีกิจกรรมนันทนาการ	ระหว่างกลุ่ม	2	.0738	.0369	0.07
	ภายในกลุ่ม	151	74.6080	.4941	
	รวม	150	74.6818		
	รวม				
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.0467	.1027	7.37**
	ภายในกลุ่ม	151	20.9433	.1387	
	รวม	153	22.9900		
	รวม				
<u>สิ่งอำนวยความสะดวก</u>					
1. มีเอกสารและคู่มือประกอบการเรียนการสอนภาคทฤษฎีเพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	2	.0834	.0417	1.34
	ภายในกลุ่ม	151	60.9101	.4034	
	รวม	153	60.9935		
	รวม				
2. มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติจำนวนเพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้	ระหว่างกลุ่ม	2	.0200	.0100	0.03
	ภายในกลุ่ม	151	51.3307	.3399	
	รวม	153	51.3506		
	รวม				

ตาราง 26 (ต่อ)

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
3. สถานที่ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติสะดวกสบาย	ระหว่างกลุ่ม		2	1.5645	.7822	2.23
	ภายในกลุ่ม		151	52.9290	.3505	
	รวม		153	54.4935		
4. สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมภาคทฤษฎีมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม		2	1.6418	.8209	2.51
	ภายในกลุ่ม		151	49.3517	.3268	
	รวม		153	50.9935		
5. สภาพแวดล้อมของหอพักมีความปลอดภัย	ระหว่างกลุ่ม		2	.5115	.2557	2.62
	ภายในกลุ่ม		151	73.3846	.4860	
	รวม		153	73.8961		
6. น้ำที่จัดสำหรับดื่มและใช้เพื่อการเกษตรมีปริมาณเพียงพอกับความต้องการ	ระหว่างกลุ่ม		2	.9671	.4835	1.15
	ภายในกลุ่ม		151	63.3706	.4197	
	รวม		153	64.3377		

ตาราง 26 (ต่อ)

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม		แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
7. มีความพร้อมด้านศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่งค้นคว้าข้อมูล	ระหว่างกลุ่ม		2	.6640	.3323	1.96
	ภายในกลุ่ม		151	77.2316	.5115	
	รวม		153	77.8961		
รวม	ระหว่างกลุ่ม		2	.3042	.1521	0.97
	ภายในกลุ่ม		151	23.5326	.1558	
	รวม		153	23.8367		
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม		2	1.0403	.5201	4.79**
	ภายในกลุ่ม		151	16.3880	.1085	
	รวม		153	17.4283		

จากตาราง 26 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และในรายด้านคือ ด้านบุคลากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อด้านบุคลากรพบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการฝึกภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาวิชา ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบในการสอน และที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ ครูผู้ควบคุม

ดูแลหอพักจ่ายเงินค่าอาหารตรงเวลา ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักเคร่งครัดในการควบคุมดูแลความประพฤติของนักศึกษาเกษตรครบวงจร ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักเคร่งครัดในเรื่องกฎระเบียบของหอพัก ข้อที่เหลือแตกต่างกันไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทั้งโดยรวมและรายข้อ

เพื่อให้ทราบว่ามีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมต่างกันนั้น มีกลุ่มการศึกษาระดับใดบ้างที่มีความคิดเห็นแตกต่างกัน จึงนำแบบทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ นิวแมน คูลส์ (Newman Keuls) ดังปรากฏผลในตาราง 27 - 34

ตาราง 27 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการฝึกภาคปฏิบัติ จำนวนตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4 สูงกว่า ป.6,7 ป.6,7			
	\bar{X}	1.91	2.54	2.57
ป.4	1.91	-	0.63*	0.67*
สูงกว่า ป.6,7	2.54		-	0.01
ป.6,7	2.57			-

จากตาราง 27 แสดงว่านักศึกษามีการศึกษาระดับ ป.6,7 และสูงกว่า ป.6,7 มีความเห็นว่าครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการฝึกภาคปฏิบัติมากกว่านักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากรที่เข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาวิชา จำนวนตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4 สูงกว่า ป.6,7 ป.6,7			
	\bar{X}	2.09	2.54	2.62
ป.4	2.09	-	0.45*	0.53*
สูงกว่า ป.6,7	2.54		-	0.08
ป.6,7	2.62			-

จากตาราง 28 แสดงว่านักศึกษาที่มีการศึกษาระดับ ป.6,7 และสูงกว่า ป.6,7 มีความเห็นว่าครูผู้สอน มีความรู้ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาวิชา มากกว่านักศึกษาเกษตรกรรมวงจรมีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 29 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากรที่เข้าในการฝึกอบรมเกี่ยวกับครูผู้สอนมีความรับผิดชอบในการสอน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา			
	ป.4	สูงกว่า ป.6,7	ป.6,7	
	\bar{X}	1.91	2.42	2.56
ป.4	1.91	-	0.51*	0.65*
สูงกว่า ป.6,7	2.42		-	0.14
ป.6,7	2.56			-

จากตาราง 29 แสดงว่านักศึกษาที่มีการศึกษาระดับ ป.6,7 และสูงกว่า ป.6,7 มีความเห็นว่าครูผู้สอน มีความรับผิดชอบในการสอนมากกว่านักศึกษามีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 30 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจ่ายเงินค่าอาหารตรงเวลา จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4			สูงกว่า ป.6,7	ป.6,7
	\bar{X}	2.00	2.38	2.52	
ป.4	2.00	-	0.38*	0.52*	
สูงกว่า ป.6,7	2.38		-	0.14	
ป.6,7	2.52			-	

จากตาราง 30 แสดงว่านักศึกษาที่มีการศึกษาระดับ ป.6,7 และสูงกว่า ป.6,7 มีความเห็นว่าครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจ่ายเงินค่าอาหารตรงเวลามากกว่านักศึกษาเกษตรกรรมวงจรมีการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 31 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับครูผู้ควบคุมดูแลหอพัก เครื่องครุภัณฑ์การควบคุมดูแลความประพฤติของนักศึกษาเกษตรครบวงจร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา				
	ป.4	ป.6,7	สูงกว่า ป.6,7	
	\bar{X}	1.73	2.24	2.29
ป.4	1.73	-	0.51*	0.56*
ป.6,7	2.24		-	0.05
สูงกว่า ป.6,7	2.29			-

จากตาราง 31 แสดงว่านักศึกษาที่มีการศึกษาระดับสูงกว่า ป.6,7 และ ป.6,7 มีความเห็นว่าครูผู้ควบคุมดูแลหอพัก เครื่องครุภัณฑ์การควบคุมดูแลความประพฤติของนักศึกษาเกษตรครบวงจรมากกว่านักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 32 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับครูผู้ควบคุมดูแลหอพักเครื่องครั้ดในเรื่องภาวะเบียบของหอพัก จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4 สูงกว่า ป.6,7 ป.6,7			
	\bar{X}	1.73	2.29	2.35
ป.4	1.73	-	0.56	0.62*
สูงกว่า ป.6,7	2.29		-	0.06
ป.6,7	2.35			-

จากตาราง 32 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.6,7 และสูงกว่า ป.6,7 มีความเห็นว่าครูผู้ควบคุมดูแลหอพักเครื่องครั้ดในเรื่องภาวะเบียบของหอพักมากกว่านักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 33 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับด้านบุคลากรโดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4 สูงกว่า ป.6,7 ป.6,7			
	\bar{X}	1.92	2.32	2.37
ป.4	1.92	-	0.40*	0.45*
สูงกว่า ป.6,7	2.32		-	0.05
ป.6,7	2.37			-

จากตาราง 33 แสดงว่านักศึกษาที่มีการศึกษาระดับ ป.6,7 และสูงกว่า ป.6,7 มีความเห็นด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมเกี่ยวกับด้านบุคลากรโดยรวมมากกว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 34 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมโดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4			สูงกว่า ป.6,7	ป.6,7
	\bar{X}	1.95	2.23	2.27	
ป.4	1.95	-	0.28*	0.32*	
สูงกว่า ป.6,7	2.23		-	0.01	
ป.6,7	2.27			-	

จากตาราง 34 แสดงว่านักศึกษามีการศึกษาระดับ ป.6,7 และสูงกว่า ป.6,7 มีความเห็นด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมมากกว่านักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 35 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้าน
กระบวนการฝึกอบรม จำนวนตามระดับการศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน

ด้านกระบวนการฝึกอบรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. การเข้ารับการฝึกอบรม เกษตรกรครบวงจรในระยะ เวลา 4 เดือน (648 ชั่วโมง) มีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.9133	.9566	1.86
	ภายในกลุ่ม	151	77.4958	.5132	
	รวม	153	79.4091		
2. กิจกรรมประจำวันที่นักศึกษา จะต้องปฏิบัติตามตารางที่ กำหนดไว้มีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	.4832	.2416	0.70
	ภายในกลุ่ม	151	51.9129	.3438	
	รวม	153	52.3961		
3. ภาระเบียบของหอพักที่ ให้นักศึกษานำปฏิบัติมีความ เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.6906	1.8454	5.89**
	ภายในกลุ่ม	151	47.3026	.3133	
	รวม	153	50.9935		
4. สวัสดิการด้านการรักษา พยาบาลมีความเหมาะสม เพียงพอ	ระหว่างกลุ่ม	2	.1867	.0933	0.21
	ภายในกลุ่ม	151	67.3782	.4462	
	รวม	153	67.5649		

ตาราง 35 (ต่อ)

ด้านกระบวนการฝึกอบรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
5. การกำหนดให้นักศึกษาได้มี เวลาดูแลกิจกรรมงานพาร์ม ในวันเสาร์-อาทิตย์มีความ เหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.1215	1.5607	3.53*
	ภายในกลุ่ม	151	66.7811	.4423	
	รวม	153	69.9026		
6. ศูนย์การเรียนรู้สำหรับใช้เป็น แหล่งค้นคว้าหาข้อมูลสะดวก สบาย ค้นหาหนังสือง่าย	ระหว่างกลุ่ม	2	.3026	.1513	0.29
	ภายในกลุ่ม	151	79.8338	.5247	
	รวม	153	80.1364		
7. การจับใบศึกษาดูงานนอก สถานที่ที่มีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.0004	1.0002	3.17*
	ภายในกลุ่ม	151	47.6359	.3155	
	รวม	153	49.6364		
8. การจัดทำมีกิจกรรมออก ตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่มี ความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.9697	.9849	2.22
	ภายในกลุ่ม	151	66.8679	.4428	
	รวม	153	68.8377		

ตาราง 35 (ต่อ)

ด้านกระบวนการฝึกอบรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
9. ระยะเวลาในการออกตลาด นัดอาชีพเคลื่อนที่ 1-5 วัน มีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	.3987	.1993	0.43
	ภายในกลุ่ม	151	69.1857	.4582	
	รวม	153	69.5844		
10. การฝึกทักษะด้านการจัดการ และการตลาดด้วยการนำ สินค้าทางการเกษตรไป จำหน่ายมีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	.4752	.2376	0.52
	ภายในกลุ่ม	151	68.4664	.4534	
	รวม	153	68.9416		
11. การวัดผลประเมินผลโดยการ ตรวจผลงานและทดสอบความ รู้ มีความเหมาะสม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.2075	.6038	1.47
	ภายในกลุ่ม	151	62.0197	.4107	
	รวม	153	63.2273		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.7236	.3618	3.55*
	ภายในกลุ่ม	151	15.3984	.1020	
	รวม	153	16.1220		

จากตาราง 35 นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความเห็นด้านกระบวนการฝึกอบรมโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ภาวะเครียดของหอพักที่ให้นักศึกษานักปฏิบัติ มีความเหมาะสมและที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ได้แก่ การกำหนดให้นักศึกษาได้มีเวลาดูแลกิจกรรมงานพาร์มาวันเสาร์-อาทิตย์ มีความเหมาะสม และการจัดไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ มีความเหมาะสม

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นด้านกระบวนการฝึกอบรมต่างกันนั้น มีการศึกษาระดับค้ำบั๋งที่มีความเห็นแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีของ นิวแมน คูลส์ (Newman Keuls) ดังปรากฏผลในตาราง 36 - 39

ตาราง 36 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านกระบวนการฝึกอบรมเกี่ยวกับกฎระเบียบของหอพักที่ให้นักศึกษาปฏิบัติมีความเหมาะสม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ระดับการศึกษา			
	ป.4	ป.6,7	สูงกว่า ป.6,7	
	\bar{X}	1.73	2.31	2.38
ป.4	1.73	-	0.58*	0.65*
ป.6,7	2.31		-	0.07
สูงกว่า ป.6,7	2.38			-

จากตาราง 36 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ป.6,7 และ ป.6,7 มีความเห็นว่ากฎระเบียบของหอพักที่ให้นักศึกษาปฏิบัติ มีความเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 37 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านกระบวนการฝึกอบรมเกี่ยวกับการกำหนดให้นักศึกษาได้มีเวลาดูแลกิจกรรมงานพาร์มาวันเสาร์-อาทิตย์ มีความเหมาะสม จำนวนตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4			สูงกว่า ป.6,7	ป.6,7
	\bar{X}	1.64	1.96	2.15	
ป.4	1.64	-	0.32	0.51*	
สูงกว่า ป.6,7	1.96		-	0.19	
ป.6,7	2.15			-	

จากตาราง 37 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.6,7 มีความเห็นว่าการกำหนดให้นักศึกษาได้มีเวลาดูแลกิจกรรมงานพาร์มาวันเสาร์-อาทิตย์ มีความเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 38 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของนักศึกษาด้านกระบวนการฝึกอบรมเกี่ยวกับการจัดไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ที่มีความเหมาะสม จำนวนตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4 สูงกว่า ป.6,7 ป.6,7			
	\bar{X}	2.27	2.54	2.67
ป.4	2.27	-	0.27	0.40*
สูงกว่า ป.6,7	2.54		-	0.13
ป.6,7	2.67			-

จากตาราง 38 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.6,7 มีความเห็นว่าการจัดไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ที่มีความเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 39 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ของนักศึกษาด้านกระบวนการฝึกอบรมโดยรวม
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา				
		ป.4	ป.6,7	สูงกว่า ป.6,7
	\bar{X}	1.97	2.23	2.25
ป.4	1.97	-	0.26*	0.28*
ป.6,7	2.23		-	0.02
สูงกว่า ป.6,7	2.25			-

จากตาราง 39 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ป.6,7 และ ป.6,7 มีความเห็นว่าการฝึกอบรมโดยรวม มีความเหมาะสมมากกว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 40 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้าน
ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม จำแนกตามระดับการศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน

ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. วิชาไม้ผล	ระหว่างกลุ่ม	2	.6361	.3181	0.65
	ภายในกลุ่ม	151	73.9093	.4895	
	รวม	153	74.5455		
2. วิชาสวนผัก	ระหว่างกลุ่ม	2	1.5199	.7599	1.64
	ภายในกลุ่ม	151	70.0905	.4642	
	รวม	153	71.6104		
3. วิชาเพาะเห็ด	ระหว่างกลุ่ม	2	1.1597	.5798	1.03
	ภายในกลุ่ม	151	84.9767	.5628	
	รวม	153	86.1364		
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	ระหว่างกลุ่ม	2	.2643	.1322	0.26
	ภายในกลุ่ม	151	75.8461	.5023	
	รวม	153	76.1104		

ตาราง 40 (ต่อ)

ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
5. วิชาสัตว์เล็ก	ระหว่างกลุ่ม	2	1.2945	.6472	1.24
	ภายในกลุ่ม	151	78.4819	.5221	
	รวม	153	80.1364		
6. วิชาสัตว์ปีก	ระหว่างกลุ่ม	2	5.2972	2.6486	6.19**
	ภายในกลุ่ม	151	64.6054	.4279	
	รวม	153	69.9026		
7. วิชาการเลี้ยงปลาในจืด	ระหว่างกลุ่ม	2	4.9763	2.4882	5.08**
	ภายในกลุ่ม	151	74.0172	.4902	
	รวม	153	78.9935		
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	ระหว่างกลุ่ม	2	.5350	.2675	0.50
	ภายในกลุ่ม	151	80.4585	.5328	
	รวม	153	80.9935		

ตาราง 40 (ต่อ)

ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
9. วิชาการเป็นผู้นำ	ระหว่างกลุ่ม	2	.4660	.2330	0.61
	ภายในกลุ่ม	151	57.6184	.3816	
	รวม	153	58.0844		
10. วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	.7597	.3799	0.84
	ภายในกลุ่ม	151	68.1818	.4515	
	รวม	153	68.9416		
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร	ระหว่างกลุ่ม	2	4.4524	2.2262	5.32**
	ภายในกลุ่ม	151	63.1320	.4181	
	รวม	153	67.5844		
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำ โครงการเกษตร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.4111	.7056	1.39
	ภายในกลุ่ม	151	76.8032	.5086	
	รวม	153	78.2143		

ตาราง 40 (ต่อ)

ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
13. วิชาคุณหมายการเกษตร	ระหว่างกลุ่ม	2	.1734	.0867	0.23
	ภายในกลุ่ม	151	57.6772	.3820	
	รวม	153	57.8506		
14. วิชาชีพรอง วิชาชีพอุตสาหกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	.8901	.4451	0.99
	ภายในกลุ่ม	151	67.2203	.4452	
	รวม	153	68.1104		
วิชาชีพทหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	6.4519	3.2260	6.24**
	ภายในกลุ่ม	151	77.9897	.5165	
	รวม	153	84.4416		
วิชาชีพพาณิชยกรรมและ ศิลปหัตถกรรม	ระหว่างกลุ่ม	2	5.6689	2.8344	6.38**
	ภายในกลุ่ม	151	67.0584	.4441	
	รวม	153	72.7273		

ตาราง 40 (ต่อ)

ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวมทั้งหมด	ระหว่างกลุ่ม	2	1.2242	.6121	4.40*
	ภายในกลุ่ม	151	21.0113	.1391	
	รวม	153	22.2354		

จากตาราง 40 นักศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความเห็นที่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากโครงการอบรมไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ วิชาสัตว์ปีก วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด วิชาสหกรณ์การเกษตร วิชาชีพคหกรรม และวิชาพาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม

เพื่อให้ทราบว่านักศึกษามีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมต่างกันนั้น มีการศึกษาระดับใดบ้างที่มีความเห็นแตกต่างกัน จึงนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธีการของ นิวแมน คูลส์ (Newman Keuls) ดังปรากฏผลในตาราง 41 - 46

ตาราง 41 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาสัตว์ปีก จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4 สูงกว่า ป.6,7 ป.6,7			
	\bar{X}	2.00	2.04	2.47
ป.4	2.00	-	0.04	0.47*
สูงกว่า ป.6,7	2.04		-	0.43
ป.6,7	2.47			-

จากตาราง 41 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.6,7 มีความเห็นว่าวิชาสัตว์ปีก มีประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพมากกว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 42 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4 สูงกว่า ป.6,7 ป.6,7			
	\bar{X}	1.55	1.75	2.10
ป.4	1.55	-	0.20	0.55*
สูงกว่า ป.6,7	1.75		-	0.35
ป.6,7	2.10			-

จากตาราง 42 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.6,7 มีความเห็นว่าวิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืดมีประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพมากกว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 43 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาสหกรณ์การเกษตร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	สูงกว่า ป.6,7			
	สูงกว่า ป.6,7	ป.4	ป.6,7	
	\bar{X}	1.42	1.55	1.86
สูงกว่า ป.6,7	1.42	-	0.13	0.44*
ป.4	1.55		-	0.31
ป.6,7	1.86			-

จากตาราง 43 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.6,7 มีความเห็นว่าวิชาสหกรณ์มีประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพมากกว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ป.6,7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 44 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพคหกรรม จำนวนตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4 สูงกว่า ป.6,7 ป.6,7			
	\bar{X}	1.82	2.04	2.45
ป.4	1.82	-	0.22	0.63*
สูงกว่า ป.6,7	2.04		-	0.40
ป.6,7	2.45			-

จากตาราง 44 แสดงว่านักศึกษาที่มีการศึกษาระดับ ป.6,7 มีความเห็นว่าวิชาชีพคหกรรมมีประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพมากกว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 45 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมเกี่ยวกับวิชาชีพพาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม จำนวนตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4 สูงกว่า ป.6,7			
	\bar{X}	1.64	1.79	2.19
ป.4	1.64	-	0.15	0.55*
สูงกว่า ป.6,7	1.79		-	0.40
ป.6,7	2.19			-

จากตาราง 45 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.6,7 มีความเห็นว่าวิชาชีพพาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม มีประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพมากกว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 46 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษาด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมโดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4 สูงกว่า ป.6,7 ป.6,7			
	\bar{X}	1.81	1.83	2.04
ป.4	1.81	-	0.02	0.23*
สูงกว่า ป.6,7	1.83		-	0.21
ป.6,7	2.04			-

จากตาราง 46 แสดงว่านักศึกษาที่มีการศึกษาระดับ ป.6,7 มีความเห็นว่าผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมโดยรวมมีประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพมากกว่านักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 47 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดยรวมทุกด้าน จำนวนตามระดับการศึกษา โดยวิเคราะห์ความแปรปรวน

การจัดโครงการฝึกอบรม เกษตรกรครบวงจร	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
1. ด้านเนื้อหาหลักสูตร	ระหว่างกลุ่ม	2	.5299	.2650	2.57
	ภายในกลุ่ม	151	15.5651	.1031	
	รวม	153	16.0951		
2. ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการ ฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.0403	.5201	4.79**
	ภายในกลุ่ม	151	16.3880	.1085	
	รวม	153	17.4283		
3. ด้านกระบวนการฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	.7236	.3618	3.55*
	ภายในกลุ่ม	151	15.3984	.1020	
	รวม	153	16.1220		
4. ด้านผลที่ได้รับจากการ ฝึกอบรม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.2242	.6121	4.40*
	ภายในกลุ่ม	151	21.0113	.1391	
	รวม	153	22.2354		

ตาราง 47 (ต่อ)

การจัดโครงการฝึกอบรม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
เกษตรครบวงจร					
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.4634	.2317	4.53*
	ภายในกลุ่ม	151	7.7176	.0511	
	รวม	153	8.1810		

จากตาราง 47 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรโดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีเพียง 1 ด้าน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ส่วนด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านกระบวนการฝึกอบรมและด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า "นักศึกษาที่ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน"

ตาราง 48 เปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ความคิดเห็นของนักศึกษารโดยรวมทุกด้าน
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	ป.4 สูงกว่า ป.6,7 ป.6,7			
	\bar{X}	1.91	2.10	2.13
ป.4	1.91	-	0.19*	0.22*
สูงกว่า 6,7	2.10		-	0.03
ป.6,7	2.13			-

จากตาราง 48 แสดงว่านักศึกษาที่มีระดับการศึกษา ป.6,7 และสูงกว่า ป.6,7 มีความเห็นว่าโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดยรวมทุกด้าน มีประโยชน์มากกว่านักศึกษาเกษตรกรครบวงจรที่มีระดับการศึกษา ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจร จำนวนตามอาชีพหลัก

เป็นการทดสอบสมมติฐานในข้อ 4 นักศึกษาที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรทั้ง 4 ด้านแตกต่างกัน ปรากฏผลดังรายละเอียดในตาราง 49 - 53

ตาราง 49 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรด้านเนื้อหาหลักสูตร จำนวนตามอาชีพหลัก

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	เกษตร n=124		ไม่ได้ทำ การเกษตร n=30		T
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. วิชาไม้ผล	2.27	.68	2.30	.53	-.26
2. วิชาสวนผัก	2.27	.68	2.30	.53	-.26
3. วิชาเพาะเห็ด	2.01	.76	1.90	.80	.69
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	1.69	.63	1.97	.61	-2.21*
5. วิชาสัตว์เล็ก	2.24	.63	2.13	.73	.82
6. วิชาสัตว์ปีก	2.46	.67	2.33	.61	.95
7. วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด	1.98	.77	2.07	.69	-.59
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	1.94	.79	2.00	.69	-.41
9. วิชาการเป็นผู้นำ	1.62	.63	2.10	.66	-3.69**
10. วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ	1.97	.63	2.10	.66	-1.65
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร	1.87	.72	2.03	.76	-1.09
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร	2.09	.73	2.23	.68	-.98

ตาราง 49 (ต่อ)

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	เกษตร		ไม่ได้ทำ		T
	n=124		n=30		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
13. วิชากฎหมายการเกษตร	1.77	.68	2.07	.64	-2.13*
14. วิชาชีพรอง					
วิชาชีพอุตสาหกรรม (ช่างยนต์ ช่างวิทยุ ช่างไฟฟ้า ฯลฯ)	2.18	.72	2.47	.63	-2.02*
วิชาชีพคหกรรม (ตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม-เสริมสวย ตัดผมชาย ฯลฯ)	2.09	.64	2.20	.61	-.86
วิชาชีพพาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม (พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ศิลปประดิษฐ์ ฯลฯ)	1.71	.70	1.87	.57	-1.15
รวม	2.01	.32	2.14	.34	-1.94

จากตาราง 49 แสดงว่านักศึกษาที่ประกอบอาชีพเกษตร มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรด้านเนื้อหาหลักสูตรโดยรวมแตกต่างจากนักศึกษาไม่เข้าทำการเกษตรอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องวิชาการเป็นผู้นำ สำหรับรายวิชาที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ วิชากฎหมายการเกษตร และวิชาชีพอุตสาหกรรม (วิชาชีพรอง) นอกนั้นก็แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 50 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้าน
ทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม จำนวนตามอาชีพหลัก

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	เกษตรกร		ไม่ทำ การเกษตร		T
	n=124		n=30		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. บุคลากร					
1.1 ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการฝึกภาคปฏิบัติ	2.53	.59	2.47	.51	.56
1.2 ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบาย เนื้อหาวิชา	2.60	.52	2.43	.63	1.55
1.3 ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบในการสอน	2.52	.62	2.37	.72	1.21
1.4 ครูผู้สอนมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการ เกษตรมาแนะนำอยู่เสมอ	2.05	.66	2.03	.72	.11
1.5 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจ่ายเงินค่าอาหารตรงเวลา	2.48	.58	2.40	.62	.64
1.6 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพัก เข้มงวดในการควบคุมดูแล ความประพฤติของนักศึกษา เกษตรครบวงจร	2.21	.57	2.20	.61	.08
1.7 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพัก เครื่องครุภัณฑ์ ระเบียบของหอพัก	2.31	.63	2.23	.63	.63
1.8 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจัดเจ้าหน้าที่นักศึกษา เกษตรครบ วงจรมีกิจกรรมนันทนาการ	2.03	.72	2.10	.61	-.48
รวม	2.34	.37	2.28	.45	.81

ตาราง 50 (ต่อ)

ด้านทรัพยากรที่เข้ารับการฝึกอบรม	เกษตรกร		ผู้นำดีดีทำ		T
	n=124		n=30		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
2. <u>สิ่งอำนวยความสะดวก</u>					
2.1 มีเอกสารและคู่มือประกอบการเรียนการสอน					
ภาคทฤษฎีเพียงพอ	2.28	.64	2.27	.58	.12
2.2 มีวัสดุอุปกรณ์ที่เข้ารับการฝึกภาคปฏิบัติจำนวน					
เพียงพอและอยู่ในสภาพที่ใช้การได้	2.09	.60	1.97	.49	1.04
2.3 สถานที่ที่เข้ารับการฝึกภาคปฏิบัติสะดวกสบาย	2.24	.59	2.13	.63	.89
2.4 สถานที่ที่เข้ารับการฝึกอบรมภาคทฤษฎีมีสภาพ					
แวดล้อมที่เหมาะสม	2.27	.58	2.30	.60	-.22
2.5 สภาพแวดล้อมของหอพักมีความปลอดภัย	2.01	.68	2.10	.76	-.65
2.6 น้ำที่ไว้สำหรับดื่มและใช้เพื่อการเกษตรมี					
ปริมาณเพียงพอกับความต้องการ	2.10	.67	2.13	.57	-.28
2.7 มีความพร้อมด้านศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่ง					
ค้นคว้าหาข้อมูล	2.04	.71	1.97	.72	.51
รวม	2.15	.40	2.12	.39	.29
รวมทั้งหมด	2.25	.33	2.21	.39	.65

จากตาราง 50 แสดงว่านักศึกษาที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมโดยรวมและรายด้าน แตกต่างจากนักศึกษาที่ไม่ใช่ทางการเกษตร อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกข้อ เช่นเดียวกัน

ตาราง 51 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้าน
กระบวนการฝึกอบรม จำนวนตามอาชีพหลัก

ด้านกระบวนการฝึกอบรม	เกษตรกร		ไม่ได้ทำ การเกษตร		T
	n=124		n=30		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. การเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรใช้ระยะเวลา 4 เดือน (648 ชั่วโมง) มีความเหมาะสม	2.30	.75	2.40	.56	-.69
2. กิจกรรมประจำวันที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามตารางที่กำหนดไว้มีความเหมาะสม	2.42	.57	2.23	.63	1.57
3. ภาระเบียบของหอพักที่ให้นักศึกษาปฏิบัติมีความเหมาะสม	2.31	.60	2.17	.46	1.19
4. สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลมีความเหมาะสมเพียงพอ	1.88	.66	1.73	.69	1.08
5. การกำหนดให้นักศึกษาได้มีเวลาดูแลกิจกรรมงานฟาร์มในวันเสาร์-อาทิตย์มีความเหมาะสม	2.08	.68	2.10	.66	-.14
6. ศูนย์การเรียนรู้สำหรับใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาข้อมูลสะดวกสบาย ค้นหาหนังสือง่าย	2.11	.72	2.23	.73	-.82
7. การจัดใบศึกษาดูงานนอกสถานที่มีความเหมาะสม	2.65	.57	2.57	.57	.75
8. การจัดทำกิจกรรมออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่มีความเหมาะสม	1.96	.67	2.33	.61	-2.80**

ตาราง 51 (ต่อ)

ด้านกระบวนการฝึกอบรม	เกษตรกร		ไม่ได้ทำ		T
	n=124		n=30		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
9. ระยะเวลาในการออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ 1-5					
วัน มีความเหมาะสม	1.99	.67	2.30	.65	-2.28*
10. การฝึกทักษะด้านการจัดการและการตลาดด้วยการ					
นำสินค้าทางการเกษตรไปจำหน่ายมีความเหมาะสม	2.16	.67	2.17	.70	-.04
11. การวัดผลประเมินผลโดยการตรวจผลงานและทดสอบ					
ความรู้มีความเหมาะสม	2.38	.66	2.53	.57	-1.18
รวม	2.20	.31	2.25	.37	-.72

จากตาราง 51 แสดงว่านักศึกษาที่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านกระบวนการฝึกอบรมโดยรวมแตกต่างจากนักศึกษาที่ไม่ได้ทำทำการเกษตรอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ การจัดทำกิจกรรมออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ที่มีความเหมาะสม สำหรับข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ ระยะเวลาในการออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ 1-5 วัน มีความเหมาะสม นอกนั้นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 52 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้าน
ผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม จำนวนตามอาชีพหลัก

ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	เกษตรกร n=124		ไม่ได้ทำ การเกษตร n=30		T
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
1. วิชาไม้ผล	2.30	.71	2.17	.65	.93
2. วิชาสวนผัก	2.29	.68	2.13	.68	1.13
3. วิชาเพาะเห็ด	2.86	.75	1.87	.78	-.02
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	1.74	.70	1.83	.75	-.64
5. วิชาสัตว์เล็ก	2.15	.73	2.07	.69	.59
6. วิชาสัตว์ปีก	2.42	.66	1.97	.76	1.85
7. วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด	2.02	.71	2.57	.37	.34
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	2.01	.75	1.93	.64	.50
9. วิชาการเป็นผู้นำ	1.71	.58	1.83	.75	-.99
10. วิชาการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	2.01	.67	1.87	.68	1.04
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร	1.81	.67	1.57	.63	1.85
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร	1.97	.71	1.77	.73	1.39
13. วิชากฎหมายการเกษตร	1.57	.60	1.53	.68	.31
14. วิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสม	1.79	.67	1.63	.67	1.16

ตาราง 52 (ต่อ)

ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	เกษตร		ไม่ได้อา การเกษตร		T
	n=124		n=30		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
15. การศึกษาดูงานนอกสถานที่	2.40	.72	2.07	.78	2.26*
16. กิจกรรมเสริมหลักสูตร	2.15	.68	1.87	.68	2.00*
รวม	2.01	.37	1.89	.41	1.57

จากตาราง 52 แสดงว่านักศึกษาที่ประกอบอาชีพเกษตร มีความคิดเห็นที่สามารถนำความรู้ที่ได้รับจากโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองได้แตกต่างจากนักศึกษาที่ไม่ใช่ทำการเกษตร อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 53 เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดยรวมทุกด้าน จำแนกตามอาชีพหลัก

ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	เกษตรกร		ไม่ได้ทำ การเกษตร		T
	n=124		n=30		
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	
ด้านเนื้อหาหลักสูตร	2.01	.32	2.14	.34	-1.94
ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	2.25	.33	2.21	.39	.65
ด้านกระบวนการฝึกอบรม	2.20	.31	2.25	.37	-.72
ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	2.01	.37	1.89	.41	1.57
รวม	2.11	.22	2.11	.26	.02

จากตาราง 53 แสดงว่านักศึกษาที่มีอาชีพทำการเกษตร มีความเห็นเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดยรวมทุกด้านแตกต่างจากนักศึกษาที่ไม่ได้ทำการเกษตร อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติทุกด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 4 ที่ว่า "นักศึกษาที่ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน"

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร เป็นการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรของผู้เกี่ยวข้อง 2 กลุ่ม คือ 1. กลุ่มข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง 2. กลุ่มคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร

4.1 ความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรเป็นรายด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม ปรากฏผลดังรายละเอียดในตาราง 54 - 59

ตาราง 54 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. หลังจากจบการฝึกอบรมแล้วนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรสามารถนำความรู้ไปพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ทำการเกษตรของตนได้	2.33	.49	ปานกลาง
2. หลังจากจบการฝึกอบรมแล้วนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่และเป็นแกนนำด้านการเกษตรในหมู่บ้าน	2.08	.51	ปานกลาง
3. หลังจากจบการฝึกอบรมแล้วนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรมีความรักผูกพันในอาชีพเกษตรและไม่ละทิ้งถิ่น	2.25	.45	ปานกลาง

ตาราง 54 (ต่อ)

ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
4. หลักเกณฑ์ในการกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษา เกษตรครบวงจร จะต้องอยู่ในพื้นที่เป้าหมายมีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง มีความเหมาะสม	2.25	.75	ปานกลาง
5. หลักเกณฑ์สำหรับผู้ที่จะเป็นนักศึกษา เกษตรครบวงจรคือต้อง ผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการหมู่บ้าน และต้องผ่านความ เห็นชอบจากผู้ปกครองมีความเหมาะสม	2.58	.67	มาก
6. เงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมต้องกลับไป ประกอบอาชีพเกษตรในหมู่บ้านของตนเองมีความเหมาะสม	2.33	.65	ปานกลาง
รวม	2.31	.32	ปานกลาง

จากตาราง 54 แสดงว่าข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง มีความเห็นว่าวัตถุประสงค์
และหลักเกณฑ์ของโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดยรวม มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
หรือชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสม
อยู่ในระดับมาก คือ หลักเกณฑ์สำหรับผู้ที่จะเป็นนักศึกษา เกษตรครบวงจรคือ ต้องผ่านการคัดเลือก
จากคณะกรรมการหมู่บ้าน และต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้ปกครอง ($\bar{X} = 2.58$) นอกเหนือ
จากนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ($\bar{X} = 2.08 - 2.33$)

ตาราง 55 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการ และครูสอน
รายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านเนื้อหาหลักสูตร

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. วิชาไม้ผล	3.00	.00	มาก
2. วิชาสวนผัก	2.67	.49	มาก
3. วิชาเพาะเห็ด	2.75	.45	มาก
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	2.17	.72	ปานกลาง
5. วิชาสัตว์เล็ก	2.67	.49	มาก
6. วิชาสัตว์ปีก	2.67	.49	มาก
7. วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด	2.33	.49	ปานกลาง
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	2.67	.49	มาก
9. วิชาการเป็นผู้นำ	2.17	.83	ปานกลาง
10. วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ	2.42	.51	มาก
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร	2.33	.78	ปานกลาง
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร	2.42	.67	มาก
13. วิชากฎหมายการเกษตร	2.17	.83	ปานกลาง
14. วิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสม	2.25	.45	ปานกลาง

ตาราง 55 (ต่อ)

ด้านเนื้อหาหลักสูตร	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
15. วิชาชีพรอง	2.50	.52	มาก
วิชาชีพอุตสาหกรรม (ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อม ฯลฯ)			
วิชาชีพพาณิชยกรรม (ตัดเย็บเสื้อผ้า เสริมสวย ตัดผมชาย ฯลฯ)			
วิชาชีพพาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม (พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ศิลปประดิษฐ์ ฯลฯ)			
รวม	2.48	.41	มาก

จากตาราง 55 แสดงว่าข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง มีความเห็นว่าโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านเนื้อหาหลักสูตรโดยรวมเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.48$) เมื่อพิจารณาเป็นรายวิชา พบว่า มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ คือ วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ ($\bar{X} = 2.17$) วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด ($\bar{X} = 2.33$) วิชาการเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 2.17$) วิชาสหกรณ์การเกษตร ($\bar{X} = 2.33$) วิชากฎหมายการเกษตร ($\bar{X} = 2.17$) และวิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสม ($\bar{X} = 2.25$) นอกเหนือจากนี้เกือบทุกรายวิชามีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือชุมชนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.42 - 3.00$)

ตาราง 56 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอน
รายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม		\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. สิ่งอำนวยความสะดวก				
1.1	การขอความร่วมมือในการจัดทำสื่อมีความสะดวกดี	2.33	.49	ปานกลาง
1.2	การขอเบิกวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรมมีความสะดวก รวดเร็ว	2.17	.39	ปานกลาง
1.3	วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีจำนวนเหมาะสมกับ นักศึกษา	2.25	.62	ปานกลาง
1.4	สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมภาคปฏิบัติสะดวก ปลอดภัย	2.50	.52	มาก
1.5	สถานที่ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติมีอุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้ การได้	2.25	.62	ปานกลาง
1.6	สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมภาคทฤษฎี มีความเหมาะสม	2.25	.40	ปานกลาง
รวม		2.29	.36	ปานกลาง
2. งบประมาณ				
2.1	นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรได้รับการจัดงบประมาณค่า ใช้จ่ายอย่างเพียงพอ	2.50	.52	มาก
2.2	การจัดสรรงบประมาณด้านการจัดทำสื่อประกอบ การเรียนการสอนมีเพียงพอ	2.33	.65	ปานกลาง

ตาราง 56 (ต่อ)

ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
2.3 การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ สำหรับฝึกภาคปฏิบัติ	2.33	.65	ปานกลาง
2.4 การจัดสรรงบประมาณในการซ่อมแซมและบำรุง รักษาเครื่องมือในการฝึกภาคปฏิบัติ	1.92	.67	ปานกลาง
2.5 การจัดสรรงบประมาณในการไปทัศนศึกษาดูงานนอก สถานที่	2.33	.65	ปานกลาง
2.6 การจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงโรงเรียน เลี้ยงสัตว์และโรงเรียนเพาะชากล้าไม้	2.25	.45	ปานกลาง
2.7 การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้ออาหารสัตว์และซื้อ ปุ๋ยบำรุงพืช	2.33	.49	ปานกลาง
2.8 การจัดสรรงบประมาณในการซ่อมแซมหอพัก	1.75	.62	ปานกลาง
รวม	2.22	.45	ปานกลาง
รวมทั้งหมด	2.25	.34	ปานกลาง

จากตาราง 56 แสดงว่าข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง มีความเห็นว่าโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมโดยรวม มีความเพียงพอเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.25$) และในรายด้านคือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X} = 2.29$) และด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 2.22$) อยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมภาคปฏิบัติสะดวกปลอดภัย ($\bar{X} = 2.50$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ การขอเบิกวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม มีความสะดวกรวดเร็ว ($\bar{X} = 2.17$) สำหรับด้านงบประมาณข้อที่อยู่ในระดับมาก คือ นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรได้รับงบประมาณค่าใช้จ่ายอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 2.50$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ($\bar{X} = 1.75 - 2.33$)

ตาราง 57 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอน
รายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านกระบวนการฝึกอบรม

ด้านกระบวนการฝึกอบรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. การดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรเป็นไป ตามแผนที่กำหนดไว้	2.67	.49	มาก
2. การวางแผนติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	2.42	.51	มาก
3. การเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร 1 ระยะเวลา 4 เดือน (648 ชั่วโมง)	2.50	.52	มาก
4. การให้เบี้ยเลี้ยงนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรวันละ 40 บาท	2.33	.65	ปานกลาง
5. การให้นักศึกษามีทักษะด้านการจัดการและการตลาด ด้วย การออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่	2.25	.62	ปานกลาง
6. ระยะเวลาในการออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ใช้เวลา 1-5 วัน	2.67	.49	มาก
7. การจัดใบศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเป็นกิจกรรมเสริม หลักสูตร	2.50	.52	มาก
8. การจัดให้นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรดูผลงานฟาร์ม ในวัน เสาร์-อาทิตย์	2.50	.67	มาก
9. การให้นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรช่วยเหลือกิจกรรมของศูนย์ฯ	2.50	.52	มาก
10. การวัดผลและประเมินผลโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร โดยการตรวจผลงานและทดสอบความรู้	2.33	.49	ปานกลาง
รวม	2.47	.33	มาก

จากตาราง 57 แสดงว่าข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง มีความเห็นว่าโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านกระบวนการฝึกอบรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง 3 ข้อ คือ การให้เบี้ยเลี้ยงนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร 40 บาท ($\bar{X} = 2.33$) การให้นักศึกษาฝึกทักษะด้านการจัดการและการตลาดด้วยการออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ ($\bar{X} = 2.25$) การวัดผลและประเมินผลโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดยการตรวจผลงานและทดสอบความรู้ ($\bar{X} = 2.33$) กระบวนการฝึกอบรมส่วนใหญ่ นอกเหนือจากนี้ มีความเหมาะสมในระดับมากทุกข้อ ($\bar{X} = 2.42 - 2.67$)

ตาราง 58 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการ ครูสอนรายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม

ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. วิชาไม้ผล	2.83	.39	มาก
2. วิชาสวนผัก	2.33	.78	ปานกลาง
3. วิชาเพาะเห็ด	2.67	.49	มาก
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	2.17	.58	ปานกลาง
5. วิชาสัตว์เล็ก	2.58	.67	มาก
6. วิชาสัตว์ปีก	2.58	.51	มาก
7. วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด	2.00	.60	ปานกลาง
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร	2.58	.51	มาก
9. วิชาการเป็นผู้นำ	2.25	.87	ปานกลาง
10. วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ	2.17	.83	ปานกลาง

ตาราง 58 (ต่อ)

ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร	2.00	.85	ปานกลาง
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร	2.17	.72	ปานกลาง
13. วิชากฎหมายการเกษตร	2.00	.85	ปานกลาง
14. วิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสม	2.33	.65	ปานกลาง
15. วิชาชีพรอง			
วิชาชีพอุตสาหกรรม (ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างเชื่อม ฯลฯ)	2.58	.67	มาก
วิชาชีพคหกรรม (ตัดเย็บเสื้อผ้า เสริมสวย ตัดผมชาย ฯลฯ)	2.50	.52	มาก
วิชาชีพพาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม (พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ศิลปประดิษฐ์ ฯลฯ)	1.67	.94	ปานกลาง
รวม	2.47	.33	มาก

จากตาราง 58 แสดงว่าข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง มีความคาดหวังว่านักศึกษาจะสามารถนำวิชาความรู้ที่ได้รับจากโครงการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงคาดหวังว่าวิชาที่นักศึกษาเกษตรครบวงจรจะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ในระดับมาก 7 ข้อ คือ วิชาไม้ผล ($\bar{X} = 2.83$) วิชาเพาะเห็ด ($\bar{X} = 2.67$) วิชาสัตว์เล็ก ($\bar{X} = 2.58$) วิชาสัตว์ปีก ($\bar{X} = 2.58$) วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ($\bar{X} = 2.58$) วิชาชีพอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 2.58$) วิชาชีพคหกรรม ($\bar{X} = 2.50$) วิชาชีพส่วนใหญ่นอกเหนือจากนี้คาดหวังว่าจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.67 - 2.33$)

ตาราง 59 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอน
รายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดยรวมทุกด้าน

การจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ	2.31	.32	ปานกลาง
ด้านเนื้อหาหลักสูตร	2.48	.41	มาก
ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม	2.25	.34	ปานกลาง
ด้านกระบวนการฝึกอบรม	2.47	.53	มาก
ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	2.47	.53	มาก
รวม	2.39	.38	มาก

จากตาราง 59 แสดงว่าข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง มีความเห็นว่าโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดยรวมทุกด้าน เหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 2.39$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ($\bar{X} = 2.48$) ด้านกระบวนการฝึกอบรม ($\bar{X} = 2.47$) ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม ($\bar{X} = 2.47$) และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ ($\bar{X} = 2.31$) ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 2.25$)

4.2 ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร

การวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรเป็นรายด้าน คือ ด้านกระบวนการฝึกอบรม ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม ปรากฏผลดังรายละเอียดในตาราง 60 - 62

ตาราง 60 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ด้านกระบวนการฝึกอบรม

ด้านกระบวนการฝึกอบรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. การประชาสัมพันธ์ของโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร	2.00	.65	ปานกลาง
2. การติดต่อประสานงานในการรับสมัครนักศึกษาเกษตรครบวงจร	2.13	.66	ปานกลาง
3. การติดต่อประสานงานในการรับส่งนักศึกษาเกษตรครบวงจร เข้ารับการฝึกอบรม	2.37	.66	มาก
4. การนิเทศของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ในระหว่างที่มีการเรียนการสอน	1.90	.72	ปานกลาง
5. การติดตามผลของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ หลังจากนักศึกษาเกษตรครบ วงจรจบไปแล้ว	1.63	.71	ปานกลาง
6. การให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่นักศึกษาเกษตรครบวงจร ที่ผ่านการฝึกอบรมไปแล้ว	1.81	.68	ปานกลาง
7. การจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักศึกษาที่ ผ่านการฝึกอบรมไปแล้ว	1.69	.75	ปานกลาง
รวม	1.93	.48	ปานกลาง

จากตาราง 60 แสดงว่าคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษามีความเห็นว่าการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านกระบวนการฝึกอบรม มีความเหมาะสมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เกือบทุกกระบวนการฝึกอบรม มีความเหมาะสมระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.63 - 2.13$) ยกเว้นกระบวนการฝึกอบรมเรื่องการติดต่อประสานงานในการรับส่งนักศึกษา เกษตรครบวงจร เข้ารับการฝึกอบรมอยู่ระดับมาก ($\bar{X} = 2.37$)

ตาราง 61 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ปกครองนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม

ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
1. นำความรู้ไปปรับปรุงพื้นที่ทำการเกษตร	2.35	.68	มาก
2. เป็นผู้นำด้านการเกษตรในหมู่บ้านได้	1.97	.68	ปานกลาง
3. นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนาอาชีพเกษตร	1.91	.70	ปานกลาง
4. ความสามารถในการจัดการและการตลาด	1.80	.68	ปานกลาง
5. ขยายกิจการด้านการเกษตร	1.79	.71	ปานกลาง
6. ชักชวนให้เกษตรกรในหมู่บ้านจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์	1.63	.72	ปานกลาง
7. ชักชวนให้เกษตรกรในหมู่บ้านประกอบอาชีพเกษตรกร มากกว่าออกไปรับจ้างขายแรงงาน	1.90	.68	ปานกลาง
8. มีความขยัน อดทน รับผิดชอบสูงขึ้น	2.45	.62	มาก
รวม	1.98	.48	ปานกลาง

จากตาราง 61 แสดงว่าคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษามีความเห็นที่
นักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากโครงการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและ
พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.98$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรสามารถนำความรู้มาใช้ประโยชน์ได้ในระดับมาก 2
ข้อ คือ นำความรู้ไปปรับปรุงพื้นที่ทำการเกษตร ($\bar{X} = 2.35$) และมีความขยัน อดทน มี
ความรับผิดชอบสูงขึ้น ($\bar{X} = 2.45$) นอกเหนือจากนี้นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์
ได้ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.63 - 1.97$)

ตาราง 62 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้าน
และผู้ปกครองนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดยรวมทุกด้าน

การจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น
ด้านกระบวนการฝึกอบรม	1.93	.48	ปานกลาง
ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม	1.98	.48	ปานกลาง
รวม	1.96	.44	ปานกลาง

จากตาราง 62 แสดงว่าคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษามีความเห็นว่าการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดยรวมทั้ง 2 ด้าน มีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือชุมชนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.96$) เมื่อพิจารณาความคิดเห็นเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 1.98$) สูงกว่าด้านกระบวนการฝึกอบรม ($\bar{X} = 1.93$)

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดโครงการฝึกอบรม

เกษตรกรครบวงจร

การวิเคราะห์และแปลผลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ได้แยกเป็นความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร จำนวน 154 คน และผู้เกี่ยวข้อง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มข้าราชการ กลุ่มครูสอนรายชั่วโมง จำนวน 12 คน กลุ่มคณะกรรมการหมู่บ้าน และกลุ่มผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร จำนวน 176 คน จากแบบสอบถามปลายเปิด ดังปรากฏผลในตาราง 63 - 65

ตาราง 63 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรเกี่ยวกับการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
	(n=154)	
1. เหตุผลในการเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร		
1.1 ต้องการมีความรู้ใหม่ ๆ ด้านการเกษตร	54	35.06
1.2 ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพเกษตร	33	21.42
1.3 ต้องการนำความรู้ไปปรับปรุงอาชีพเกษตร	14	9.09
1.4 ต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพเสริม	14	9.09
1.5 ต้องการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์	13	8.44
1.6 ต้องการนำความรู้ไปพัฒนาตนเอง	9	5.84
1.7 ต้องการนำความรู้ไปเทียบโอน	6	3.89
1.8 ผู้ปกครองให้มาเรียน	6	3.89
1.9 เพื่อนชักชวนให้มาเรียน	5	3.24

ตาราง 63 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ (n=154)
2. <u>เนื้อหาวิชาที่ควรปรับปรุง</u>		
2.1 เนื้อหาวิชาที่อยู่แล้ว แต่ควรเพิ่มภาคปฏิบัติให้มาก	23	14.93
2.2 ควรมีการปรับปรุงทุกวิชา	20	12.98
2.3 วิชาสวนผัก	19	12.33
2.4 วิชาประมง	15	9.74
2.5 วิชาไม้ผล เพราะเวลาเรียนน้อยไป	10	6.49
2.6 วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ	9	5.84
2.7 วิชาสหกรณ์การเกษตร	6	3.89
2.8 วิชากฎหมายการเกษตร	6	3.89
2.9 วิชาการเป็นผู้นำ	5	3.24
3. <u>กิจกรรมที่สำคัญและมีประโยชน์</u>		
3.1 การศึกษาดูงานนอกสถานที่	60	38.96
3.2 การดูแลงานฟาร์ม	40	25.97
3.3 การรวมกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมภายในหอพัก	20	12.98
3.4 การออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่	15	9.74
3.5 แหล่งศึกษาค้นคว้า	10	6.49
3.6 การนำผลผลิตไปจำหน่าย	9	5.84
4. <u>การนำความรู้ไปใช้ประโยชน์</u>		
4.1 นำความรู้ไปพัฒนาอาชีพเกษตร	55	35.71
4.2 นำความรู้ไปประกอบอาชีพเกษตร	30	19.48
4.3 นำความรู้ไปประกอบอาชีพเสริม	20	12.98

ตาราง 63 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
	(n=154)	
4.4 นำความรู้ไปใช้ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	18	11.68
4.5 นำความรู้ไปเผยแพร่	12	7.79
4.6 นำความรู้ไปทำวิทยุหมัก	9	5.84
4.7 นำความรู้ไปเทียบโอน	6	3.89
4.8 นำความรู้ไปใช้ในการจัดการตลาด	4	2.59
5. <u>ปัญหา/อุปสรรค</u>		
5.1 น้ำคั้นน้ำชาไม่ค่อยสะอาด	25	16.23
5.2 ความสะอาดของหอพัก	20	12.98
5.3 อาหารไม่ค่อยดี	18	11.68
5.4 ได้รับความรู้ไม่ตรงกับความต้องการ	13	8.44
5.5 ระยะเวลาเรียนนานเกินไป น่าจะสอนเฉพาะเรื่องที่น่าสนใจ	12	7.79
5.6 การติดตามผลของเจ้าหน้าที่ไม่ต่อเนื่อง	12	7.79
5.7 เครื่องมือทางการเกษตรไม่เพียงพอ	11	7.14
5.8 สถานที่เรียนไม่เหมาะสม	10	6.49
5.9 ขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรมหอพัก	9	5.84
5.10 อาจารย์บางท่านไม่สนใจการสอน	8	5.19
5.11 การรักษาพยาบาลไม่ดี	6	3.89
5.12 การไม่ปฏิบัติตามกฎของนักศึกษา	5	3.24
5.13 การพูดจาไม่สุภาพของเจ้าหน้าที่	5	3.24

ตาราง 63 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
	(n=154)	
6. <u>ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพเกษตรหรือไม่</u>		
6.1 ประกอบอาชีพเกษตร เพราะ	110	
6.1.1 ท้ามาแต่บรรพบุรุษ	87	56.49
6.1.2 ไม่อยากไปหางานทำในตัวเมือง	12	7.79
6.1.3 เพื่อลดรายจ่ายภายในครอบครัว	11	7.14
6.2 ไม่ประกอบอาชีพเกษตร เพราะ	44	
6.2.1 พื้นที่ไม่เหมาะทำการเกษตร	12	7.79
6.2.2 ไม่มีน้ำทำการเกษตร	10	6.49
6.2.3 ประกอบอาชีพรับจ้าง ค้าขาย	8	5.19
6.2.4 ไม่มีทุนทำการเกษตร	6	3.89
6.2.5 ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร	4	2.59
6.2.6 ขาดการสนับสนุน	4	2.59
7. <u>ศูนย์ควราห์การสนับสนุนในด้าน</u>		
7.1 ด้านเงินทุนหมุนเวียน ควรมีเงินให้นักศึกษายืมโดยเขียนขอกุณารูปของโครงการ	54	35.06
7.2 พันธุ์สัตว์ ควรมีพ่อพันธุ์-แม่พันธุ์ให้นักศึกษายืม เมื่อได้ผลจึงส่งคืน เช่น ไก่เนื้อ ไก่พื้นเมือง	39	25.32
7.3 พันธุ์พืชควรจัดพันธุ์พืชที่มีคุณภาพให้นักศึกษาที่สนใจยืม เช่น พันธุ์ไม้ผล ไม้ดอก-ไม้ประดับ	35	22.72
7.4 วัสดุ-อุปกรณ์ ควราห์ยืมในช่วงที่เริ่มโครงการ เช่น เครื่องมือขยายพันธุ์พืช	17	11.03

ตาราง 63 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ (n=154)
8. ประโยชน์จากการเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร		
8.1 มีความรู้เทคนิคใหม่ ๆ ทางการเกษตร	38	24.67
8.2 ได้เพิ่มความรู้ไปประกอบอาชีพเกษตร	29	18.83
8.3 ได้ประสบการณ์ต่าง ๆ	26	16.88
8.4 ได้เพิ่มความรู้ไปประกอบอาชีพเสริม	25	15.40
8.5 ได้เพิ่มความรู้ไปเทียบโอน	11	7.14
8.6 รู้จักรักษาสิ่งแวดล้อม	9	5.84
8.7 ได้เพิ่มความรู้วิชาการเป็นผู้นำไปใช้ประโยชน์	9	5.84
8.8 ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น	7	4.54

จากตาราง 63 แสดงว่านักศึกษาเกษตรกรครบวงจร มีเหตุผลในการเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรสูงสุดในเรื่องต้องการมีความรู้ใหม่ ๆ ด้านการเกษตร จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 35.06 รองลงมาคือ ต้องการความรู้ไปประกอบอาชีพเกษตร จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 21.42 และเหตุผลในการเข้ารับการฝึกอบรมน้อยที่สุดคือ เพื่อนชักชวนให้มาเรียน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.24 ส่วนเนื้อหาวิชาที่จะต้องปรับปรุงมากที่สุดคือ เนื้อหาวิชาที่อยู่แล้ว แต่ควรเพิ่มภาคปฏิบัติให้มาก จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 14.93 รองลงมาควรมีการปรับปรุงทุกวิชา จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.98 เนื้อหาวิชาที่ควรปรับปรุงน้อยที่สุดคือ วิชาการเป็นผู้นำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.24 ส่วนกิจกรรมที่สำคัญและมีประโยชน์มากที่สุดคือ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 38.96 รองลงมาการดูผลงานฟาร์ม จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 25.97 การรวมกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมภายในหอพัก

จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.98 กิจกรรมที่สำคัญและมีประโยชน์น้อยที่สุดคือ การนำผลผลิตไปจำหน่าย จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 5.84 ส่วนการนำความรู้ด้านการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์นั้น ส่วนใหญ่จะนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพเกษตรกร จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 รองลงมาการนำความรู้ไปประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 19.48 การนำความรู้ไปใช้น้อยที่สุดคือ การนำความรู้ไปใช้ในการจัดการตลาด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.59 ส่วนปัญหา/อุปสรรคที่พบในการฝึกอบรมส่วนใหญ่คือ น้ำดื่ม น้ำชาไม่คอยสะอาด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 16.23 รองลงมาความสะอาดของหอพัก จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 12.98 ปัญหา/อุปสรรคน้อยที่สุดคือ การพูดจาไม่สุภาพของเจ้าหน้าที่ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.24 ปัจจุบันผู้เคยรับการอบรมส่วนใหญ่ยังประกอบอาชีพเกษตรกรกรรมอยู่ เพราะทํางานต่ำบรรพบุรุษ จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 56.49 เหตุที่ไม่ประกอบอาชีพเกษตรกรเพราะส่วนใหญ่พื้นที่ไม่เหมาะทํากาเกษตร จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 7.79 รองลงมาไม่มีน้ำทํากาเกษตร จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 6.49 ในส่วนที่ใหทางศูนย์สนับสนุนนั้น ส่วนใหญ่ต้องการให้สนับสนุนทางด้านเงินทุนหมุนเวียน จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 35.06 รองลงมาด้านพันธุ์สัตว์ จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 25.32 พันธุ์พืช จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 22.72 สำหรับประโยชน์ที่ได้รับจากการฝึกอบรม ส่วนใหญ่มีความรู้เทคนิคใหม่ ๆ ทากาเกษตร จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 24.67 รองลงมาได้นักความรู้ไปประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 18.83 คน ได้ประสบการณ์ต่าง ๆ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 16.88 ได้นักความรู้ไปประกอบอาชีพเสริม จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 15.40

ตาราง 64 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงเกี่ยวกับการ
จัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ (n=12)
1. โครงสร้างของหลักสูตร		
1.1 หลักสูตรมีความเหมาะสม	6	50.00
1.2 หลักสูตรควรมีการปรับปรุงเนื่องจากรายวิชามากเกินไป ควรมีเฉพาะรายวิชาที่สอดคล้องกับอาชีพเกษตรของผู้เรียนและเน้นการฝึกทักษะให้มากกว่านี้	4	33.33
1.3 หลักสูตรควรปรับปรุงโดยวิเคราะห์จากสภาพปัญหา ความต้องการและนโยบายของสังคมจังหวัดสระแก้ว	2	16.66
2. กระบวนการฝึกอบรม		
2.1 กระบวนการฝึกอบรมเหมาะสม	3	25.00
2.2 ระยะเวลาการฝึกอบรมรายวิชาน้อยเกินไป	2	16.66
2.3 ควรปรับปรุงโครงการในเชิงรุกโดยใช้พื้นที่ของผู้เรียนเป็นแหล่งความรู้ ผนวกกลุ่มเป็นครั้งคราว	2	16.66
2.4 ก่อนและหลังการฝึกอบรมควรมีศูนย์ฯประเมินผลนอกเหนือฝ่ายเกษตร เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง นำมาปรับปรุง	1	8.33
2.5 ขาดความใกล้ชิดนักศึกษา ควรสร้างความคุ้นเคยเป็นการแก้ปัญหาที่ดี	1	8.33
2.6 ควรปลูกฝังให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตร เช่น จัดกิจกรรมนันทนาการ ผนวกกลุ่ม	1	8.33
2.7 ควรเน้นให้บุตร เกษตรที่เ้ามาได้ศึกษาต่อ เข้ารับการฝึกอบรมโครงการเกษตรกรครบวงจร	1	8.33
2.8 การฝึกภาคปฏิบัติต้องให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาให้มากที่สุด	1	8.33

ตาราง 64 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
	(n=12)	
3. ด้านนักศึกษา		
3.1 ขาดเป้าหมายในการนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ	4	33.33
3.2 ปัญหาการอยู่ร่วมกันในหอพัก	3	25.00
3.3 ขาดความตั้งใจจริงในการเรียน	3	25.00
3.4 ควรเน้นการพัฒนา นักศึกษาด้านร่างกาย จิตใจ การเข้าสังคมและ สติปัญญาด้วย	2	16.66
4. ด้านครูผู้สอน		
4.1 มีการเตรียมการสอนมาน้อย	3	25.00
4.2 ไม่สนใจฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ	3	25.00
4.3 ไม่สนใจการสอน	2	16.66
4.4 ควรให้ครูได้รับการฝึกอบรมเพิ่มพูนความรู้ใหม่ ๆ	2	16.66
4.5 ควรเพิ่มครูให้มากกว่านี้	2	16.66
5. ด้านตำรา วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ฝึกอบรม		
5.1 อุปกรณ์ไม่เพียงพอและล้าสมัย	4	33.33
5.2 ตำราอ่านประกอบมีน้อย ไม่ทันสมัย	2	16.66
5.3 บางรายวิชาผู้สอนต้องจัดทำเอกสารแจกเอง	2	16.66
5.4 ตำราเรียน มีไม่ครบทุกวิชา	1	8.33
5.5 การขอเปิดวัสดุสำเร็จ การขอจัดซื้อไม่ทันต่อเหตุการณ์	1	8.33
5.6 สถานที่ฝึกอบรมเหมาะสม	1	8.33
5.7 สถานที่ฝึกอบรมไม่เหมาะสม	1	8.33

ตาราง 64 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ (n=12)
6. <u>ระยะเวลาในการฝึกอบรม</u>		
6.1 ระยะเวลาในการฝึกอบรมเหมาะสม	6	50.00
6.2 ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมปานกลาง	3	25.00
6.3 ระยะเวลาในการฝึกอบรมยาวเกินไป ควรลดระยะเวลาการฝึก อบรม และเน้นการฝึกอบรมระยะสั้น ๆ เฉพาะเรื่องให้มากขึ้น ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้เลย	3	25.00
7. <u>ด้านงบประมาณ</u>		
7.1 ควรเพิ่มงบประมาณที่ใช้ในโครงการตามสภาพเศรษฐกิจ	4	33.33
7.2 ค่าอาหารนักศึกษา เกษตรกรบวจรควรเพิ่มมากกว่านี้	3	25.00
7.3 งบประมาณมีความเหมาะสม	3	25.00
7.4 งบประมาณไม่เพียงพอ	2	16.66
8. <u>ด้านห้องพัก</u>		
8.1 ควรมีการปรับปรุงให้มีผู้รับผิดชอบตลอดเวลา	6	50.00
8.2 ที่พักมีความเหมาะสมปานกลาง	4	33.33
8.3 ควรปรับปรุงให้มีสภาพดีกว่านี้ เช่น ห้องน้ำ ห้องเตรียมอาหาร	2	16.66
9. <u>ด้านการประชาสัมพันธ์โครงการ</u>		
9.1 มีการประชาสัมพันธ์มาก คนสนใจน้อย	5	41.66
9.2 ควรเพิ่มความเข้มในการประชาสัมพันธ์มากกว่านี้ เพื่อให้ผู้สนใจ เข้าใจกระบวนการฝึกอบรม	4	33.33
9.3 ขาดการติดตามผลนักศึกษาที่จบไปแล้ว	3	25.00

ตาราง 64 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ (N=12)
10. ความเหมาะสมของโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรกับความเจริญก้าวหน้าของจังหวัดสระแก้วปัจจุบัน		
10.1 วิชาที่สอนอยู่เดิม แต่ปรับปรุงวิชาที่ทันสมัยสอดคล้องกับสถานะจริงของเกษตรกรมากขึ้น โดยอิงพื้นฐานการประกอบอาชีพเกษตรกรเดิมในพื้นที่	5	41.66
10.2 วิชาที่ลดระยะเวลาการฝึกอบรมลงเป็น 100-300 ชั่วโมง ขึ้นอยู่กับรายวิชาโดยให้ผู้ฝึกอบรมเลือกเรียนเพียง 1-2 วิชา ตามความสนใจและตามสภาพจริงของการประกอบอาชีพ	4	33.33
10.3 วิชาที่มีความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่ทำงานด้านการเกษตร	2	16.66
10.4 ยกเลิกการสอนวิชาชีพเกษตรกรในระดับที่สูงขึ้น เช่น ปวช. (เกษตรกรกรม) โดยอาจร่วมกับวิทยาลัยเกษตรกรรมสระแก้ว	1	8.33
10.5 จัดให้มีการอบรมเกษตรกรเฉพาะเรื่องให้แก่กลุ่มเป้าหมายทั่วไป	1	8.33

จากตาราง 64 แสดงว่าข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง มีความคิดเห็นด้านโครงสร้างเนื้อหาหลักสูตรเกษตรกรครบวงจรส่วนใหญ่เห็นว่าเหมาะสมดี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาหลักสูตรควรมีการปรับปรุงเนื่องจากรายวิชามากเกินไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนด้านกระบวนการฝึกอบรมความเห็นส่วนใหญ่มีความเหมาะสม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาระยะเวลาในการอบรมน้อยเกินไป ควรปรับโครงสร้างในเชิงรุก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 ส่วนด้านนักศึกษาส่วนใหญ่ขาดเป้าหมายในการนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาปัญหาการ

อยู่ร่วมกันในหอพัก และขาดความตั้งใจจริงในการเรียน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนด้านครูผู้สอนส่วนใหญ่มีการเตรียมการสอนมาน้อย และไม่สนใจฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนด้านตำรา วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ฝึกอบรม ส่วนใหญ่เห็นว่าอุปกรณ์ไม่เพียงพอและล้าสมัย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาตำราอ่านประกอบมีน้อย ไม่ทันสมัย และบางรายวิชาผู้สอนต้องจัดทำเอกสารแจกเอง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 ส่วนระยะเวลาในการฝึกอบรมเห็นว่าระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาเห็นว่าเหมาะสมปานกลาง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ด้านงบประมาณส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มงบประมาณตามสภาพเศรษฐกิจ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาค่าอาหารนักศึกษาควรเพิ่มมากกว่านี้ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ด้านหอพักส่วนใหญ่เห็นว่าควรปรับปรุงให้มีคนรับผิดชอบ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาหอพักมีความเหมาะสมปานกลาง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ด้านการประชาสัมพันธ์ส่วนใหญ่เห็นว่ามีการประชาสัมพันธ์มาก คนสนใจน้อย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.66 รองลงมาควรเพิ่มความเข้มแข็งการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนด้านความเหมาะสมของโครงการกับสภาพความเจริญของจังหวัดสระแก้ว ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรปรับปรุงวิชาให้ทันสมัยสอดคล้องกับสภาวะจริงของเกษตรกร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.66 รองลงมาลดระยะเวลาฝึกอบรมลงเป็น 100-300 ชั่วโมง ปล่อยให้ผู้เรียนเลือกเรียนเพียง 1-2 วิชา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตาราง 65 จำนวนและร้อยละความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษา
เกษตรครบวงจรเกี่ยวกับการจัดการโครงการฝึกอบรมนักศึกษาเกษตรครบวงจร

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
	(n=176)	
1. วิธีคัดเลือกนักศึกษาเกษตรครบวงจร		
1.1 คัดเลือกจากผู้ที่มีความสนใจเกษตร	45	25.56
1.2 ำให้คณะกรรมการหมู่บ้านคัดเลือกส่งมา	34	19.31
1.3 คัดเลือกจากลูกหลานเกษตรกรที่ยากจน	32	18.18
1.4 คัดเลือกจากผู้นำชุมชน	20	11.36
1.5 คัดเลือกจากผู้ที่ตั้งใจจริงและพร้อมที่จะประกอบอาชีพเกษตร	12	6.81
1.6 คัดเลือกจากผู้แทนหมู่บ้านที่ต้องการความรู้ด้านการเกษตร	10	5.68
1.7 คัดเลือกจากผู้ที่มีความรับผิดชอบและขยัน	10	5.68
2. โครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรมีประโยชน์		
2.1 มีความรู้ทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านการเกษตร	48	27.27
2.2 รู้จักนำความรู้มาพัฒนาอาชีพเกษตร	25	14.20
2.3 มีความขยัน อดทน	25	14.20
2.4 รู้จักทำงานเป็นกลุ่ม	20	11.36
2.5 มีความรับผิดชอบต่อตนเองและครอบครัว	12	6.81
2.6 รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	12	6.81
2.7 เกิดการประกอบอาชีพนอกท้องถิ่น ำม่ไปทำงานในเมือง	10	5.68
2.8 รู้จักนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อชุมชน	9	5.11
2.9 ำได้รับความรู้อื่น ๆ เสริมนอกจากความรู้ด้านการเกษตร	8	4.54
1.10 บลุกจิตสำนึกให้มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพเกษตร	7	3.97

ตาราง 65 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
	(n=176)	
3. ก่อนและหลังการฝึกอบรมนักศึกษามีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลง		
3.1 มีการเปลี่ยนแปลง	30	17.04
3.2 มีความรับผิดชอบมากขึ้น	28	15.90
3.3 มีความขยันอดทนมากขึ้น	25	14.20
3.4 กล้าแสดงออกมากขึ้น	25	14.20
3.5 รู้จักวางแผนประกอบอาชีพในอนาคต	20	11.36
3.6 ความเป็นผู้นำมากขึ้น	16	9.09
3.7 รู้จักช่วยเหลือเพื่อนบ้านเมื่อมีปัญหา	12	6.81
3.8 เป็นตัวอย่างที่ดีแก่เกษตรกรในหมู่บ้าน	8	4.54
3.9 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	7	3.97
3.10 มีความกระตือรือร้น	5	2.84
4. อาชีพเกษตรที่สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน		
4.1 เกษตรแบบผสมผสาน	30	17.04
4.2 เกษตรธรรมชาติ	25	14.20
4.3 ไม้ผล	20	11.36
4.4 สัตว์ปีก	20	11.36
4.5 บลูกผัก	19	10.85
4.6 การเลี้ยงสัตว์	15	8.52
4.7 การแปรรูปผลผลิต	12	6.81
4.8 การเพาะเห็ด	10	5.68

ตาราง 65 (ต่อ)

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
	(n=176)	
4.9 การทำนุย์หมัก	9	5.11
1.10 การปลูกพืชไร่	8	4.54
5. <u>อาชีพที่ต้องการนำไปประกอบอาชีพเสริม</u>		
5.1 ช่างยนต์	25	14.20
5.2 ตัดเย็บเสื้อผ้า	21	11.93
5.3 ตัดผมเสริมสวย	20	11.36
5.4 ทอเสื่อ	18	10.22
5.5 ทอผ้า	18	10.22
5.6 จักสาน	17	9.65
5.7 ช่างไฟฟ้า	15	8.52
5.8 ตัดผมชาย	12	6.81
5.9 ช่างไม้ช่างปูน ช่างทาสี	10	5.68

จากตาราง 65 แสดงว่าคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร มีความเห็นว่าการคัดเลือกนักศึกษาเกษตรครบวงจรส่วนใหญ่คัดเลือกจากผู้ที่มีความสนใจทางการเกษตร จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 25.56 รองลงมาให้คณะกรรมการหมู่บ้านเป็นคนคัดเลือกส่งมา จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 19.31 และคัดเลือกจากลูกหลานเกษตรกรที่ยากจน จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 ส่วนด้านประโยชน์ของโครงการฝึกอบรมส่วนใหญ่เห็นว่า มีความรู้ทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางด้านการเกษตร จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 รองลงมา รู้จักนำความรู้มาพัฒนาอาชีพเกษตร และทำให้มีความขยัน อดทน จำนวน

25 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20 ส่วนด้านก่อนและหลังฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงหรือไม่ ส่วนใหญ่เห็นว่าการเปลี่ยนแปลง จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.04 รองลงมา มีความรับผิดชอบมากขึ้นจำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 15.90 มีความอดทนและกล้าแสดงออกมากขึ้น จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20 ส่วนด้านอาชีพเกษตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบันส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นการทำเกษตรแบบผสมผสาน จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.04 รองลงมาทำเกษตรธรรมชาติ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20 สัตว์ปีกและไม้ผล จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36 ส่วนอาชีพที่ต้องการนำไปประกอบอาชีพเสริม ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นช่างยนต์ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 14.20 รองลงมาเป็นตัดเย็บเสื้อผ้า จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 11.93 และตัดผม เสริมสวย จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรในด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรในด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม
4. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักศึกษาที่ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
2. นักศึกษาที่ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน
3. นักศึกษาที่ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน

4. นักศึกษาที่ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ประชากร กลุ่มเป้าหมายในการศึกษา ประกอบด้วย นักศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่

1.1 นักศึกษาเกษตรกรครบวงจร รุ่นที่ 22-28 ซึ่งผ่านการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ในปี พ.ศ.2535-2537 จำนวน 318 คน

1.2 ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร มี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง จำนวน 12 คน และกลุ่มคณะกรรมการหมู่บ้าน จำนวน 88 คน และผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร จำนวน 318 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 418 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 342 คน ดังนี้

2.1 นักศึกษาเกษตรกรครบวงจร รุ่นที่ 22-28 ซึ่งผ่านการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ในปี พ.ศ.2535-2537 ได้กลุ่มตัวอย่างมาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จาก 4 จังหวัด จังหวัดละ 1 อำเภอ รวมจำนวน 154 คน

2.2 ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร มี 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง จำนวน 12 คน ซึ่งเลือกมาจากผู้เกี่ยวข้องกับโครงการเกษตรกรครบวงจรทั้งหมดของศูนย์ฯ และกลุ่มคณะกรรมการหมู่บ้าน ได้จากหมู่บ้านที่นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรอาศัยอยู่ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มี 44 หมู่บ้าน หมู่บ้านละ 2 คน รวม 88 คน และผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร ได้มาโดยการสุ่มแบบบังเอิญ จำนวน 88 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เกี่ยวข้องในกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 จำนวน 188 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรมี 3 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร แบบสอบถามข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง และแบบสอบถามคณะกรรมการหมู่บ้านกับผู้บริหารของนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร โดยแบบสอบถามแต่ละชุดแบ่งออกเป็นสามตอนคือ ตอนที่หนึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่สองเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร และตอนที่สามเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้แจกและเก็บแบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีอาจารย์ฝ่ายส่งเสริมเผยแพร่ของศูนย์ฯ เป็นผู้ประสานงานช่วยเหลือในระหว่างวันที่ 1 พฤศจิกายน - 6 ธันวาคม 2537 ได้แบบสอบถามที่ตอบอย่างสมบูรณ์ทั้ง 3 ชุด คือ ชุดที่ 1 นักศึกษาเกษตรกรครบวงจร จำนวน 15 ฉบับ ชุดที่ 2 ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง จำนวน 12 ฉบับ ชุดที่ 3 คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้บริหารของนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรจำนวน 176 ฉบับ รวมแบบสอบถามทั้งหมดในกลุ่มตัวอย่างตอบมี 342 ฉบับ เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์และใช้ได้ทั้ง 342 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน ข้อเสนอแนะ ปัญหาอุปสรรค โดยคำนวณหาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการ วิเคราะห์โดยใช้ค่าที (t-test) กรณีทดสอบความแตกต่างระหว่าง

ค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม และใช้ค่าเอฟ (F-test) ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยที่มากกว่าสองกลุ่ม และใช้วิธีนิวแมน คูลส์ (Newman Keuls) ทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่

สรุปผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดน จังหวัดปราจีนบุรี สรุปได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 ข้อมูลส่วนตัวของนักศึกษาเกษตรครบวงจร นักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 74.03 มีอายุต่ำกว่า 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 68.83 และอายุ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 31.17 ด้านการศึกษาส่วนใหญ่ร้อยละ 77.27 จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6,7 รองลงมาร้อยละ 15.59 จบการศึกษาสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 6,7 และร้อยละ 7.14 จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้านอาชีพหลักส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 80.52 ไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตร ร้อยละ 19.48 อาชีพรองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 55.20 รองลงมาร้อยละ 25.32 ทักษะการเกษตร ร้อยละ 14.94 ค้าขาย และร้อยละ 4.54 ประกอบอาชีพอื่น ๆ

1.2 ข้อมูลส่วนตัวของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 66.67 และมีอายุ 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 58.34 รองลงมาอายุมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 33.33 และอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 8.33 ด้านการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 41.67 รองลงมาต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 33.33 และสูงกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 25.00 ส่วนใหญ่มีตำแหน่งอาจารย์ ร้อยละ 41.67 รองลงมาเป็นครูสอนรายชั่วโมง ร้อยละ 33.33 และตำแหน่ง

ผู้บริหาร ร้อยละ 25.00 สำหรับความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับโครงการส่วนใหญ่เป็นครูสอน
วิชาชีพ ร้อยละ 58.34 รองลงมาเป็นผู้บริหาร ร้อยละ 25.00 และเป็นหัวหน้าโครงการ
ร้อยละ 16.66

1.3 ข้อมูลส่วนตัวของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบ
วงจร คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่
เป็นเพศชาย ร้อยละ 64.20 มีอายุมากกว่า 40 ปี ร้อยละ 46.03 รองลงมาอายุ 30-40 ปี
ร้อยละ 36.93 และมีอายุต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 17.04 ด้านการศึกษาส่วนใหญ่จบการศึกษา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 42.04 รองลงมาจบการศึกษาระดับอื่น ๆ ร้อยละ 23.86 จบ
การศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6,7 ร้อยละ 19.32 และจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3
ร้อยละ 14.78 ด้านอาชีพส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 64.20 รองลงมา
ประกอบอาชีพอื่น ๆ ร้อยละ 15.90 ประกอบอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 13.08 และประกอบอาชีพ
ค้าขาย ร้อยละ 6.82 สำหรับความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับโครงการส่วนใหญ่เป็นคณะกรรมการ
หมู่บ้าน ร้อยละ 50.56 รองลงมาเป็นผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร ร้อยละ 49.44

2. ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร

2.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร พบว่า
โครงการฝึกอบรมโดยรวมทุกด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.11$) โดย
เมื่อจัดเรียงลำดับรายด้านตามค่าเฉลี่ยปรากฏผลดังนี้ ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ($\bar{X} =$
2.24) ด้านกระบวนการฝึกอบรม ($\bar{X} = 2.21$) ด้านเนื้อหาหลักสูตร ($\bar{X} = 2.03$) และ
ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม ($\bar{X} = 1.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

2.1.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมกับสภาพ
ท้องถิ่นหรือชุมชนในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.03$) ส่วนในรายข้อวิชาที่มีความเหมาะสมใน
ระดับมาก คือ วิชาสัตว์ปีก ($\bar{X} = 2.44$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ($\bar{X} = 1.71 -$
2.27)

2.1.2 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.24$) โดยมีเรื่องด้านบุคลากรอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.33$) และเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.14$) เช่นกัน ส่วนในรายชื่อด้านบุคลากรอยู่ในระดับมาก 4 ข้อคือ ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการฝึกภาคปฏิบัติ ($\bar{X} = 2.52$) ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาวิชา ($\bar{X} = 2.57$) ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบในการสอน ($\bar{X} = 2.49$) และครูผู้ควบคุมดูแลห้องพักจ่ายเงินค่าอาหารตรงเวลา ($\bar{X} = 2.46$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลางทั้งหมด ($\bar{X} = 2.05 - 2.30$)

2.1.3 ด้านกระบวนการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.21$) ส่วนในรายชื่ออยู่ในระดับมาก 3 ข้อคือ กิจกรรมประจำวันที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามตารางที่กำหนดไว้ มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.38$) การจัดใบศึกษาคูงานนอกสถานที่ มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.64$) การวัดผลประเมินผลโดยการตรวจผลงาน และทดสอบความรู้มีความเหมาะสม ($\bar{X} = 2.41$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.85 - 2.32$) ทั้งหมด

2.1.4 ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.99$) ส่วนในรายชื่ออยู่ในระดับมาก 2 ข้อคือ วิชาสัตว์ปีก ($\bar{X} = 2.37$) และการศึกษาคูงานนอกสถานที่ ($\bar{X} = 2.35$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.56 - 2.27$) ทั้งหมด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร จากการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมใน 4 ด้านคือ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ด้านกระบวนการฝึกอบรม และด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม จำนวนตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ สรุปผลได้ดังนี้

3.1 เพศ ความคิดเห็นของนักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตาม

สมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า มีบางข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้

3.1.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างจากเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร สำหรับวิชาสวนผัก วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ วิชาพืชอุตสาหกรรม แตกต่างกันที่ระดับ .05

3.1.2 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาเพศชายมีความคิดเห็นแตกต่างจากเพศหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องสถานที่ทำชั้นในการฝึกอบรมภาคทฤษฎี มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

3.1.3 ด้านกระบวนการฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นทั้งโดยรวมและรายข้อแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.4 ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาเพศหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างจากเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในวิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร

3.2 อายุ พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า มีบางข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้

3.2.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในวิชาไม้ผล วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ วิชาพืชอุตสาหกรรม และวิชาพืชพรรณกรรม

3.2.2 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านบุคลากรในเรื่องครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาวิชา และครูสอนมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการเกษตรมาแนะนำอยู่เสมอ สำหรับด้านสิ่งอำนวยความสะดวกแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องสภาพแวดล้อมของห้องพักมีความปลอดภัย และความพร้อมด้านศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่งค้นคว้าหาข้อมูล

3.2.3 ด้านกระบวนการฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องกฎระเบียบของหอพักที่ให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติ มีความเหมาะสม และการกำหนดให้นักศึกษาได้ใช้เวลาดูแลกิจกรรมงานฟาร์มในวันเสาร์-อาทิตย์ มีความเหมาะสม

3.2.4 ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอายุต่ำกว่า 21 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในวิชาไม้ผล

3.3 ระดับการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรมแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านกระบวนการฝึกอบรมและด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านเนื้อหาหลักสูตรแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า มีบางข้อที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนี้

3.3.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ป.6,7 และ ป.6,7 มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีการศึกษาระดับ ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในวิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร และที่ระดับ .05 ในวิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติและวิชาการบูรณาการเกษตร

3.3.2 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีระดับการศึกษา ป.6,7 และสูงกว่า ป.6,7 มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีการศึกษาระดับ ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการฝึกภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาวิชา ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบการสอน และที่ระดับ .05 ในเรื่อง ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจ่ายเงินค่าอาหารตรงเวลา ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักเคร่งครัดในการควบคุมดูแลความประพฤติของนักศึกษา เกษตรครบวงจร และครูผู้ควบคุมดูแลหอพักเคร่งครัดในเรื่องกฎระเบียบของหอพัก

3.3.3 ด้านกระบวนการฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีระดับการศึกษาสูงกว่า ป.6,7 และ ป.6,7 มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีการศึกษาระดับ ป.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องกฎระเบียบของหอพักที่ให้นักศึกษาปฏิบัติ มีความเหมาะสม และที่ระดับ .05 ในเรื่องกำหนดให้นักศึกษาได้มีเวลาดูแลกิจกรรมงานพาร์มในวันเสาร์-อาทิตย์ การจัดใบทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ มีความเหมาะสม

3.3.4 ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีระดับการศึกษา ป.6,7 มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีการศึกษาสูงกว่า ป.6,7 และ ป.4 อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ วิชาสัตว์ปีก วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด วิชาสหกรณ์การเกษตร วิชาชีพคหกรรม และวิชาพาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม

3.4 อาชีพหลัก พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีอาชีพหลักแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า มีบางข้อแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังนี้

3.4.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีอาชีพไม่ช่างทำการเกษตร มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่ประกอบอาชีพเกษตร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในวิชาการเป็นผู้นำ และที่ระดับ .05 วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ วิชากฎหมายการเกษตร วิชาชีพอุตสาหกรรม

3.4.2 ด้านทรัพยากรที่เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่ประกอบอาชีพเกษตรและไม่ช่างทำการเกษตร มีความคิดเห็นแตกต่างอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.3 ด้านกระบวนการฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่มีอาชีพไม่ช่างทำการเกษตร มีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่ประกอบอาชีพเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในเรื่องการจัดให้มีกิจกรรมตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่มีความเหมาะสม และแตกต่างกันที่ระดับ .05 ในเรื่อง ระยะเวลาในการออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ 1-5 วัน มีความเหมาะสม

3.4.4 ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม พบว่า นักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมที่ประกอบอาชีพเกษตรมีความคิดเห็นแตกต่างจากนักศึกษาที่มีอาชีพที่ไม่ใช่ทางการเกษตรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องการศึกษาดูงานนอกสถานที่ และกิจกรรมเสริมหลักสูตร

4. ความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร

4.1 ความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร พบว่า โดยรวมทุกด้านมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 2.39$) โดยเมื่อเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยปรากฏผลดังนี้ ด้านเนื้อหาหลักสูตร ($\bar{X} = 2.48$) ด้านกระบวนการฝึกอบรม ($\bar{X} = 2.47$) ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม ($\bar{X} = 2.47$) ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ ($\bar{X} = 2.31$) และด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ($\bar{X} = 2.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

4.1.1 ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.31$) ส่วนในรายข้ออยู่ในระดับมากคือ หลักเกณฑ์สำหรับผู้ที่จะเป็นนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรคือ ต้องผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการหมู่บ้าน และต้องผ่านความเห็นชอบจากผู้ปกครอง ($\bar{X} = 2.58$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.08 - 2.33$) ทั้งหมด

4.1.2 ด้านเนื้อหาหลักสูตร พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือชุมชนในระดับมาก ($\bar{X} = 2.48$) ส่วนในรายข้ออยู่ในระดับปานกลาง 6 ข้อ คือ วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ ($\bar{X} = 2.17$) วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด ($\bar{X} = 2.33$) วิชาการเป็นผู้นำ ($\bar{X} = 2.17$) วิชาสหกรณ์การเกษตร ($\bar{X} = 2.33$) วิชากฎหมายการเกษตร ($\bar{X} = 2.17$) และวิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสม ($\bar{X} = 2.25$) นอกนั้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.42 - 2.33$) ทั้งหมด

4.1.3 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.25$) ส่วนในรายข้อด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมากคือ สถานที่ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติสะดวกปลอดภัย ($\bar{X} = 2.50$) ส่วนในรายข้อ

ด้านงบประมาณอยู่ในระดับมากคือ นักศึกษาเกษตรครบวงจรได้รับการจัดงบประมาณค่าใช้จ่ายอย่างเพียงพอ ($\bar{X} = 2.50$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.75 - 2.33$) ทั้งหมด

4.1.4 ด้านกระบวนการฝึกอบรม โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 2.47$) ส่วนในรายชื่ออยู่ในระดับปานกลาง 3 ข้อคือ การทำให้เบี่ยงเหลียงนักศึกษาเกษตรครบวงจรวันละ 40 บาท ($\bar{X} = 2.33$) การทำให้นักศึกษาฝึกทักษะด้านการจัดการและการตลาดด้วยการออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ ($\bar{X} = 2.25$) การวัดผลและประเมินผลโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรโดยการตรวจผลงานและทดสอบความรู้ ($\bar{X} = 2.33$) นอกนั้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.42 - 2.67$) ทั้งหมด

4.1.5 ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีความคาดหวังว่านักศึกษาจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและชีวิตความเป็นอยู่ได้ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.47$) ส่วนในรายชื่ออยู่ในระดับมาก 7 ข้อ คือ วิชาแม่ผล ($\bar{X} = 2.83$) วิชาเพาะเห็ด ($\bar{X} = 2.67$) วิชาสัตว์เล็ก ($\bar{X} = 2.58$) วิชาสัตว์ปีก ($\bar{X} = 2.58$) วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร ($\bar{X} = 2.58$) วิชาชีพอุตสาหกรรม ($\bar{X} = 2.58$) วิชาชีพคหกรรม ($\bar{X} = 2.50$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.67 - 2.33$) ทั้งหมด

4.2 ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร พบว่า ความคิดเห็นโดยรวมเห็นว่ามีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.96$) โดยมีความคิดเห็นด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม ($\bar{X} = 1.98$) สูงกว่าด้านกระบวนการฝึกอบรม ($\bar{X} = 1.93$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน พบว่า

4.2.1 ด้านกระบวนการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.93$) ส่วนในรายชื่ออยู่ในระดับมากคือ การติดต่อประสานงานในการรับส่งนักศึกษาเกษตรครบวงจรเข้ารับการฝึกอบรม ($\bar{X} = 2.37$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.63 - 2.13$) ทั้งหมด

4.2.2 ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมนักศึกษาสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในระดับปาน

กลาง ($\bar{X} = 1.98$) ส่วนในรายช้อยู่ในระดับมาก 2 ข้อคือ นำความรู้ไปปรับปรุงพื้นที่ที่ทำการเกษตร ($\bar{X} = 2.35$) มีความขยัน อดทน มีความรับผิดชอบสูง ($\bar{X} = 2.45$) นอกนั้นอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 1.63 - 1.97$) ทั้งหมด

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร

5.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร

นักศึกษามีเหตุผลในการเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรคือ ต้องการมีความรู้ใหม่ ๆ ด้านการเกษตร และต้องการนำความรู้ไปประกอบอาชีพเกษตร และที่เป็นเหตุผลที่น้อยสุดคือ ต้องการนำความรู้มาเทียบโอน สำหรับเรื่องการปรับปรุงนั้นมีความเห็นว่าเนื้อหาวิชาดีอยู่แล้ว แต่ควรเพิ่มภาคปฏิบัติและควรปรับปรุงทุกวิชา กิจกรรมที่สำคัญและมีประโยชน์มากที่สุดคือ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ รองลงมาได้แก่ การดูแลงานฟาร์ม การรวมกลุ่มเพื่อจัดกิจกรรมภายในหอพัก และการออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ ด้านการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์มากที่สุดคือ การนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพเกษตรและประกอบอาชีพเกษตรกับอาชีพเสริม การนำความรู้ไปใช้ในการจัดการตลาดมีน้อยที่สุด สำหรับปัญหาอุปสรรคที่พบมากที่สุดคือ น้ำดื่ม น้ำใช้ไม่ค่อยสะอาด รองลงมาคือ ความสะอาดของหอพักปัจจุบันนี้ประกอบอาชีพเกษตรอยู่เพราะทำมาแต่บรรพบุรุษ เรื่องที่จะให้ศูนย์สนับสนุนมากที่สุดคือ เงินทุนหมุนเวียน รองลงมาคือ ให้อิมพันธุ์สัตว์และพันธุ์พืช ส่วนประโยชน์ที่ได้รับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรมากที่สุดคือ มีความรู้เทคนิคใหม่ ๆ ทางการเกษตร รองลงมาความรู้ไปประกอบอาชีพเกษตรและได้รับประสบการณ์ต่าง ๆ รวมทั้งนำความรู้ไปประกอบอาชีพเสริมได้

5.2 ความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง

ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงมีความคิดเห็นดังนี้ โครงสร้างหลักสูตรมีความเหมาะสม แต่เนื้อหาวิชาควรมีการปรับปรุงเนื่องจากมีรายวิชามากเกินไป กระบวนการฝึกอบรมมีความเหมาะสม นักศึกษายังขาดเป้าหมายในการนำความรู้ไปประกอบอาชีพ และมีปัญหาการอยู่ร่วมกันในหอพัก ครูผู้สอนมีการเตรียมการสอนมาน้อยและไม่สนใจฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ อุบัติการณ์

และตำราเรียนไม่เพียงพอและล่าสมัย ระยะเวลาในการฝึกอบรมมีความเหมาะสมปานกลาง ด้านงบประมาณเห็นว่าควรเพิ่มงบประมาณทำฐานโครงการ และค่าอาหารนักศึกษาที่สอดคล้อง ตามสภาพเศรษฐกิจ ด้านหอพัก ส่วนใหญ่เห็นว่าควรปรับปรุงให้มีสภาพดีขึ้นและให้ผู้รับผิดชอบ การประชาสัมพันธ์ มีการประชาสัมพันธ์มากแต่คนสนใจน้อย ส่วนในเรื่องความเหมาะสมของ โครงการกับสภาพความเจริญของจังหวัดสระแก้ว ควรปรับปรุงเนื้อหาและรายวิชาให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพจริงในพื้นที่ควรลดระยะเวลาการฝึกอบรมให้น้อยลงลดค่าใช้จ่ายให้ผู้เรียนเลือกเรียน วิชาที่ตนสนใจได้

5.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร

คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร มีความคิดเห็นดังนี้ ควรคัดเลือก นักศึกษาเกษตรครบวงจรจากผู้ที่มีความสนใจด้านการเกษตร และให้คณะกรรมการหมู่บ้าน เป็นคนคัดเลือก โครงการฝึกอบรมมีประโยชน์ทำให้นักศึกษามีความรู้ทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทาง ด้านการเกษตรและรู้จักนำความรู้มาพัฒนาอาชีพเกษตร หลังจากฝึกอบรมนักศึกษามีพฤติกรรม เปลี่ยนแปลง มีความขยันอดทน กล้าแสดงออก รู้จักทำงานเป็นกลุ่ม และมีความรับผิดชอบมากขึ้น สำหรับอาชีพเกษตรที่มีความสอดคล้องกับสภาพสังคมปัจจุบัน ส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นเกษตรกรรมแบบ ผสมผสาน รองลงมาเกษตรธรรมชาติ ส่วนอาชีพที่โครงการนำไปประกอบเป็นอาชีพเสริมคือช่าง ยนต์ รองลงมาตัดเย็บเสื้อผ้า และตัดผม เสริมสวย

อภิปรายผล

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรม เกษตรครบวงจรของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี ได้ ข้อมูลที่สามารถนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร

จากการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรใน

4 ด้าน ปรากฏผลโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง แสดงว่าโครงการฝึกอบรมที่จัดขึ้น

ยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้มากนัก ทั้งในด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติ ของนักศึกษาและยังไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการดำเนินงานโครงการขาดปัจจัยสนับสนุน อาทิ ด้านงบประมาณ บุคลากร และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ

เมื่อพิจารณาผลวิเคราะห์ความคิดเห็นแต่ละด้านนำมาอภิปรายได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1.1 ด้านเนื้อหาหลักสูตร โดยรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเนื้อหาหลักสูตรส่วนใหญ่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและความรู้ใหม่ที่ได้รับไม่แตกต่างจากความรู้เดิมที่มีอยู่ อาจเป็นเพราะหลักสูตรเก่าสอนมาตั้งแต่ศูนย์ฯ เริ่มเปิดดำเนินการเมื่อปี พ.ศ. 2526 ซึ่งหลักสูตรนี้มีความเหมาะสมมากในขณะนั้น แต่ปัจจุบันสภาพความเป็นอยู่บริเวณชายแดน มีความเจริญมากขึ้น สนามรบชายแดนกลายเป็นสนามการค้า ทำให้สภาพเศรษฐกิจสังคมเปลี่ยนแปลงได้ จึงทำให้เนื้อหาหลักสูตรการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรในบางวิชา บางเรื่องไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาและสภาพสังคมชายแดนที่เปลี่ยนไป

อย่างไรก็ตามสำหรับในรายชื่อ พบว่า มีเนื้อหาวิชาที่เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือชุมชนในระดับมากคือ วิชาสัตว์ปีก ทั้งนี้เพราะปัจจุบันเกษตรกรเรียนรู้การทำเกษตรแบบผสมผสาน ช่วยให้มีผลผลิตเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะการเลี้ยงสัตว์สามารถนำมูลสัตว์มาทำปุ๋ยคอกได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ ฤกษ์ สุธรรมวิจิตร (2535 : 91) ศึกษาพบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมสาขาสุสัตว์ วิชาที่นำความรู้ไปใช้มากคือ การเลี้ยงสัตว์ปีก การดูแลรักษา การป้องกันโรคและวัคซีน

1.2 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ปรากฏผลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้ง 2 ด้านคือ ด้านบุคลากรและด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากในระหว่างการฝึกอบรมนักศึกษาคาดหวังว่าปัจจัยต่าง ๆ ที่ช่วยสนับสนุนการเรียนการสอนน่าจะเป็นอุปกรณ์ที่ทันสมัย และมีเทคโนโลยีใหม่ ๆ แตกต่างจากสิ่งที่เคยเรียนรู้มาแล้ว แต่เมื่อนักศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมจริง ๆ ความพร้อมในด้านปัจจัยดังกล่าวมีไม่เพียงพอ และถ้าสมัย ดังที่วีระ นวพันธุ์ (2536 : 54) ศึกษาเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการศึกษาด้านอาชีพที่จัดสอนภายในศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี พบว่า วัสดุอุปกรณ์ สื่อ ตำรา และเอกสารสิ่งพิมพ์ช่วยในการสอนมีไม่เพียงพอ เท่าที่มีอยู่ก็ขาดประสิทธิภาพด้านการใช้งานและการจัดซื้อจัดหาใหม่เกิดความล่าช้า ไม่ทันการที่ใช้เรียนใช้สอน

อย่างไรก็ตามในรายข้อพบว่าด้านบุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก 4 ข้อ ได้แก่ ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการฝึกภาคปฏิบัติ ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาวิชา ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบในการสอน ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจ่ายเงินค่าอาหารตรงเวลา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะครูสอนมีประสบการณ์ มีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาวิชาทั้งภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี ประกอบกับในระหว่างการเรียนการสอนนักศึกษาและครูต้องร่วมกันฝึกปฏิบัติจริงในฟาร์ม ครูจะคอยชี้แนะให้ความช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่นักศึกษาตลอดเวลา จึงก่อให้เกิดความไว้วางใจและความศรัทธา ซึ่งสอดคล้องกับที่ เชียรศรี วิวิธศิริ (2535 : 87 - 90) กล่าวว่า ครูสอนผู้ปกครองเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ควร มีคุณสมบัติ 3 ประการคือ ให้ความไว้วางใจ เชื่อถือ และยกย่องผู้เรียน มีความจริงใจและปรารถนาดีต่อผู้เรียน มีความเห็นอกเห็นใจและเข้าใจความรู้สึกของผู้เรียน

1.3 ด้านกระบวนการฝึกอบรม ปรากฏผลโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องจากระยะเวลาการฝึกอบรม การฝึกภาคปฏิบัติ ตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ยังไม่สามารถสนองความต้องการของผู้เรียนได้ เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องเนื้อหาหลักสูตร มีรายวิชามากเกินไป ขงประมาณและทรัพยากรอื่น ๆ ไม่เพียงพอ ระยะเวลาฝึกอบรมนาน ซึ่งจากการศึกษาของ มนัส สุวรรณพงษ์ (2531 : 44) พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ที่เข้าปฏิบัติต้องมีเพียงพอ มีประสิทธิภาพทันสมัย สามารถนำมาประยุกต์ใช้งานท้องถิ่นได้ และต้องมีการปฏิบัติในการเรียนทุกวิชา และควรมีความรู้ด้านธุรกิจ เกษตร เกี่ยวกับภาคปฏิบัติที่จำเป็นมากคือประสบการณ์ในการหาตลาด การจำหน่ายผลผลิต การพยากรณ์ทางตลาดล่วงหน้า การทำบัญชีรับจ่าย การบริหารงานบุคคล จากสาเหตุต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นผลให้นักศึกษามีความเห็นว่ กระบวนการฝึกอบรมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

อย่างไรก็ตามในรายข้อพบว่า มีความเหมาะสมในระดับมาก 3 ข้อ ได้แก่ กิจกรรมประจำวันที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามตารางที่กำหนดไว้ การจัดไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ การวัดผลประเมินผลโดยการตรวจผลงานและทดสอบความรู้ ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากในระหว่างการฝึกอบรมนักศึกษาต้องอาศัยอยู่ประจำที่หอพัก จึงทำให้ต้องมีการกำหนดกฎระเบียบและตารางกิจกรรมเพื่อให้นักศึกษาปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษาเห็นว่าตารางกิจกรรมประจำวันมีความเหมาะสม

มาก คงเนื่องจากนักศึกษาได้ทำกิจกรรมกลุ่ม ทำให้รู้จักการทำงานอย่างมีระบบ รู้บทบาทหน้าที่ของผู้นำ รู้จักความสามัคคี และรู้จักการปรับตัวอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับที่ รรเจอร์ กล่าวไว้ว่า การทำงานหรือกิจกรรมเป็นการช่วยพัฒนาพฤติกรรมทางสังคม ช่วยให้ผู้รู้จักแก้ปัญหา โดยทำงานร่วมกัน ร่วมมือทำงานให้กับชุมชน ให้เป็นประโยชน์ต่อสมาชิกของสังคม (วาลี บารุงสังข์. 2524 : 18 ; อ้างอิงมาจาก Roger. 1970 : 121 - 122) สำหรับการจัดใบศึกษาดูงานนอกสถานที่นั้นทำให้ให้นักศึกษาได้เห็นสภาพที่แท้จริงของสิ่งที่ต้องศึกษา ได้พบผู้รู้แต่ละสาขา พบกับความแปลกใหม่ ได้ร่วมกิจกรรมกลุ่ม ทำให้มีประสบการณ์มากขึ้น ทำให้ นักศึกษามีความคิดเห็นในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับที่ อภิชาติ ศรีประไพหม (2537 : 159 - 160) ศึกษาพบว่า การจัดทัศนศึกษาประกอบการฝึกอบรม จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและ มีการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมตลอดเวลา และเกษตรกรอาจคิดว่าการไปทัศนศึกษาได้ประสบการณ์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2533 : 167 - 168) กล่าวว่า การจัดทัศนศึกษา เป็นกิจกรรมหนึ่งในการอบรมทั่ว ๆ ไป ซึ่งวิธีการสอนผู้ใหญ่อย่างกันแปรไปในแต่ละโอกาส และจากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับธรรมชาติของการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่หรือผู้อยู่นอกระบบโรงเรียน พบว่า การเรียนรู้ที่ดีเกิดจากการได้ฝึกและปฏิบัติจากของจริง ซึ่งงานส่วนนี้ไม่มีข้อน่าสังเกตว่า นักศึกษาจะชอบการเรียนการสอนที่ไม่ซ้ำซากจำเจ ดังนั้นในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างจริงจัง จึงควรใช้เทคนิควิธีการเรียนการสอนในหลายรูปแบบ ส่วนการวัดผลประเมินผลโดยการตรวจผลงานและทดสอบความรู้มีความเหมาะสมในระดับมาก เพราะในการวัดผลประเมินผลของโครงการอบรมนี้แบ่งออกเป็น 3 วิธี คือ วิธีการสังเกตและการซักถาม วิธีการให้ปฏิบัติจริงและตรวจผลงาน และการให้ทำแบบทดสอบ ซึ่งลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับจิตวิทยาการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ซึ่งไม่ชอบการวัดผลด้วยแบบทดสอบ ดังนั้นการวัดผลจึงควรเน้นการนำความรู้ไปใช้มากกว่าที่จะวัดว่าผู้เรียนได้รู้อะไร มากน้อยแค่ไหน ซึ่งสอดคล้องกับที่ สุดาใจ บุตรอากาศ (2532 : 93 - 95) ศึกษาพบว่า การวัดผลและประเมินผลที่ผู้เข้ารับการศึกษาพึงพอใจมากที่สุดคือ การให้ปฏิบัติจริงและตรวจผลงาน รองลงมาคือการทำแบบทดสอบ การสังเกตและการซักถาม

1.4 ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม ปรากฏว่าโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะความรู้ที่ได้รับไม่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพ ไม่ได้มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์อย่างจริงจัง เนื่องจากนักศึกษาขาดปัจจัยต่าง ๆ เช่น ไม่มีพื้นที่ทำการเกษตร ไม่มีทุน พื้นที่ไม่เหมาะทำการเกษตร ประกอบกับเนื้อหาหลักสูตรเก่า ไม่ทันสมัย ไม่สอดคล้องกับสภาพชายแดนในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป จึงนำผลมาใช้นำได้มากนัก และที่ดินที่ทำการเกษตรเปลี่ยนสภาพเป็นหมู่บ้านชุมชน มีอาชีพหลากหลายให้เลือกมากขึ้น ตามสภาพความเจริญของท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้นจึงทำให้นักศึกษาเห็นว่าผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม เกษตรครบวงจรมีอยู่ในระดับปานกลาง

อย่างไรก็ตามสำหรับในรายข้อพบว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก 1 ข้อ คือ วิชา สัตว์ปีก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากปัจจุบันเกษตรกรรู้จักทำการเกษตรแบบผสมผสานเพื่อให้เกิด วัฏจักรเกื้อหนุนซึ่งกันและกันระหว่างพืชและสัตว์ ซึ่งโดยสภาพทั่วไปเกษตรกรมักเลี้ยงสัตว์ปีก เพราะการลงทุนต่ำ วิธีการเลี้ยงไม่ยุ่งยาก เลี้ยงได้ตลอดทั้งปี สามารถนำไปจำหน่ายและ บริโภคในครัวเรือนได้ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ กุญชร สุธรรมวิจิตร (2535 : 84) พบว่า ผู้ผ่านการฝึกอบรมสามารถนำความรู้ไปใช้มากคือ การเลี้ยงสัตว์ปีก การดูแลรักษา การป้องกันโรคและการให้วัคซีน เนื่องจากเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพและเป็น เรื่องใกล้ตัวเกษตรกร และสามารถนำความรู้ไปใช้ได้โดยพลัน

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรม เกษตรครบวงจรใน 4 ด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและอาชีพหลัก มีข้อมูล ที่สำคัญ นำมาอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

2.1 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษา จำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็น เพราะกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดในระหว่างการฝึกอบรมนั้น นักศึกษาชายและหญิงต้องทำกิจกรรมต่าง ๆ เหมือนกัน มีการร่วมมือกันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรับรู้ถึงสภาพปัญหาอุปสรรคของการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน นอกจากนี้แล้วเพศหญิงที่สนใจและเรียนด้านการเกษตร

จะมีลักษณะปีกบิน สูงงานหนัก ทำงานคล้ายผู้ชาย จึงทำให้นักศึกษาเกษตรครบวงจรเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามเป็นที่น่าสังเกตว่า มีรายละเอียดบางข้อที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ได้แก่ วิชาสวนผัก วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และวิชาชีพอุตสาหกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทบาททางสังคมระหว่างเพศหญิงและชายไม่เหมือนกัน รวมทั้งมีความแตกต่างกันด้านสรีรวิทยาและลักษณะของเพศหญิงที่ชอบความสวยงาม หรือหา งานละเอียดปราณีตกว่าเพศชาย ส่วนเพศชายชอบทำงานเกี่ยวกับการใช้กำลังและเครื่องจักร จึงทำให้นักศึกษาเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นแตกต่างกันในวิชาดังกล่าว ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรัชย์ จึงเจริญสกุล (2530 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ทหารกองประจำการซึ่งเป็นเพศชายเห็นว่าวิชาสาขาแปรรูปถนอมอาหารคาดว่าจะนำไปใช้ได้บ่อย

2.2 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจร จำแนกตามอายุ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีอายุที่ใกล้เคียงกัน ถึงแม้จะแบ่งเป็น 2 กลุ่มคือ ต่ำกว่า 21 ปี และอายุ 21 ปีขึ้นไปก็ตาม โดยส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงของผู้ใหญ่วัยต้น (Early Adulthood) คือ ช่วงอายุ 18-35 ปี จะเริ่มมีอาชีพที่มั่นคง จะหาความก้าวหน้าในอาชีพด้วยการเข้ารับการฝึกอบรมที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพเพื่อพัฒนาตนเอง ซึ่งจากการศึกษาของ โรเจอร์ พบว่า แรงจูงใจในการเข้ามาเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่คือ แรงจูงใจด้านอาชีพ มุ่งพัฒนาตนเอง ต้องการพบเพื่อนใหม่ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2533 : 11 - 12 ; อ้างอิงมาจาก Rogers. 1979 : 1320) ดังนั้นคนที่อยู่ในช่วงวัยนี้จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เหตุนี้เอง ทำให้ความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรของนักศึกษาที่อายุต่ำกว่า 21 ปี และ 21 ปีขึ้นไป ไม่แตกต่างกัน

2.3 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจร จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า นักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ที่ได้ผลเช่นนี้เป็นเพราะผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมโครงการเกษตรครบวงจร จะมีวิถีทางการศึกษาต่างกัน โดยมีตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ร้อยละ 7.14 ประถมศึกษาปีที่ 6,7 ร้อยละ 77.27 และสูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 6,7 ร้อยละ 15.58 เมื่อมีระดับการศึกษาต่างกัน ย่อมมีมุมมองที่ไม่เหมือนกัน เพราะระดับการศึกษามีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดของแต่ละบุคคล ผู้ที่มีการศึกษาสูง มีสติปัญญา มีประสบการณ์ และมีความคิดเป็นของตนเองสูง และจะยิ่งมองเห็นประโยชน์ ความสำคัญ และความจำเป็นของการศึกษาที่ทำให้คนเจริญก้าวหน้ามากกว่า นอกจากนี้ผู้ที่มีการศึกษาสูงย่อมมีศักยภาพในการวิเคราะห์ความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับจากโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรทั้งในด้านเนื้อหาหลักสูตร ทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม กระบวนการฝึกอบรม และผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม รวมถึงสภาพแวดล้อมหรือสภาพปัญหาที่ได้อย่างมีระบบกว้างขวาง รอบคอบ และมีเหตุผลมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ (วีระ นวพันธุ์. 2536 : 25) จึงทำให้ นักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรแตกต่างกันในเกือบทุกด้าน

2.4 จากการเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจร จำแนกตามอาชีพหลัก พบว่า นักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาที่เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักด้านการเกษตร ร้อยละ 80.52 ไม่ได้ประกอบอาชีพเกษตรมีเพียงร้อยละ 19.48 และเมื่อพิจารณาอาชีพเสริมของนักศึกษาเกษตรครบวงจร พบว่า มีรับจ้างร้อยละ 55.20 ทำการเกษตรร้อยละ 14.94 จะเห็นได้ว่า กลุ่มนักศึกษาโดยรวมจะมีความรู้และประสบการณ์ด้านการเกษตรใกล้เคียงกัน ทั้งนี้เพราะนักศึกษาถึงแม้ไม่ได้มีอาชีพหลักทางการเกษตร แต่ก็ประกอบอาชีพเสริมทางการเกษตร โดยเหตุนี้เองจึงทำให้ นักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีอาชีพหลักต่างกัน มีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมไม่ต่างกัน

3. ความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง จากการศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรโดยรวมปรากฏผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงเป็นผู้ดำเนินโครงการ

การ จัดเนื้อหาหลักสูตรและดำเนินการฝึกอบรม ซึ่งเน้นให้นักศึกษาได้รับความรู้และประสบการณ์ในทุกด้าน จึงคาดหวังว่าเมื่อนักศึกษาผ่านการฝึกอบรมแล้ว จะมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ ความคิดเห็นในส่วนนี้ของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงโดยรวมจึงอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการวิเคราะห์แต่ละด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน และอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน ซึ่งนำมาอภิปรายได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ด้านวัตถุประสงค์ของโครงการ ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงเห็นว่าวัตถุประสงค์ของโครงการโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากจุดประสงค์ของโครงการคาดหวังมากเกินไปว่าผู้ที่ผ่านการฝึกอบรมจะต้องนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพของตนเองและอาชีพหลักของชุมชนภายในหมู่บ้าน แต่ในสภาพความเป็นจริง ผู้เข้ารับการฝึกอบรมหลายคนไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้ เนื่องจากขาดปัจจัยสนับสนุนหลายอย่าง ดังข้อมูลความคิดเห็นที่ได้จากคำถามปลายเปิด เช่น ขาดเงินทุน ขาดพันธุ์พืชที่ดี หรือขาดพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์สัตว์ที่จะนำมาเลี้ยง นอกจากนี้นักศึกษาบางคนมิได้สนใจงานวิชาชีพเกษตรจริง ขาดเป้าหมายแน่ชัดด้านการประกอบอาชีพซึ่งไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วัตถุประสงค์ของโครงการที่คัดเลือกเข้ามา ทำให้ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงมีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรม เกษตรครบวงจรด้านวัตถุประสงค์ของโครงการในระดับปานกลาง

3.2 ด้านเนื้อหาหลักสูตร ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงมีความคิดเห็นว่าเนื้อหาหลักสูตรมีความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือชุมชนในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเห็นว่าเนื้อหาหลักสูตรที่จัดไว้ในโครงการฝึกอบรม มีความหลากหลาย นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปพัฒนาอาชีพและชีวิตความเป็นอยู่ได้มาก และเนื้อหาหลักสูตรที่จัดฝึกอบรมสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาวิชาชีพพระยะสัน ตามคำกล่าวของสุนทร สุนันทชัย (2529 : 121 - 122) ที่ว่า เพื่อให้ผู้เรียนมีงานทำ เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพด้วยตนเองได้ และเพื่อนำไปปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองได้ และจากการศึกษาของ วินัย สายหงษ์ (2528 : 98) พบว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาชีพพระยะสัน ควรยึดหลักให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น แก้ปัญหาเป็น หลักสูตรควรสอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา ควรเน้นให้ผู้เรียน

ได้มองเห็นช่องทางการสร้างงานอาชีพ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตรควรเน้นการนำไปใช้ เป็นเรื่องสำคัญ ประกอบกับข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงเป็นผู้ที่ร่างหลักสูตรเอง รวมทั้ง เป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ด้วย จึงทำให้ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้าน หลักสูตรมีความเหมาะสมในระดับมาก

3.3 ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม ประกอบด้วย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านงบประมาณ จากการศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางทั้ง 2 ด้าน ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากปัจจัยต่าง ๆ ที่สนับสนุน โครงการมีจำนวนจำกัด จึงทำให้การดำเนินงานตามโครงการของข้าราชการและครูสอนราย ชั่วโมงขาดความคล่องตัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการ ศึกษาด้านอาชีพที่จัดภายในศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี ของ วีระ นวนันท์ (2536 : 18) ที่พบว่า ปัญหาการจัดสอนวิชาชีพภายในศูนย์ฝึกและพัฒนา อาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรีที่อยู่ในระดับมากคือ การขาดแคลนงบประมาณ จัดซื้อวัสดุ การขาดแคลนประเภทสื่อ ตำรา หรือเอกสารที่จำเป็นต่อการฝึกอบรม การขาด ประสิทธิภาพด้านการดำเนินงานของวัสดุอุปกรณ์ ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้ข้าราชการและครูสอน รายชั่วโมง มีความเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึก อบรมอยู่ในระดับปานกลาง

3.4 ด้านกระบวนการฝึกอบรม ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง เห็นว่า โครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรด้านกระบวนการฝึกอบรมโดยรวม มีความเหมาะสม ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง เป็นกลุ่มที่ใกล้ชิดกับนักศึกษา ตลอดเวลา เป็นผู้ริเริ่มและดำเนินการฝึกอบรมนักศึกษา ทำกิจกรรมร่วมกันกับนักศึกษา คอยให้กำลังใจ ช่วยเหลือ ชี้แนะตลอดเวลาที่นักศึกษารับการฝึกอบรม และพักอาศัยอยู่ใน หอพักของศูนย์ฯ เป็นผลให้มีความคิดเห็น ว่า กระบวนการฝึกอบรมโครงการเกษตรกรครบวงจร มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อหาหลักสูตร ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนมีประสบการณ์หลากหลาย สามารถนำไปปรับใช้กับการพัฒนาอาชีพหรือประกอบอาชีพได้ในระดับมาก สำหรับความคิดเห็น ในด้านกระบวนการฝึกอบรมนี้ค่อนข้างจะขัดแย้งกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีความคิดเห็น

โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะนักศึกษาเห็นว่ากิจกรรมบางอย่างยังไม่เอื้อต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพ

3.5 ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง เห็นว่า นักศึกษาเกษตรครบวงจรจะสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากโครงการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพ และพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นโดยรวมในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะเนื้อหาวิชาที่จัดไว้ในหลักสูตรฝึกอบรมส่วนใหญ่จะจัดให้สอดคล้องกับสภาพชีวิตความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวชายแดน ซึ่งเป็นภูมิภาคที่นักศึกษาจากการศึกษาของสำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติ เรื่องการประเมินผลการฝึกอบรมเคลื่อนที่ของโรงเรียนสารพัดช่าง (2515 : 167) พบว่า ประโยชน์ของการฝึกอบรมอาชีพช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรม สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพได้ นอกจากนี้การฝึกอบรมอาชีพยังแก้ช่วยปัญหาสังคมได้ ทำให้ประชาชนได้ใช้ความรู้ให้เกิดประโยชน์ และสามารถนำความรู้จากการอบรมไปพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คารณี ครุฑคำ (2536 : 104) ศึกษาเรื่องผลของโครงการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนกับภูกา พบว่า ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรหลังจากสำเร็จการฝึกอบรมไปแล้ว มีความรู้ความสามารถในวิชาชีพเกษตรกรรมมากขึ้น ทำให้เกิดความหวังความมั่นใจในการประกอบอาชีพ อีกทั้งเชื่อมั่นว่าวิชาความรู้ที่ได้รับจากหลักสูตรจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในท้องถิ่นได้ เพราะเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นในชนบทที่มีอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก และจากการศึกษาของลัดดา สุวรรณรัตน์ (2512) เรื่อง แรงจูงใจในการเข้าศึกษาวิชาชีพ และความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพของนักเรียนในโรงเรียน ประเภทช่างอุตสาหกรรม ได้ระบุว่าความมั่นใจที่จะออกไปประกอบอาชีพนั้น น่าจะเกิดจากหลักสูตรและวิธีสอนของครูเป็นอันดับแรก วิธีสอนที่ดีและเหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้เรียนนั้นจะก่อให้เกิดความเข้าใจในวิชาเหล่านั้น ผลที่ตามมาคือความมั่นใจในการประกอบอาชีพ จากเหตุผลที่กล่าวมา ทำให้ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมงมีความคิดเห็นต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมอยู่ในระดับมาก

4. ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร

จากการศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจรที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรใน 2 ด้าน ปรากฏผลโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความคิดเห็นด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมสูงกว่าด้านกระบวนการฝึกอบรม ผลการวิเคราะห์แต่ละด้านนำเสนออธิบายได้ดังนี้

4.1 ด้านกระบวนการฝึกอบรม ปรากฏว่าโดยรวมมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการติดต่อประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมเผยแพร่และคณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้ปกครองนักศึกษายังไม่มีความชัดเจน ทำให้การรับทราบข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรคลาดเคลื่อน และการประชาสัมพันธ์รายละเอียดของโครงการมีน้อย การนิเทศติดตามผลหลังจากนักศึกษาจบการฝึกอบรมไปแล้วมีน้อย การให้ความช่วยเหลือนักศึกษาด้านต่าง ๆ มีน้อย การจัดโครงการฝึกอบรมให้ความรู้แก่นักศึกษาที่จบไปแล้วไม่มี จะเห็นได้ว่ากิจกรรมต่อเนื่องหลังจากที่นักศึกษาจบการฝึกอบรมไปแล้วไม่มี จึงทำให้ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาที่มีต่อโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรด้านกระบวนการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง

4.2 ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม จากการศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร เห็นว่าสามารถนำความรู้จากการฝึกอบรมโครงการเกษตรครบวงจรไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและชีวิตความเป็นอยู่โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีการนำความรู้ไปใช้ในท้องถิ่นค่อนข้างน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาขาดทุนทรัพย์ ขาดอุปกรณ์เครื่องมือ ไม่มีความชำนาญ ขาดแรงจูงใจ สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย ไม่มีที่พำนักเป็นของตนเอง ประกอบอาชีพอื่น ๆ และไปศึกษาต่อ ตามข้อมูลที่ตอบมาในส่วนที่เป็นลักษณะปลายเปิด จึงทำให้คณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจรมีความคิดเห็นด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คาร์ณี ครุฑคำ (2536 : 100) พบว่า ผู้สำเร็จหลักสูตรวิชาชีพนำความรู้ไปใช้ในท้องถิ่นได้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 52.32 รองลงมาคือ ระดับน้อย ร้อยละ 16.29 และไม่สามารถนำไปใช้ได้เลย ร้อยละ 52.52

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดการโครงการฝึกอบรม

เกษตรกรบววงจร

5.1 ความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรกรบววงจร พบว่า ในการฝึกอบรมนั้นเนื้อหาวิชาที่อยู่แล้ว แต่ควรเพิ่มภาคปฏิบัติให้มากขึ้น ร่องลงมา ควรปรับปรุงทุกวิชา ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะเนื้อหาวิชาที่ใช้ในการฝึกอบรมมีรายวิชามากเกินไป นักศึกษาทุกคนจะต้องเรียนเหมือนกันหมด ไม่สามารถเลือกเรียนเฉพาะที่ตรงกับความต้องการได้ ซึ่งสอดคล้องกับที่ โกวิท วรพิพัฒน์ (2518 : 34 - 35) กล่าวว่า หลักสูตรฝึกอบรมเกษตรกรในระยะสั้น ไม่ควรจัดเกินความจำเป็น เพราะนอกจากจะสิ้นเปลืองงบประมาณแล้ว ยังก่อให้เกิดความเบื่อหน่ายและออกจากการฝึกอบรม ส่วนกิจกรรมที่เห็นว่าสำคัญและมีประโยชน์มากที่สุด คือ การศึกษาดูงานนอกสถานที่ ร่องลงมาการดูแลสุขภาพฟาร์ม และกิจกรรม อาจเป็นเพราะการที่นักศึกษาได้มีการศึกษาโดยการพบผู้รู้ และได้ศึกษาจากของจริง ทำให้เกิดความมั่นใจในการนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพ ซึ่ง มานพ กาละดี (2518) กล่าวว่า หลักสูตรอบรมวิชาชีพเกษตรกรควรเน้นหนักงานเชิงปฏิบัติมากกว่าทฤษฎี และรวมไปถึงกิจกรรมเสริมต่าง ๆ ซึ่งช่วยทำให้เกิดการฝึกทักษะมากขึ้น เช่น ทัศนศึกษาดูงานอาชีพ ส่วนการนำความรู้ไปใช้น้อยที่สุดคือ การนำความรู้ไปใช้ในการด้านตลาด ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ คารณี ครุฑคำ (2536 : 104) พบว่า ผู้สำเร็จหลักสูตรเกษตรกรบววงจรมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านสามารถขยายอาชีพหรือกิจการ สามารถเพิ่มผลผลิต ความสามารถด้านการจัดการ การซื้อ-ขาย การโฆษณาในระดับน้อย เพราะยังขาดการส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ด้านการจัดการอย่างจริงจัง สำหรับความคิดเห็นเรื่องปัญหาอุปสรรคที่พบมากที่สุดในการฝึกอบรมคือ น้ำดื่มไม่ค่อยสะอาด ร่องลงมาคือ ความสะอาดของหอพัก เป็นเพราะศูนย์ฯ ยังไม่มีน้ำประปาจะใช้น้ำจากสระที่ขุดภายในศูนย์ ซึ่งจะมีการปิด-เปิดน้ำเป็นเวลา จึงทำให้น้ำไม่ค่อยสะอาดต่อการปฏิบัติงาน ส่วนปัญหาความสะอาดของหอพักและการอยู่ร่วมกันนั้นจะมีอยู่ตลอด ทั้งนี้เพราะในแต่ละรุ่นมีนักศึกษามาก และแต่ละคนมาจากพื้นฐานครอบครัวที่แตกต่างกัน การอยู่ร่วมกันจึงมักมีปัญหาในด้านพฤติกรรม อุบนิสัยส่วนตัว ทั้งที่มีกฎเกณฑ์ของหอพักควบคุมให้นักศึกษาปฏิบัติ สำหรับเรื่องที่ต้องการให้ศูนย์สนับสนุนด้านเงินทุนหมุนเวียน ร่องลงมาด้านพันธุ์สัตว์และพันธุ์พืช เพราะส่วนใหญ่เกษตรกรมีฐานะยากจนเมื่อ

อยากจะทำอาชีพการและเพิ่มผลผลิต จึงขาดเงินทุน วัสดุ อุปกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของคาร์ณี ครุฑตา (2535 : 104) พบว่า การขยายอาชีพหรือเพิ่มผลผลิตของนักศึกษาเกษตรครบวงจรเปลี่ยนแปลงในระดับน้อย มีสาเหตุมาจาก มีฐานะยากจน ขาดแคลนทุนทรัพย์ ไม่มีที่พำนักเป็นของตนเอง ดังนั้นในการที่จะส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพเกษตรอย่างจริงจังจึงไม่ย้ายถิ่นไปหากินในเมือง ควรเร่งหามาตรการช่วยเหลือเกษตรกรเหล่านี้ให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ความคิดเห็นของข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง พบว่า โครงสร้างหลักสูตรเกษตรครบวงจรมีความเหมาะสม และควรมีการปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตรเนื่องจากมีรายวิชามากเกินไป ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากหลักสูตรเกษตรครบวงจรมีหมวดวิชาหลักด้านการเกษตร 4 หมวดวิชา ในแต่ละหมวดวิชามีรายวิชาน้อย และยังมีหมวดวิชาเสริมประสบการณ์ และหมวดวิชากิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งผู้เข้ารับการฝึกอบรมจะต้องเรียนทุกหมวดวิชา ไม่สามารถเลือกเรียนตามความถนัดและสนใจได้ จึงควรปรับปรุงหลักสูตรให้กระชับรัด ยึดหยุ่นตามความต้องการของผู้เรียน ซึ่งจากการศึกษาของ สุดาจ บุตรอากาศ (2532 : 81) พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจมากต่อเนื้อหาของหมวดวิชาการเกษตรทั่วไป เพราะสอดคล้องกับลักษณะอาชีพของผู้เข้ารับการฝึกอบรม และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ กฤษกร สุธรรมวิจิตร (2535 : 84) ที่พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมนำความรู้ไปใช้มากขึ้นสาขาพืชสวน เนื่องจากเป็นความรู้ที่สอดคล้องกับการประกอบอาชีพและใกล้ตัวของเกษตรกร สามารถใช้ได้โดยพลัน ส่วนด้านความคิดเห็นกระบวนการฝึกอบรมคือควรปรับโครงสร้างในเชิงรุก โดยปรับจากรูปแบบเดิมสอนภาคทฤษฎีในศูนย์ฯ เป็นสอนภาคปฏิบัติในหมู่บ้านที่เกษตรกรอาศัยอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับที่สุนิตย์ แป้นนาบอน (2530 : 13) กล่าวว่า การจัดอบรมเกษตรกรในระยะสั้นจะต้องจัดการศึกษาขึ้นในท้องถิ่นที่เกษตรกรประกอบอาชีพอยู่ในไร่นาและหมู่บ้านของเขาโดยตรง สำหรับความคิดเห็นที่ว่านักศึกษาส่วนใหญ่ขาดเป้าหมายในการนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพ อาจเป็นเพราะผู้ที่เข้ามาอบรมบางส่วนมาเรียนเพราะผู้ปกครองบังคับให้มาเรียน มาเรียนตามเพื่อน นำความรู้ไปเทียบโอน อยู่บ้านว่าง ๆ ไม่รู้จะทำอะไร กลุ่มนี้เมื่อมาเรียนจึงมักประสบปัญหา ส่วนกลุ่มที่เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อมุ่งหวังจะนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพนั้น

ท้องถิ่น แต่เมื่อมีความรู้ประกอบอาชีพจริงกลับประสบปัญหา ขาดเงินทุนหมุนเวียน และขาดพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ซึ่งจากการศึกษาของคารณี ครุฑคำ (2536 : 100) พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาวชิชาชีพมีการนำความรู้ไปใช้ในท้องถิ่นค่อนข้างต่ำ เพราะขาดทุนทรัพย์ ขาดอุปกรณ์เครื่องมือ ไม่มีความชำนาญพอ ไม่มีแรงจูงใจ สภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวย ไม่มีที่พำนัก ขาดผู้นำ ไม่กล้าลงทุนกลัวไม่คุ้ม ประกอบอาชีพอื่น และไปศึกษาต่อ เมื่อผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่สามารถนำความรู้ไปใช้ในท้องถิ่นได้ จึงต้องย้ายถิ่นไปรับจ้างในเมือง นอกจากนี้การศึกษาของโรนิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ และคนอื่น ๆ (2526) พบว่า สาเหตุสำคัญที่สุดของการย้ายแรงงานเป็นผลมาจากด้านเศรษฐกิจ เช่น การมีฐานะยากจน การไม่มีงานทำในหมู่บ้าน สำหรับด้านครูสอนส่วนใหญ่มีการเตรียมการสอนน้อย ไม่สนใจงานการสอน อาจเนื่องจากครูสอนส่วนใหญ่เป็นครูสอนรายชั่วโมงหรือลูกจ้างชั่วคราว ซึ่งถือว่าเป็นผู้ขาดความมั่นคงในอาชีพ ทำให้คนกลุ่มนี้ขาด ความผูกพันกับงาน สำหรับความคิดเห็นด้านวัสดุอุปกรณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่เพียงพอ ถ้าสมมติเนื่องจากอุปกรณ์ในการฝึกอบรมเกษตรบางอย่างใช้มาตั้งแต่เริ่มเปิดศูนย์ และอุปกรณ์บางชนิดต้องมีการใช้งานตลอดเวลา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาเรื่องปัญหาการเรียนของนักศึกษาวชิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นโรงเรียนสารพัดช่าง เขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ของมนัส ศรีกัลยา (2533 : 71) พบว่า นักศึกษามีปัญหาการเรียนในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกสูงสุดในเรื่องอุปกรณ์ในการฝึกปฏิบัติ มีจำนวนไม่เพียงพออยู่ในสภาพชำรุดและถ้าสมมติ เนื่องจากวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกของโรงเรียนสารพัดช่างใช้มานาน ส่วนในด้านของหอพักที่เสนอแนะว่าควรปรับปรุงให้ดีขึ้นและให้มีผู้รับผิดชอบ เนื่องจากปัจจุบันสภาพหอพักทรุดโทรมมาก เพราะเริ่มสร้างตั้งแต่เริ่มเปิดศูนย์ มีนักศึกษาแต่ละรุ่นอยู่จำนวนมาก นักศึกษาแต่ละรุ่นจะเป็นผู้ควบคุมดูแลหอพักกันเองเมื่อนักศึกษาจบแต่ละรุ่น หอพักจะว่างไม่มีผู้รับผิดชอบ ทำความสะอาด ซ่อมแซมส่วนที่ชำรุด จึงทำให้หอพักมีสภาพเหมือนหอร้างที่ไม่มีผู้ดูแล ผู้บริหารจึงควรมหาผู้รับผิดชอบประจำ และจัดงบประมาณซ่อมแซมหอพักให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ และมีกฎเกณฑ์สำหรับการใช้หอพักอย่างจริงจัง ในด้านการประชาสัมพันธ์ของโครงการควรมีการประชาสัมพันธ์ให้มากกว่านี้ เนื่องจากงานประชาสัมพันธ์เป็นงานที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่าย ประกอบกับบางครั้งมีการปรับเปลี่ยนบทบาทหน้าที่ของบุคลากรภายในศูนย์ จึงทำให้งานประชาสัมพันธ์

ไม่ต่อเนื่อง รูปแบบการประชาสัมพันธ์ซ้ำซาก จำเจ ในด้านความเหมาะสมของโครงการกับสภาพความเจริญของจังหวัดสระแก้ว ควรปรับปรุงวิชาให้ทันสมัย สอดคล้องกับสภาพจริงของเกษตรกร เนื่องจากปัจจุบันพื้นที่ชายแดนไทย-กัมพูชา มีการเปลี่ยนแปลงจากสนามรบเป็นสนามการค้า สภาพการฝึกอบรมวิชาซีพจึงน่าจะมีการเปลี่ยนรูปแบบจากเดิมให้สอดคล้องกับสภาพของสังคมและความต้องการของผู้เรียน ซึ่งจากผลการศึกษาของ วิริยะ นวพันธุ์ (2536 : 25) พบว่า นักศึกษาเกษตรครบวงจรเกิดความเบื่อหน่ายในการฝึกหลาย ๆ เนื้อหาวิชาตามข้อบังคับของหลักสูตร เพราะนักศึกษาไม่ได้สนใจในทุกเนื้อหาวิชา ประกอบกับบางเนื้อหาวิชาขาดความเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติภายในพื้นที่หมู่บ้านของนักเรียนได้ ในด้านระยะเวลาเรียนควรลดเหลือ 100-300 ชั่วโมง ปล่อยให้ผู้เรียนเลือกเรียนเพียง 1-2 วิชา ปัจจุบันหลักสูตรเกษตรครบวงจรใช้เวลาเรียน 4 เดือน (648 ชั่วโมง) เรียนทั้งหมด 6 หมวดวิชา เพราะมีการปรับหลักสูตรให้ระยะเวลาสั้นลง ผู้อบรมเลือกเรียนเฉพาะที่สนใจจริง ๆ 1-2 วิชา ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สุรัชย์ จิวเจริญสกุล (2530 : บทคัดย่อ) พบว่า ทหารกองประจำการมีความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตรครั้งละ 3-4 สัปดาห์ โดยมีการบรรยายครั้งละ 30-40 นาที ปฏิบัติการครั้งละ 2-3 ชั่วโมง และจากการศึกษาของ พลากร โคตรจันทร์ (2529 : บทคัดย่อ) พบว่า เกษตรกรต้องการฝึกอบรมระยะสั้น ๆ 1 สัปดาห์ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์-เมษายน ในวันธรรมดาตลอดทั้งวัน

5.3 ความคิดเห็นของคณะกรรมการหมู่บ้านและผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรครบวงจร พบว่า การคัดเลือกนักศึกษาเกษตรครบวงจรเข้ารับการฝึกอบรมควรคัดเลือกจากผู้ที่มีความสนใจเกษตร และให้คณะกรรมการหมู่บ้านคัดเลือกจากลูกหลานเกษตรกรที่ยากจน ซึ่งสอดคล้องกับหลักเกณฑ์และคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรมที่ศูนย์ฯ ได้กำหนดไว้ สำหรับประโยชน์ของโครงการคือ มีความรู้ทางเทคโนโลยีใหม่ ๆ ด้านการเกษตร รองลงมารู้จักนำความรู้มาพัฒนาอาชีพเกษตร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ คารณี ศรีพุดา (2536 : 104) พบว่า ผู้สำเร็จเกษตรครบวงจรมีการเปลี่ยนแปลงคือ มีความหวังและความมั่นใจในการประกอบอาชีพในระดับมาก ส่วนอาชีพเกษตรที่สอดคล้องกับสังคมปัจจุบันคือ การทำเกษตรแบบผสมผสาน รองลงมาคือการทำเกษตรแบบธรรมชาติ การที่แนวคิดของเกษตรกรเปลี่ยนไปเนื่องจากการทำ

เกษตรแบบดั้งเดิมผลผลิตตกต่ำ สภาพพื้นดินเสื่อมโทรม มีการทำลายสภาพแวดล้อมทางระบบนิเวศวิทยาจึงเห็นความสำคัญของการทำเกษตรแบบผสมผสานและแบบธรรมชาติ เพราะเห็นว่าจะสามารถแก้ปัญหาดังกล่าวได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านผู้เข้ารับการฝึกอบรมโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ควรคัดเลือกจากผู้ที่สามารถและสมัครใจที่จะเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมจริง ๆ และควรมีการกำหนดคุณสมบัติทั่วไปของผู้เข้ารับการฝึกอบรมบางประการและบางสาขา เช่น อายุ พื้นฐานอาชีพ มีพื้นที่ทำการเกษตรหรือมีโอกาสทำการเกษตรต่อไป
2. การจัดฝึกอบรมนั้น ควรมีทั้งแบบต่อวงจร ครบวงจร ไม่มีรอบไม่มีรุ่น และการให้บริการเคลื่อนที่เพื่อให้เกษตรกรมีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการออกไปประกอบอาชีพมากขึ้น
3. ควรปรับปรุงโครงสร้าง เนื้อหาหลักสูตรของโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นอยู่ของราษฎรบริเวณชายแดนในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงเจริญมากขึ้น มีการประกอบอาชีพอื่นที่หลากหลาย นอกเหนือจากอาชีพเกษตร
4. การจัดฝึกอบรมนั้นควรเน้นการให้ความรู้ในลักษณะที่สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ทันที โดยเน้นการฝึกอบรมระยะสั้น หลักสูตรจบในตัวเอง
5. รูปแบบการฝึกอบรมควรจะมีการปรับเปลี่ยนเพื่อความเหมาะสมกับสภาพการณ์ในปัจจุบัน โดยทดลองใช้การฝึกอบรมหลาย ๆ รูปแบบ เช่น ให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเรียนภาคทฤษฎีภายในศูนย์ และให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติจริงในพื้นที่ของตน จัดให้มีการพบกลุ่มเพื่อรายงานผลปัญหา/อุปสรรค ผู้สอนมีการติดตามผลโดยดูผลงานของนักศึกษาในพื้นที่จริง
6. ควรนำความคิดเห็นของนักศึกษา เกษตรและผู้เกี่ยวข้องที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนั้นมาใช้เป็นแนวทางพัฒนาโครงการหรือใช้กำหนดรูปแบบการจัดอบรมโดยยึดหลักต้องมีความยืดหยุ่นในการปรับเปลี่ยนรูปแบบให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของบุคคลเป้าหมาย สภาพของท้องถิ่น และปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่มีความแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรสำรวจความต้องการการฝึกอบรมวิชาชีพของราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว เพื่อให้ได้ข้อมูลมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมวิชาชีพที่สอดคล้องกับสภาพความเจริญของพื้นที่ชายแดนในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงไปมาก
2. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการนำความรู้ไปใช้ประกอบอาชีพของนักศึกษาเกษตรครบวงจร
3. ควรให้มีการศึกษาติดตามผล การนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมของผู้ที่ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรไปใช้

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กลาโหม, กระทรวง. "การจัดการศึกษาสำหรับประชาชน," วารสารการศึกษาแห่งชาติ.

20(30) : กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2529.

การศึกษานอกโรงเรียน, กรม. โครงการฝึกอบรมเยาวชนเกษตรตามโครงการพัฒนาพื้นที่

วัดญาณสังวรารามวรมหาวิหาร อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอบางละมุง

จังหวัดชลบุรี. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2532.

..... . ทิศทางการศึกษานอกโรงเรียน. 2534. (อค์สานา).

..... . ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. กรุงเทพฯ :

ทิพย์อักษรการพิมพ์, 2525.

..... . ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี ด้วยความ

ร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ : ม.ป.พ, 2527.

..... . ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี พิธีมอบครุภัณฑ์

ความช่วยเหลือจากรัฐบาลญี่ปุ่น 31 ตุลาคม 2529. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วิจิตร

หัตถการ, 2529.

กองวิทยาลัยเกษตรกรรม. กรมอาชีวศึกษา. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม

หลักสูตรระยะสั้นและเคลื่อนที่. ปังบประมาณ 2527. (อค์สานา).

..... . คู่มือนักศึกษาเกษตรครบวงจรศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัด

ปราจีนบุรี. 2534. (อค์สานา).

..... . วิวัฒนาการการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.2482-2533.

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2534.

กิตติมา ประดีดิลก และคนอื่น ๆ. การประเมินผลโครงการเพชรในตม. รายงานวิจัย.

กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2538.

อค์สานา.

- กฤษ สุธรรมวิจิตร. แนวทางการฝึกอบรมด้านการเกษตรสำหรับราษฎรไทยบริเวณชายแดนอีสานตอนล่างของศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2535. อัดสำเนา.
- รกวิน วรพิพัฒน์. "ความต้องการพื้นฐานของการเรียน," ใน คู่มืออบรมผู้สอบการศึกษาแบบเบ็ดเสร็จ. กรมสามัญศึกษา, 2518. (อัดสำเนา).
- โฆษิต ปั้นเปี่ยมรัษฎ์ และคนอื่น ๆ. ชนบทไทย : ความก้าวหน้าและล้าหลัง. กรุงเทพฯ : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2526.
- เชียรศรี วิวิธสิริ. การศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกโรงเรียน : เทคโนโลยีทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- คารณิ ครุฑตา. ผลของโครงการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536. อัดสำเนา.
- ทองอยู่ แก้วไทรชะ. รูปแบบและแนวคิดทางการศึกษานอกโรงเรียน ประสพการณ์จากพื้นฐานของการแสวงหา. กรุงเทพฯ : พิธีการพิมพ์, 2533.
- นที ขลิบทอง และจินดา ขลิบทอง. "การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพเกษตรกรในชายแดนด้านตะวันออก," วารสารวิจัยสหประชาการศึกษานอกโรงเรียน. 8(1) : มกราคม - เมษายน 2534.
- นารีรัตน์ รั้วจิตรกุล. การศึกษานอกโรงเรียน. สารคาม : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม, 2531. อัดสำเนา.
- นิพนธ์ พึ่งเจริญ. การประเมินผลโครงการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมเคลื่อนที่ของวิทยาลัยเกษตรกรรมสิงห์บุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.
- นิตา ชูโต. การประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มาสเตอร์เพรส, 2531.

- นัทชัย ทนุพล. การวางแผนและประเมินผลโครงการส่งเสริมเกษตร. เชียงใหม่ : สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ เชียงใหม่, 2532.
- ปฐม นิคมานนท์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิตการพิมพ์, 2522.
- พลากร รัตนจันทร์. ความต้องการของประชาชนในการเข้ารับการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรม หลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยเกษตรกรรมร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- มนัส ศรีกัลยา. ปัญหาการเรียนของนักศึกษาวิชาอาชีพหลักสูตรระยะสั้นโรงเรียนสารพัดช่างเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2533. อัดสำเนา.
- มนัส สุวรรณพงษ์. ความคิดเห็นของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงเกษตรกรรมของวิทยาลัยเกษตรกรรม เขตการศึกษา 2 ต่อการจัดการเรียนการสอนเพื่อที่เหมาะสมสำหรับการประกอบอาชีพเกษตร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2531. อัดสำเนา.
- มานพ กาละดี. "หลักการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ 8 ประการ," ใน คู่มือการอบรมผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ. กรุงเทพฯ : กรมสามัญศึกษา, 2518. (อัดสำเนา)
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร, 2528.
- ลัดดา สุวรรณรัตน์. แรงจูงใจการเข้าศึกษาวิชาชีพและมันใจที่จะออกไปประกอบอาชีพของนักเรียนนโรงเรียนประเภทช่างอุตสาหกรรม. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2512.
- วาสิ ประสงค์. การศึกษารูปแบบกิจกรรมการศึกษาที่จัดในชั้นอนุบาล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524. อัดสำเนา.
- วิระ นวพันธุ์. ปัญหาและแนวทางแก้ไขการจัดการศึกษาด้านอาชีพที่จัดสอนภายในศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี. 2536. (เอกสารโรเนียวเย็บเล่ม).

- วีระ นวพันธุ์. สภาพปัญหาการบริหารและการใช้หลักสูตรวิชาอาชีพของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี. 2536. (เอกสารรเรเนียวเย็บเล่ม).
- วัลลภ พรหมทอง. การติดตามผลการฝึกอบรมวิชาชีพเกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้นของวิทยาลัยเกษตรกรรมพิจิตร. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2529. อัดสำเนา.
- สำนักส่งเสริมและฝึกอบรม. รายงานการประเมินผลการฝึกอบรมวิชาชีพภาคฤดูร้อนประจำปี 2514-2518. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518. อัดสำเนา.
- สมบัติ สุวรรณพิทักษ์. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการประเมิน. กรุงเทพฯ : กรมการศึกษา
นอกระบบ, 2531.
- สมพร แสงชัย และสุนทร เกิดแก้ว. การประเมินผลโครงการในประเทสไทย.
กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์, 2520.
- สุจิต บุญอากาศ. รูปแบบการฝึกอบรมเยาวชนเกษตร ตามโครงการพัฒนาพื้นที่วัดญาณสัง-
วราราม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์,
2532. อัดสำเนา.
- สุนทร โคตรบรรเทา. เศรษฐศาสตร์การศึกษานอกระบบโรงเรียนทรัพยากรค่าใช้จ่ายและ
ผลประโยชน์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525.
(อัดสำเนา).
- สุนทร สุนันทชัย. การศึกษานอกระบบ...เส้นทางไม่สิ้นสุด. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์
การพิมพ์, 2525.
- สุนิตย์ แป้นนาบอน. "การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม," วิทยาจารย์. 3(85) :
มีนาคม 2530.
- สุรัชย์ จิวเจริญสกุล. ความต้องการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกรรมของทหารกองประจำการ.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530. อัดสำเนา.
- สมศักดิ์ ศิลยกาธร. การประเมินโครงการหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนไทย-กัมพูชา.
ปริญญาโท กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2531. อัดสำเนา.

- สุรีย์ นาคนิยม. ปัญหาและความต้องการของนักศึกษาผู้ใหญ่สายอาชีพหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น
ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดฉะเชิงเทรา เขตการศึกษา 2. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528. อัดสำเนา.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่
และการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2533.
- อภิชาติ ศรีประไพม. การศึกษาความคิดเห็นเกษตรกรที่มีต่อการฝึกอบรมอาชีพเกษตรกร
เคลื่อนที่ของวิทยาลัยเกษตรกรรมร้อยเอ็ด. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- อานาจ ศิลวัตร. ความสนใจและความต้องการของประชาชนที่มีต่อการฝึกอบรมวิชาชีพ
เกษตรกรรมหลักสูตรระยะสั้น เพื่อใช้ในโครงการของวิทยาลัยเทคโนโลยีและ
อาชีวศึกษา วิทยาเขตเกษตรกรรมพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2522. อัดสำเนา.
- อุดม เขยกิจวงศ์. การศึกษานอกระบบโรงเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล, 2534.
- Andra, V. Agricultural Education and Training in French Speaking
Tropical Africa and Madagascar. London : Evans Brothers
Ltd., 1974.
- Best John W. Research in Education. 2nd. New Jersey : Prentice-
Hall, 1970.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. New York :
Horper and Row, Publishers, 1970.
- Hamblin, A.C. "Controlling the Training Process," Management
Evaluation & Development. New York : McGraw-Hill Book
Company, 1972.

Knowles, M.S. The Adult Learner : A Neglected Species. 2nd ed.

Houston : Gulf Publishing Co., 1978.

Worthen, Blanne R. and Sanders R James. Education Evaluation :

Theory and Practice. Washington : Charles Jones Publishing
Co., 1973.

ກາຕາລອກ

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์เชิยรศรี วิวิธสิริ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2. รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวัลย์ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
3. รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
4. ดร.เพ็ญนุช ประจวบจั่น อาจารย์คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
5. ดร.กล้า สมตระกูล ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา
กรมการศึกษานอกโรงเรียน
6. อาจารย์วินัย สายหงษ์ นักวิชาการศึกษา 8
กองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
กรมการศึกษานอกโรงเรียน

ภาคผนวก ข

หนังสือติดต่อขอความอนุเคราะห์ผู้เกี่ยวข้องตรวจสอบเครื่องมือ

หนังสือติดต่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลงานการทําปริญญาโท

หนังสือติดต่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ที่ ทม 1007/4158

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

4 มิถุนายน 2536

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวจรีวรรณ อัดตสัมพันธ์

เป็นนิสิตระดับ [] ปริญญาเอก สาขา.....

[] ปริญญาโท วิชาเอก การศึกษาผู้ใหญ่

ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำ
 วิทยานิพนธ์เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อ
 โครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัด
 ปราจีนบุรี

ทั้งนี้ในความควบคุมดูแลของ

รศ.เชียรศรี วิวิธสิริ ประธาน

ดร.กล้า สมตระกูล กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯขอความอนุเคราะห์คือ ขอเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
 ขอขอบคุณในความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดทำให้แก่นิสิตผู้นี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริบุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย โทร.2584119

ที่ ทม 1007/4158

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

25 ตุลาคม 2537

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว

บัณฑิตวิทยาลัย ขอรับรองว่า นางสาวจรีวรรณ อัดตสัมพันธ์ เป็นนิสิตระดับปริญญาโท
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

นิสิตผู้ี้มีความประสงค์จะมาติดต่อเพื่อขอความสะดวกในการศึกษาค้นคว้า เพื่อทำ
วิทยานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาเกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อ
โครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจรของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัด
ปราจีนบุรี

ทั้งนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของ

รศ.เชียรศรี วิวิธสิริ ประธาน

ดร.กล้า สมตระกูล กรรมการ

สิ่งที่นิสิตฯ ขอความอนุเคราะห์คือ ขอหนังสือราชการเพื่ออำนวยความสะดวกในการขอความ
ร่วมมือจากนักศึกษาเกษตรครบวงจร เจ้าหน้าที่ คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ปกครองนักศึกษา
เกษตรครบวงจรตอบแบบสอบถามในระหว่างเดือนพฤศจิกายน 2537 เพื่อเป็นข้อมูลในการทำ
วิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าท่านจะกรุณาให้ความร่วมมือในครั้งนี้ และ
ขอขอบคุณความช่วยเหลืออนุเคราะห์ใด ๆ ที่ท่านจะโปรดฯ ให้แก่นิสิตผู้ี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย โทร.2584119

แบบสอบถามเรื่อง

การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษา เกษตรครบวงจรและผู้เกี่ยวข้องที่มีต่อโครงการฝึกอบรม
เกษตรครบวงจรของศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามชุดนี้ประกอบด้วย 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรครบวงจร

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการจัดโครงการ

ฝึกอบรมเกษตรครบวงจร

คำตอบจากแบบสอบถามนักศึกษาจะเป็นข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพบริเวณชายแดน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ
ตามคำชี้แจงของคำตอบแต่ละตอน และส่งคืนเจ้าหน้าที่ของศูนย์ที่ไปเก็บข้อมูลครั้งนี้

ชุดที่ 1

แบบสอบถามนักศึกษาเกษตรครบวงจร

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของนักศึกษาเกษตรครบวงจร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. อายุ

[] ต่ำกว่า 21 ปี

[] 21 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

[] ประถมศึกษาปีที่ 4

[] ประถมศึกษาปีที่ 6,7

[] สูงกว่าประถมศึกษาปีที่ 6,7

4. อาชีพปัจจุบัน

[] ทำการเกษตร (ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ประมง)

[] ไม่ได้ทำการเกษตร (เป็นเสมียน เจ้าหน้าที่ ค้าขาย รับจ้าง ฯลฯ)

5. อาชีพรอง

[] เกษตร (ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ประมง)

[] ค้าขาย

[] รับจ้าง

[] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรของนักศึกษา
เกษตรกรครบวงจร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่าน
มากที่สุดเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านเนื้อหาหลักสูตร			
ท่านคิดว่าหลักสูตรแต่ละวิชาต่อไปนี้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือชุมชนเพียงใด			
1. วิชาไม้ผล.....			
2. วิชาสวนผัก.....			
3. วิชาเพาะเห็ด.....			
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ.....			
5. วิชาสัตว์เล็ก.....			
6. วิชาสัตว์ปีก.....			
7. วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด.....			
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร.....			
9. วิชาการเป็นผู้นำ.....			
10. วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ.....			
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร.....			
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร.....			

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
13. วิชาคุณหมายการเกษตร.....			
14. วิชาชีพรอง.....			
- วิชาชีพอุตสาหกรรม (ช่างยนต์ ช่างวิทยุ ช่างไฟฟ้า ฯลฯ).....			
- วิชาชีพหัตถกรรม (ตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม เสริมสวย ตัดผมชาย ฯลฯ).....			
- วิชาชีพพาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม (พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ฯลฯ).....			
<u>ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม</u>			
1. <u>บุคลากร</u>			
ในระหว่างการฝึกอบรมครูผู้สอนและครูผู้ควบคุมดูแลหอพัก 1.46 วิทยาลัย หน้าที่เหมาะสมมากน้อยเพียงใด			
1.1	ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการฝึกภาคปฏิบัติ.....		
1.2	ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการอธิบายเนื้อหาวิชา.....		
1.3	ครูผู้สอนมีความรับผิดชอบในการสอน.....		
1.4	ครูผู้สอนมีการนำเทคโนโลยีใหม่ ๆ ทางการศึกษา มาแนะนำอยู่เสมอ.....		
1.5	ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจ่ายเงินค่าอาหารตรงเวลา.....		

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
1.6 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพัก เครื่องครัดในการควบคุมดูแล ความประพฤติของนักศึกษา เกษตรครบวงจร.....			
1.7 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพัก เครื่องครัดในเรื่องกฎระเบียบ ของหอพัก.....			
1.8 ครูผู้ควบคุมดูแลหอพักจัดค่านักศึกษา เกษตรครบ วงจรมีกิจกรรมนันทนาการ.....			
2. <u>สิ่งอำนวยความสะดวก</u> ท่านได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านสื่อ วัสดุอุปกรณ์และอาคาร สถานที่มากน้อยเพียงใดในระหว่างการฝึกอบรม			
2.1 มีเอกสารและคู่มือประกอบการเรียนการสอนภาคทฤษฎีเพียงพอ.....			
2.2 มีวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติจำนวนเพียงพอและอยู่ใน สภาพที่ใช้การได้.....			
2.3 สถานที่ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติสะดวกสบาย.....			
2.4 สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมภาคทฤษฎีมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม.....			
2.5 สภาพแวดล้อมของหอพักปลอดภัย.....			
2.6 น้ำที่ใช้สำหรับดื่มและใช้เพื่อการเกษตรมีปริมาณเพียงพอ กับความต้องการ.....			
2.7 มีความพร้อมด้านศูนย์การเรียนรู้หรือแหล่งค้นคว้าหาข้อมูล.....			

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านกระบวนการฝึกอบรม			
ท่านคิดว่ากระบวนการฝึกอบรมของโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด			
1. การเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรใช้ระยะเวลา 4 เดือน (648 ชั่วโมง) มีความเหมาะสม.....			
2. กิจกรรมประจำวันที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติตามตารางที่กำหนดไว้มีความเหมาะสม.....			
3. กฎระเบียบของหอพักทำให้นักศึกษาปฏิบัติมีความเหมาะสม.....			
4. สวัสดิการด้านการรักษาพยาบาลมีความเหมาะสมเพียงพอ.....			
5. การกำหนดให้นักศึกษาได้มีเวลาดูแลกิจกรรมงานฟาร์มในวันเสาร์-อาทิตย์มีความเหมาะสม.....			
6. ศูนย์การเรียนรู้สำหรับใช้เป็นที่แลกเปลี่ยนหาข้อมูล สะดวกสบายค้นหาหนังสือง่าย.....			
7. การจัดไปศึกษาดูงานนอกสถานที่มีความเหมาะสม.....			
8. การจัดให้มีกิจกรรมออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่มีความเหมาะสม.....			
9. ระยะเวลาในการออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ 1-5 วันมีความเหมาะสม.....			
10. การฝึกทักษะด้านการจัดการและการตลาดด้วยการนำสินค้าทางการเกษตรไปจำหน่ายมีความเหมาะสม.....			

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
11. การวัดผลประเมินผลโดยการตรวจผลงานและทดสอบความรู้มีความเหมาะสม.....			
<u>ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม</u>			
หลังจากที่ท่านได้เข้ารับการฝึกอบรมโครงการเกษตรครบวงจร ท่านสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาอาชีพและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของตนเองได้มากน้อยเพียงใด			
1. วิชาไม้ผล.....			
2. วิชาสวนผัก.....			
3. วิชาเพาะเห็ด.....			
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ.....			
5. วิชาสัตว์เล็ก.....			
6. วิชาสัตว์ปีก.....			
7. วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด.....			
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร.....			
9. วิชาการเป็นผู้เฝ้า.....			
10. วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ.....			
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร.....			
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร.....			
13. วิชากฎหมายการเกษตร.....			

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น		
	มาก	ปานกลาง	น้อย
14. วิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสม.....			
15. การศึกษาดูงานนอกสถานที่.....			
16. กิจกรรมเสริมหลักสูตร.....			

ตอนที่ 3 ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรอย่างไรหรือไม่ โปรดให้รายละเอียดโดยการตอบข้อความต่อไปนี้

1. เหตุผลในการเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร

.....

.....

.....

2. เนื้อหาหลักสูตรของโครงการฝึกอบรมเกษตรกรกรรม มีวิชาใดบ้างที่จะต้องปรับปรุงหรือมีวิชาใดบ้างที่ไม่ควรมีในหลักสูตร

.....

.....

.....

3. ในระหว่างการฝึกอบรมโครงการเกษตรครบวงจร มีกิจกรรมอะไรที่สำคัญและมีประโยชน์มากที่สุด ตอบเรียงลำดับความสำคัญ
-
-
-
4. ท่านต้องการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ในเรื่องอะไรมากที่สุด
-
-
-
5. ปัญหาและอุปสรรคจากการเข้ารับการฝึกอบรมโครงการเกษตรครบวงจร
-
-
-
6. ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพเกษตรหรือไม่ เพราะเหตุใด
-
-
-
7. ตามความคิดเห็นของท่านศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดปราจีนบุรี น่าจะสนับสนุนท่านในเรื่องใด ต่อมาปี
- เงินทุนหมุนเวียน.....
-
-
- พันธุ์พืช.....
-
-

พันธุ์สัตว์.....

.....

.....

วัสดุ-อุปกรณ์ทางการเกษตร.....

.....

.....

8. โดยสรุปท่านได้รับประโยชน์อะไรบ้างจากการเข้ารับการฝึกอบรมโครงการเกษตรครบวงจร

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ชุดที่ 2

แบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรบวงจร

(ข้าราชการและครูสอนรายชั่วโมง)

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรบวงจร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. อายุ

[] ต่ำกว่า 30 ปี

[] 30 - 40 ปี

[] มากกว่า 40 ปี

3. ระดับการศึกษา

[] ต่ำกว่าปริญญาตรี

[] ปริญญาตรี

[] สูงกว่าปริญญาตรี

4. ตำแหน่ง

[] ผู้บริหาร

[] ข้าราชการ/อาจารย์

[] ครูสอนรายชั่วโมง

5. ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องับโครงการ

[] ผู้บริหาร

[] หัวหน้าโครงการ

[] ครูสอนวิชาชีพ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรของข้าราชการ
และครูสอนรายชั่วโมง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร

ข้อความ	มาก	ปาน กลาง	น้อย
ด้านวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ของโครงการ			
ท่านคิดว่าวัตถุประสงค์และหลักเกณฑ์ของโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ต่อไปนี้มีควมเหมาะสมมากน้อยเพียงใด			
1. หลังจากจบการฝึกอบรมแล้วนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรจะสามารถนำ ความรู้ไปพัฒนาปรับปรุงพื้นที่ทำการเกษตรของตนได้.....			
2. หลังจากจบการฝึกอบรมแล้วนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรจะสามารถนำ ความรู้ไปเผยแพร่และเป็นแกนนำด้านการเกษตรในหมู่บ้าน.....			
3. หลังจากจบการฝึกอบรมนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรมีความรักผูกพันใน อาชีพเกษตรและไม่ละทิ้งถิ่น.....			
4. หลักเกณฑ์ในการกำหนดคุณสมบัติของนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรต้องอยู่ ในพื้นที่เป้าหมาย มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเองมีความเหมาะสม.....			
5. หลักเกณฑ์สำหรับผู้ที่จะเป็นนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรคือต้องผ่านการ คัดเลือกจากคณะกรรมการหมู่บ้าน และต้องผ่านความเห็นชอบจาก ผู้ปกครองมีความเหมาะสม.....			
6. เงื่อนไขที่กำหนดไว้สำหรับผู้ผ่านการฝึกอบรมต้องกลับไปประกอบ อาชีพเกษตรในหมู่บ้านของตนเองมีความเหมาะสม.....			

ข้อความ	มาก	ปาน กลาง	น้อย
<u>ด้านหลักสูตร</u>			
ท่านคิดว่าเนื้อหาหลักสูตรที่นำมาอบรมแต่ละวิชาเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่นหรือชุมชนมากน้อยเพียงใด			
1. วิชาไม้ผล.....			
2. วิชาสวนผัก.....			
3. วิชาเพาะเห็ด.....			
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ.....			
5. วิชาสัตว์เล็ก.....			
6. วิชาสัตว์ปีก.....			
7. วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด.....			
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร.....			
9. วิชาการเป็นผู้นำ.....			
10. วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ.....			
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร.....			
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร.....			
13. วิชากฎหมายการเกษตร.....			
14. วิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสม.....			
15. วิชาชีพรอง			
- วิชาชีพอุตสาหกรรม (ช่างยนต์ ช่างวิทยุ ช่างไฟฟ้า ฯลฯ).....			
- วิชาชีพหัตถกรรม (ตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม เสริมสวย ตัดผมชาย ฯลฯ).....			
- วิชาชีพพาณิชย์กรรมและศิลปหัตถกรรม (พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ฯลฯ).....			

ข้อความ	มาก	ปาน กลาง	น้อย
ด้านทรัพยากรที่ใช้ในการฝึกอบรม			
1. <u>สิ่งอำนวยความสะดวก</u>			
ท่านคิดว่าการดำเนินการฝึกอบรมท่านได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก มากน้อยเพียงใดในเรื่องต่อไปนี้			
1.1 การขอความร่วมมือในการจัดหาสื่อ มีความสะดวกดี.....			
1.2 การขอเบิกวัสดุอุปกรณ์ในการฝึกอบรม มีความสะดวกรวดเร็ว.....			
1.3 วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกอบรมมีจำนวนเหมาะสมกับนักศึกษา.....			
1.4 สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมภาคปฏิบัติสะดวก ปลอดภัย.....			
1.5 สถานที่ที่ใช้ในการฝึกภาคปฏิบัติมีอุปกรณ์อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้.....			
1.6 สถานที่ที่ใช้ในการฝึกอบรมภาคทฤษฎี มีความเหมาะสม.....			
2. <u>งบประมาณ</u>			
ท่านคิดว่างบประมาณที่ใช้ในโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร มีจำนวนเพียงพอในการจัดกิจกรรมหรือไม่ เพียงใด			
2.1 ☒ นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรได้รับการจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่าย อย่างเพียงพอ.....			
2.2 การจัดสรรงบประมาณในด้านการจัดหาสื่อประกอบการเรียน การสอนมีเพียงพอ.....			
2.3 การจัดสรรงบประมาณในด้านการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สำหรับฝึก ภาคปฏิบัติ.....			
2.4 การจัดสรรงบประมาณในด้านการซ่อมแซมและบำรุงรักษา เครื่องมือในการฝึกภาคปฏิบัติ.....			

ข้อความ	มาก	ปาน กลาง	น้อย
2.5 การจัดสรรงบประมาณในการไปทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่.....
2.6 การจัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงโรงเรียนเลี้ยงสัตว์และ โรงเรียนเพาะซาก้าไม้.....
2.7 การจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้ออาหารสัตว์และซื้อปุ๋ยบำรุงพืช.....
2.8 การจัดสรรงบประมาณในการซ่อมแซมหอพัก.....
<u>ด้านกระบวนการฝึกอบรม</u>			
ท่านคิดว่ากระบวนการฝึกอบรมของโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร			
มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด			
1. การดำเนินงานโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรเป็นไปตามแผนที่ กำหนดไว้.....
2. มีการวางแผนติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง.....
3. การเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร ใช้ระยะเวลา 4 เดือน (648 ชั่วโมง).....
4. การทำให้เลี้ยงนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรวันละ 40 บาท.....
5. การให้นักศึกษาฝึกทักษะด้านการจัดการและการตลาด ด้วยการออก ตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่.....
6. ระยะเวลาในการออกตลาดนัดอาชีพเคลื่อนที่ใช้เวลา 1-5 วัน.....
7. การจัดไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร.....
8. การจัดให้นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรดูผลงานฟาร์ม ในวันเสาร์- อาทิตย์.....
9. การให้นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรช่วยเหลือกิจกรรมของศูนย์ฯ.....

ข้อความ	มาก	ปาน กลาง	น้อย
10. การวัดผลและประเมินผลโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรโดย การตรวจผลงานและทดสอบความรู้.....			
<u>ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม</u>			
ท่านคิดว่าหลักสูตรโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรแต่ละวิชามีประโยชน์ เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพหมู่บ้านชายแดนด้านตะวันออกในสังคมปัจจุบัน มากน้อยอย่างไร			
1. วิชาไม้ผล.....			
2. วิชาสวนผัก.....			
3. วิชาเพาะเห็ด.....			
4. วิชาไม้ดอก-ไม้ประดับ.....			
5. วิชาสัตว์เล็ก.....			
6. วิชาสัตว์ปีก.....			
7. วิชาการเลี้ยงปลาน้ำจืด.....			
8. วิชาการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร.....			
9. วิชาการเป็นผู้นำ.....			
10. วิชาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและธรรมชาติ.....			
11. วิชาสหกรณ์การเกษตร.....			
12. วิชาการวางแผนเพื่อทำโครงการเกษตร.....			
13. วิชากฎหมายการเกษตร.....			
14. วิชาเทคโนโลยีที่เหมาะสม.....			

ข้อความ	มาก	ปาน กลาง	น้อย
15. วิชาชีพรอง - วิชาชีพอุตสาหกรรม (ช่างยนต์ ช่างวิทยุ ช่างไฟฟ้า ฯลฯ)..... - วิชาชีพคหกรรม (ตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม เสริมสวย ตัดผมชาย ฯลฯ)..... - วิชาชีพพาณิชยกรรมและศิลปหัตถกรรม (พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ ฯลฯ).....			

ตอนที่ 3 ท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค เกี่ยวกับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร และข้อเสนอแนะในการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรอย่างไร หรือไม่ โปรดให้รายละเอียดโดยการตอบคำถามต่อไปนี้

1. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ในการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

1.1 ด้านโครงสร้างของหลักสูตร

.....

1.2 ด้านกระบวนการฝึกอบรม

.....

1.3 ด้านนักศึกษา

.....
.....
.....

1.4 ด้านครูผู้สอน

.....
.....
.....

1.5 ด้านตำรา วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ฝึกอบรม

.....
.....
.....

1.6 ระยะเวลาในการฝึกอบรม

.....
.....
.....

1.7 ด้านงบประมาณ

.....
.....
.....

1.8 ด้านหอพัก

.....
.....
.....

1.9 ด้านการประชาสัมพันธ์โครงการ

.....
.....
.....

2. โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความสอดคล้องเหมาะสมของโครงการฝึกอบรมเกษตรกร
ครบวงจรกับความเจริญก้าวหน้าของจังหวัดสระแก้วปัจจุบันในด้านความสำคัญ/ประโยชน์
ของโครงการนี้ในสภาพสังคมปัจจุบันควรพัฒนาหรือปรับปรุงอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ชุดที่ 3

แบบสอบถามผู้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรบวงจร

(คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรกรบวงจร)

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการฝึกอบรมเกษตรกรบวงจร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

1. เพศ

[] ชาย

[] หญิง

2. อายุ

[] ต่ำกว่า 30 ปี

[] 30 - 40 ปี

[] มากกว่า 40 ปี

3. ระดับการศึกษา

[] ประถมศึกษาปีที่ 4

[] ประถมศึกษาปีที่ 6,7

[] มัธยมศึกษาตอนต้น

[] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

4. อาชีพปัจจุบัน

[] เกษตร (ทำนา ทำสวน ทำไร่ เลี้ยงสัตว์ ประมง)

[] ค้าขาย

[] รับจ้าง

[] อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการจัดโครงการ

[] คณะกรรมการหมู่บ้าน

[] ผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรกรบวงจร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรของผู้เกี่ยวข้อง
(คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้ปกครองนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับระดับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร

ข้อความ	มาก	ปานกลาง	น้อย
ด้านกระบวนการฝึกอบรม			
ตามความคิดเห็นของท่าน กระบวนการฝึกอบรมโครงการเกษตรกรครบวงจร มีความเหมาะสมมากน้อยเพียงใด			
1. การประชาสัมพันธ์ของโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจร.....			
2. การติดต่อประสานงานในการรับสมัครนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร.....			
3. การติดต่อประสานงานในการรับส่งนักศึกษาเกษตรกรครบวงจร เข้ารับการฝึกอบรม.....			
4. การนิเทศของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ ในระหว่างที่มีการเรียนการสอน.....			
5. การติดตามผลของเจ้าหน้าที่ศูนย์ฯ หลังจากนักศึกษาเกษตรกรครบวงจรไปแล้ว.....			
6. การให้ความช่วยเหลือด้านต่าง ๆ แก่นักศึกษาเกษตรกรครบวงจรที่ผ่านการฝึกอบรมไปแล้ว.....			
7. การจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อให้ความรู้เพิ่มเติมแก่นักศึกษาที่ผ่านการฝึกอบรมไปแล้ว.....			

ข้อความ	มาก	ปาน กลาง	น้อย
<u>ด้านผลที่ได้รับจากการฝึกอบรม</u>			
ตามความเข้าใจของท่านหลังจากที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรม/ผ่านโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรแล้วได้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้มากเพียงใด			
1. นำความรู้ไปปรับปรุงพื้นที่ทำการเกษตร.....			
2. เป็นผู้นำด้านการเกษตรในหมู่บ้านได้.....			
3. นำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนาอาชีพเกษตร.....			
4. สามารถในด้านการจัดการและการตลาด.....			
5. ขยายกิจการด้านการเกษตร.....			
6. ชวนให้เกษตรกรในหมู่บ้านจัดตั้งกลุ่มสหกรณ์.....			
7. ชักชวนให้เกษตรกรในหมู่บ้านประกอบอาชีพเกษตรกรมากกว่าออกไปรับจ้างขายแรงงาน.....			
8. มีความขยันอดทน รับผิดชอบสูงขึ้น.....			

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรของ

ผู้เกี่ยวข้อง (คณะกรรมการหมู่บ้าน ผู้ปกครองนักศึกษา เกษตรครบวงจร)

1. ท่านคิดว่าควรจะคัดเลือกนักศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรอย่างไร

.....

.....

.....

.....
2. ท่านคิดว่าโครงการฝึกอบรมเกษตรกรครบวงจรมีประโยชน์อะไรบ้างเรียงตามลำดับความสำคัญ

.....

.....

.....

.....
3. ท่านคิดว่าก่อนที่นักศึกษาเข้ารับการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรมมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมหรือไม่ เพราะอะไร

.....

.....

.....

.....
4. ในสภาพสังคมปัจจุบันท่านคิดว่าอาชีพเกษตรแบบใดที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของหมู่บ้านชายแดน โดยเรียงลำดับอาชีพที่ท่านคิดว่าน่าจะเปิดสอนในศูนย์ฯ และโปรดแสดงเหตุผล

.....

.....

.....

.....

5. นอกจากอาชีพเกษตรกรรมแล้วท่านคิดว่าวิชาชีพใดที่ประชาชนในหมู่บ้านต้องการที่จะเรียนรู้ เพื่อนำไปประกอบอาชีพเสริม โดยเรียงลำดับอาชีพที่สำคัญเป็นอันดับแรก กรุณาให้เหตุผลด้วย

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาวจุรีวรรณ อัดตสัมพันธ์
 เกิดวันที่ 1 สิงหาคม 2497
 สถานที่เกิด จังหวัดชุมพร
 ที่อยู่ปัจจุบัน 689/13 ถนนอิสรภาพ 51 เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ 10700
 ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน อาจารย์ 2 ระดับ 5
 สถานที่ทำงาน ศูนย์ฝึกและพัฒนาอาชีพราษฎรไทยบริเวณชายแดนจังหวัดสระแก้ว
 อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ.2514 มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบุญสมบัติวิทยา จังหวัดชุมพร
 พ.ศ.2517 ประกาศนียบัตรวิชาชีพผู้ช่วยพยาบาล โรงเรียนพยาบาลรามธิบดี
 พ.ศ.2520 ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาระดับชั้นต้น วิทยาลัยครูสวนดุสิต กรุงเทพฯ
 พ.ศ.2523 วท.บ. (จิตวิทยาแนะแนวและบริการให้คำปรึกษา) มหาวิทยาลัย
 รามคำแหง
 พ.ศ.2538 กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร